

kitlelerin gerçekten komünist olup olmadıklarını araştırmadan ve taktiklerini açıklığa kavuşturmadan – katılanlar komünist olmalı varsayımıyla – , bu kitleler Üçüncü Enternasyona'l'e katıldıkları sürece, onları çevresinde toplar.

Sol Kanat, bütün ülkelerde salt Komünistlerden oluşan partiler kurmak ister ve taktiklerini ona göre belirler. Başlangıçta küçük olan bu partilerin ortaya koydukları örneklerle, proletaryanın çoğunluğu, dolayısıyla kitleler Komünizmi seçeceklerdir.

Yani, Üçüncü Enternasyonal için Batı Avrupa kitleleri araçtır.

Sol Kanat için ise amaçtır.

Rusya için geçerli bu taktiklerle Üçüncü Enternasyonal, lider politikasını benimser.

Sol Kanat ise kitle politikasını benimser.

Üçüncü Enternasyonal, bu taktiklerle sadece Batı Avrupa'yı değil, Rus devrimini de felakete sürüklemektedir.

Sol Kanat ise, taktikleriyle dünya proletaryasını zafere götürmektedir.

Son olarak, söylediklerimi bir kaç tezde toplayarak, işçilerin bu taktikleri kendi gözleriyle net bir şekilde görmelerini sağlamak istiyorum. Kuşkusuz bu tezler, yukarıda yazılanların ışığı altında ele alınmalıdır.

1. Batı Avrupa taktikleri, Rus devriminin taktiklerinden farklı olmalıdır.
2. Çünkü burada proletarya yalnızdır.
3. Burada proletarya, devrimi tek başına ve diğer tüm sınıflara karşı yapmalıdır.
4. Dolayısıyla, Rusya'ya kıyasla, proleter kitleleri, kitlelerden çok daha önemlidir.
5. Bu yüzden buradaki proletarya, devrim için en iyi silahlara sahip olmalıdır.
6. Sendikalar devrim için yetersiz olduğundan, yerlerine, tek bir birlik içinde toplanan endüstriyel örgütler geçirilmelidir.
7. Proletarya, devrimi, tek başına ve yarıdmsız yapacağından, hem moral olarak, hem de ruhen çok yüksek bir düzeye çıkarılmalıdır. Bu yüzden devrimde parlamentarizmi kullanmamakta yarar vardır.

Marx, Paris Komününden, proletaryanın, burjuva Devletini ele geçiremeyeceği ve kullanamayacağı dersini çıkardı. Aynı şekilde, Sol Kanat, Rus, Alman, Macar deneyimlerinden ve Dünya devriminden, proletaryanın, devrim için, ne eski Sosyalist partileri, ne de eski Sendikaları kullanabileceği dersini çıkarmıştır.

Kardeşçe selamlarla,

H. Gorter

1989'da Britanya'da Wildcat tarafından yayınlanan broşürün Türkçe 2004 yaz baskısıdır

Broşürü Antagonism sitesinden okuyup, kopye yapabilirsiniz. Bunun için, bir bilgisayarınızın ve printerinizin olması yeterli. PDF formatla, PC ya da Mac'a gerek duymadan, arkalı-önlü baskı yapabilirsiniz!

Antagonism Press
c/o BM Makhno
London WC1N 3XX
Britain

antagonism1@yahoo.com
www.geocities.com/antagonism1

Diğer Antagonism Press Yayınları:

Bordiga versus Pannekoek

Murdering the Dead - Amadeo Bordiga on Capitalism and other Disasters

Beasts of Burden - Capitalism, Animals, Communism

For A World Without Moral Order

When Insurrections Die, Gilles Dauvé tarafından yazılmıştır

Komünist Hareketin Güneş Tutulması ve Yeniden Ortaya Çıkışı, Dauvé ve Martin tarafından yazılmıştır. İngilizce baskısı da mevcuttur

Olive-Drab Rebels - Subversion of the US Armed Forces in the Vietnam War

Bu kitap, Üçüncü Enternasyonal'in II. Kongresinden hemen sonra yazılan (Temmuz 1920) ve Komünist Sol'un köşe taşlarından biri olan, Herman Gorter'in, *Yoldaş Lenin'e Açık Mektup* unun tam metnidir. Lenin'in Komünist Sol'a karşı meşhum yergisi, "*Sol Komünizm*", *Bir Çocukluk Hastalığı*, Moskova ve Pekin'deki devlet basımevleri tarafından durmaksızın basılıp, bedava denebilecek kadar ucuza dağıtılırken, Gorter'in, Lenin'in argümanlarını çürüten ve bugün artık komünist bir klasik olarak kabul edilen bu kitabı, hemen hemen yetmiş yıl boyunca kararıklıkta kalmıştır. O günlerde bazı gazetelerde parça parça yayınlanan *Açık Mektup*, bir bütün olarak ilk kez, Spartaküs Yayınevi tarafından, 1979'da, Paris'te, Fransızca olarak basılmıştır. Wildcat Yayinevi, metnin İngilizcesini, Sylvia Pankhurst'un çıkarttığı, Britanya komünist solunun dergisi, *Workers' Dreadnought* dan ıktibas ederek 1989 yılında yeniden yayımlanmıştır. Sovyetler Birliği'nin girdiği mecrayı ilk görenlerden biri olan Gorter'in *Açık Mektup*'unun, soldaki tartışmalara önemli bir katkı olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Üçüncü Enternasyonal, Batı Avrupa devriminin, küçük burjuvazi, küçük köylüler ve hatta büyük burjuva partileriyle uzlaşabileceğine inanmaktadır. Sol Kanat bunun imkansız olduğuna inanmaktadır.

Üçüncü Enternasyonal, Batı Avrupa devrimi sırasında, burjuva, küçük burjuva ve küçük köylü partileri arasında "gedikler" ve bölünmeler olacağına inanmaktadır.

Sol Kanat, burjuva ve küçük burjuva partilerinin, devrimin sonuna kadar birleşik bir cephe oluşturacağına inanmaktadır.

Üçüncü Enternasyonal, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika sermayesinin gücünü olduğundan az hesaplamaktadır.

Sol Kanat taktikleri, bu gücün büyüklüğüne uygun olarak saptanmıştır. Üçüncü Enternasyonal, banka sermayesinin, bütün burjuva sınıfları birleştiren büyük sermayenin gücünü görmemektedir.

Sol Kanat ise tersine, taktiklerini bu birleştirici gücün varlığına dayan- dırmaktadır.

Üçüncü Enternasyonal, Batı Avrupa proletaryasının yalnız olduğuna inanmadığı için, proletaryanın zihinsel gelişmesini ihmal etmemektedir ki, proletaryanın zihni, hâlâ burjuva ideolojisinin ağlarına dolanmış bir durumdadır. Üçüncü Enternasyonal'in seçtiği taktikler, burjuvaziye kölelik ve ona boyun eğme durumunu olduğu gibi muhafaza etmektedir.

Sol Kanatçılar İşçilerin Düşüncelerini Özgürleştiriyor

Sol Kanat, öncelikle işçilerin düşüncelerini özgürleştirmelerini sağlayacak taktikler seçer.

Üçüncü Enternasyonal ise, taktiklerini, düşüncesi özgürleştirme ve tüm burjuva ve küçük burjuva partilerinin birliği temeline değil, "ayrılıklar" ve uzlaşmalar temeline oturtur; Sendikaları olduğu gibi bırakıp, onları Üçüncü Enternasyonal'e katmak ister.

Sol Kanat, herşeyden önce düşüncesi özgürleştirmeye gayret ettiğinden ve burjuva partilerinin birlik halinde olacağına inandığından, Sendikaların yıkılması ve proletaryanın daha iyi silahlara sahip olması gereğinin farkındadır.

Aynı güdüler, Üçüncü Enternasyonal'i, parlamentarizmi desteklemeye sevkeder.

Aynı güdüler, Sol Kanadı, parlamentarizmi ilga etmeye sevkeder.

Üçüncü Enternasyonal, aynı İkinci Enternasyonal'de olduğu gibi, kölelik koşullarını olduğu gibi bırakır.

Sol Kanat, aşağıdan yukarıya değiştirmeyi amaçlar, kötülüğü kökünden ele alır.

Üçüncü Enternasyonal, Batı Avrupa'da düşüncenin özgürleştirilmesinin gereğine ve devrimde tüm burjuva partilerinin birleşeceğine inanmadığından,

Alman, Fransız ve İtalyan kapitalizmlerinin, daha doğrusu bu sermaye Devletlerinin iflas etmiş olduğu doğrudur. Kapitalistler, ekonomik ve politik örgütleri yoluyla ayakta duruyorlar; kârları, kâr hisseleri, yeni sermaye, hâlâ devasadır. Gerçi, bu, Devletin para dolaşımını sürdürmesiyle mümkün olabiliyor. Eğer Alman, Fransız ve İtalyan devletleri yıkılırsa, kapitalistler de yıkılır.

Kriz Yaklaşmakta

Kriz, önüne geçilemez bir şekilde yaklaşmaktadır. Fiyatlar artarsa, grev dalgası yükselir; fiyatlar düşerse işsizler ordusunun sayısı artar. Sefalet Avrupa'nın her tarafına yayılmakta, açlık yaklaşmaktadır. Dünya, bir dinamit fiçisi gibi. Çatışma, yeni bir devrim kapıda. Bütün bunlar nasıl sonuçlanacak? Kapitalizm hâlâ güçlü. Almanya, Fransa, İtalya ve Doğu Avrupa, dünyanın tümü değil. Kapitalizm, Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve İngiliz kolonilerinde, uzun bir süre, bütün sınıfları proletaryaya karşı birlik halinde tutacaktır. Dolayısıyla, varılacak sonuç, büyük ölçüde taktiklerimize ve örgülenmemize bağlıdır. Sizin taktikleriniz yanlıştır.

Burada, Batı Avrupa'da geçerli tek bir taktik vardır: bu, proletaryaya gerçekleri söyleyen, gözlerini illüzyonlarla kör etmeyen Sol Kanat taktikleridir. Bunlar, uzun zaman alsa da, etkili tek silah olan endüstriyel örgütleri (bunları bir bütünde birleştirerek), başlangıçta küçük de olsa, katıksız, sağlam çekirdekleri, Komünist partilerini yaratırlar. Ayrıca bu taktikler, bu örgütleri tüm proletarya içinde yayarlar.

Bu, biz Sol kanat, böyle istediğimiz için değil, üretim ve sınıf ilişkilerinin gereği olarak böyledir.

İşçinin, herşeyi bizzat kendi gözleriyle, berrak bir şekilde görmesi için, açıklamalarını özet olarak toparlayacağım.

Herşeyden önce, taktiklerimizin ve nedenlerinin açık bir şekilde ortaya çıktığını sanıyorum: banka sermayesi dünyaya egemendir. Devasa proletaryayı, ideolojik ve maddi olarak kölelik zincirlerine bağlar ve bütün burjuva sınıflarını ona karşı birleştirir. Dolayısıyla geniş kitleler ayağa kalkmalı ve kendileri için harekete geçmelidirler. Bu ise ancak endüstriyel örgütlerle ve devrimden parlamentarizmi ilga etmekle mümkündür.

İkinci olarak, sizin taktiklerinizle Sol Kanat taktikleri arasındaki farkın iyice ve mutlak bir biçimde açığa çıkması için ve sizin taktikleriniz çok kötü bir yenilgiye neden olursa ki, olacaktır, işçiler başka taktiklerin ne olduğunu bilsinler diye, Sol Kanadın ve üçüncü Enternasyonal'in taktiklerini bir kaç cümleyle özetleyeceğim.

Üçüncü Enternasyonal, Batı Avrupa devriminin, Rus devriminin yasa ve taktiklerine göre gelişeceğine inanmaktadır.

Sol kanat, Batı Avrupa devriminin, Batı Avrupa'nın kendi yasalarına göre gelişeceğine ve gerçekleştireceğine inanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Herman Gorter (1864-1927).....	5
Antagonism Press'in Yeni Basımına Sunuş.....	6
Sunuş.....	8
I. Giriş.....	16
Temel Hata.....	16
İki Savın Çürütülmesi.....	17
Rusya ile Batı Avrupa arasındaki Farklılık.....	18
Yoksul Köylüler Belirleyici Faktör.....	19
Köylülere Vadedilecek Hiçbir Şey Yok.....	20
Endüstri İşçileri Yalnızdır.....	20
II. Sendikalar Sorunu.....	27
Sendikaların Etkisinin Sönüşü.....	27
Avrupa'nın Görevi Daha Zor.....	28
Yeni Temeller Üzerinde Kurnak.....	30
İşçiler İktidarsız Değildir.....	31
Karar Endüstri İşçilerinin.....	32
İngiltere'deki Mücadelenin Önemi.....	33
Merkez Komitesi'nin Oportünizmi.....	34
Taban Hareketine Selam.....	35
İkinci Enternasyonal'in Başarısızlığı.....	36
Karşı-devrimci Sendikalar.....	37
Rus Taktikleri Batı Avrupa'da Geçersizdir.....	38
III. Parlamentarizm.....	39
Burjuva Demokrasininin Kapsamı.....	39
İşçilerin kazandıkları haklar, Mülk Sahibi Sınıf İçindir.....	40
Bir Örnek Gerekli.....	43
Büyük Sayılar Boşunadır.....	43
Büyük Bir Gün.....	44
Sosyal Yurtseverler Arasında.....	45
Lenin'in Üç Argümanı.....	47
Eylem Sözden Daha Etkilidir.....	47
Tatsız Bir Ödev.....	48
Devrimin Gecikmesinin Nedenleri.....	50
	3

Bütün Sınıflar Proletaryaya Karşı Savaşır.....	52
Devrimi Yeniliğe Uğratmak için Birleşen Karşımızdaki Kapitalist Güçler ...	53
Savaş Alanı, Parlamento değil, İşyerleri	56
Proletaryanın Birliği Şart	58
Menşevik Taktikleri Proletaryayı Mahveder	59
Sol Kanat Taktikleri	61
Lenin'in Üçüncü Argümanı	62
İşçi Hareketi Yanlış Rayda	64
IV. Üçüncü Enternasyonal'de Oportünizm	65
Zayıf Eleştiri	66
SONUÇ	68
Propaganda Halâ Gerekli	69
Batı Avrupa Devriminin Karakteri	71
Alman İşçileri Neden Yenilmemeli	72
Kriz Yaklaşmakta	74
Sol Kanatçılar İşçilerin Düşüncelerini Özgürleştiriyor	75

Bu nedenden biz Sol Kanatçılar, taktiklerimizi, sadece yukarıda değinilen nedenlerden değil, aynı zamanda, zaten güçlü olan proletarya, en başta da Alman ve İngiliz proletaryası, yalnızca bilincini yükseltir ve birleşirse zaferi böylece kazanabilir diye seçtik.

Böylece, bu iddianız da çürütülmüş oluyor.

Geriyse, "Sağ" Komünistlerde defalarca okuduğum, Rus Sendikalar lideri Losofski'den işitiğim ve broşürünüzde geçen, "Kötü sendikaları ve parlamentarizmi tutmuş olsak bile, krizler kitleleri komünizme itecektir" argümanının çürütülmesi kalıyor. Bu, çok zayıf bir argüman. Çünkü krizin ne kadar büyük olacağı hakkında hiçbir fikrimiz yok. Kriz, İngiltere ve Fransa'da, şu anda Almanya'da olduğu kadar şiddetli mi olacaktır? Üstelik bu argümanın ("Üçüncü Enternasyonal'in mekanik argümanı") ne kadar zayıf olduğu son altı yıl içinde kanıtlandı. Almanya, savaşın son yıllarında korkunç sefalet yaşadı. Devrim patlak vermedi. 1918 ve 1919 korkunç yıllardı, ama devrim zaferle sonuçlanmadı. Macaristan, Avusturya, Balkanlar ve Polonya'da bunalım korkunç boyutlarda. Rus orduları son derece yakın olduğu halde buralarda da devrim gelmedi ya da başarıya ulaşamadı. Üstelik bu argüman size karşı da yöneltilebilir: madem devrim her halükârda olacaktır, o halde daha iyi olan "Sol" taktikler benim sensin.

Kaldı ki, Almanya, Macaristan, Bayyera, Avusturya, Polonya ve Balkanların hepsi krizlerin ve sefaletin yetmediğini kanıtlar. Bu ülkeler şiddetli ekonomik krizler yaşadıkları halde devrim patlak vermiyor. Devrimi yaratan, eğer tam oluşmamışsa gecikmesine ve başarısızlığına yol açan başka bir neden olmalı: bu neden kitlelerin ruhudur. Batı Avrupa kitlelerinin ruhlarını uyandırmayan, yeterince güçlendirmeden olduğu gibi bırakan, sizin taktiklerinizdir. Yoldaş. Yazım boyunca, banka sermayesine, tröstlere, tekelere, bunlar tarafından biçimlendirilen ve bunlara bağlı olan Batı Avrupa ve Kuzey Amerika Devletine, bunların küçük büyük bütün burjuva sınıflarını devrime karşı tek bir bütün olarak birleştirdiklerine dikkat çektim.

Ne var ki, toplum ve devleti devrime karşı birleştiren bu güç, daha da ileri gider. Bizzat banka sermayesi, önceki dönemde, evrim döneminde işçi sınıfını devrime karşı örgütledi, eğitti ve birleştirdi. Bunu hangi yolla yaptı? Sendikalarla (sendikalistler ve bağımsızlar) ve sosyal demokrat partilerle. Sermaye, bunları salt reformlar için kavgaya zorlayarak, Sendikaları ve işçi partilerini, toplum ve devleti ayakta tutan karşı-devrimci güçlere ve kapitalizmin desteklerine döndürdü. Ancak, bu örgütlerin çoğunluğu işçilerden oluştuğundan ve devrim işçiler olmadan yapılamayacağından, devrimin başarılı olabilmesi için bu örgütlerin yıkılması gerekir. Bu örgütler nasıl yıkılacak? İşçilerin ruhunda bir değişikliğe yol açarak. Bu da ancak üyelerin ruhsal bakımdan mümkün olduğunca bağımsızlaşmalarıyla mümkündür. Bu ise, Sendikaların yerine endüstri ve işçi birliklerinin geçmesi ve işçi partilerinde parlamentarizmin ortadan kaldırılmasıyla gerçekleştirilir. Sizin taktiklerinizin önlediği tam da budur.

Ben, daha önce de belirttiğim gibi, sizin batı Avrupa koşullarını yanlış anladığınıza inanıyorum.

Neyse Yoldaş, hangi güdülerden hareket ediyor olursanız olun, bu taktiklerle devam ederseniz, en korkunç yenilgiye uğrayacaksınız ve proletaryayı da en korkunç yenilgiye sürükleyeceksiniz.

Çünkü eğer Rusya'ya, Rus devrimini bu taktiklerle korumak istiyorsanız, komünist olmayan unsurları toplamanız gerekecek. Henüz sağlam bir çekirdek değimiz yokken onları bizim aramıza katıyorsunuz! Bu, sağlam bir çekirdek olmaktan uzak, ölü Sendikalar, çeyrek Komünistler kalabalığı ile, bütün proleter olmayan sınıfların kendi yanında yer aldığı, dünyanın en iyi örgütlenmiş sermayesine karşı savaşmamızı istiyorsunuz. Bu kalabalığın savaşta dağılacığını, büyük kitlelerin kaçacağını söylemeye bile gerek yok.

Alman İşçileri Neden Yenilmemeli

Yoldaş, Alman proletaryasının ezilmesi, Rusya'ya karşı genel bir saldırının sinyalıdır. Eğer burada, bu karman çorban Labour Partisi, Bağimsızlar, Fransız Merkezci partileri ve İtalyan partisi vb. ve Sendikalarla devrim yapmaya kalkırırsanız olacağı budur. Hükümetler, bu oportünistler kalabalığından korkmayacaklardır bile.

Yok eğer sağlam, radikal, (küçük de olsa) azimli partiler kurulursa, ancak böyle gruplar devrimde kitleleri büyük işlerin üstesinden gelmeye seferber edeceğinden – örneğin, Spartaküs Lig'inin başlangıçta yaptığı gibi – hükümetler onlardan korkacak, Rusya'nın yakasını bırakacak ve nihayet partiler bu saf taktiklerle güçlendiğinde, zafer bizim olacaktır. Dolayısıyla bizim "Sol"un taktikleri, bizi ve Rusya'yı selamete çıkaracak en iyi, hatta tek geçerli taktiklerdir.

Nihayet, sizin ve çoğu arkadaşımızın ileri sürdüğü, ki bunlara Üçüncü Bölümde değinmişim, Batı Avrupa'da devrimin ancak kapitalizmin daha alt ve demokratik kesimleri yeterince sarsıldıktan, tarafsızlaştırdıktan ya da kazanıldıktan sonra başlayabileceği fikrini çürütmem gerekiyor.

Devrimin en ağırlıklı sorunlarından biri konusunda ileri sürülen bu iddia, sizin yine her şeyi Doğu-Batı bakış açısından düşündüğünüzü gösteriyor. Bu iddia da yanlıştır.

Çünkü Almanya ve İngiltere'de proletarya sayıca o kadar büyük, örgütleri dolayısıyla o kadar güçlüdür ki, devrimi diğer sınıflardan yardım almadan ve bu sınıflara karşı başlatılabilir ve sürdürebilir. Almanya'daki acılardan çıkan da, devrimin böyle yapılması gerektiğidir.

Bunu da proletarya ancak doğru taktikleri izleyerek, işyerlerine dayanan kendi örgütünü kurarak, parlamentarizmi reddederek ve işçilerin bu yolla güçlenmesini sağlayarak yapabilir!

Herman Gorter (1864-1927)

1864'de, Lenin'den altı yıl önce doğan Herman Gorter, Hollanda ve Alman sosyalist hareketlerinde yer almış, adı, Bordiga ve Pannekoek gibi önde gelen "sol komünist"lerle birlikte anılan deneyimli bir militan ve teorisyendi. Hollanda Sosyal Demokrat partisi içinde yürüttüğü sol muhalefetten dolayı, Pannekoek ve diğer arkadaşlarıyla birlikte, oldukça erken bir tarihte, 1909'da partiden atıldı. I. Dünya Savaşında, savaş aleyhtarı solun safında yer aldı ve Rus devrimini sonuna kadar destekledi. Alman soluyla da önemli bağlara sahip olan Gorter, Rus devriminden bir yıl sonra meydana gelen Alman devrimine katıldı ve barikatlarda savaştı. III. Enternasyonal'de, "sol komünist" muhalefetin içinde yer aldı, Enternasyonal'in II. kongresinde, Lenin'in "sol"a taarruzunun hemen ardından, Lenin'in *Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı* adlı broşürünü doğrudan göğüsleyen, *Lenin Yoldaş'a Açık Mektup'u* yazdı. Bu metin, Sylvia Pankhurst'un İngiltere'de yayınlamakta olduğu, komünist solun dergisi, *Workers' Dreadnought*'da, 12 Mart'ta 11 Haziran 1921 tarihleri arasında onbir bölümük bir dizi halinde yayınlandı. Üçüncü Enternasyonal'den dışlanan diğer "sol Komünist"lerle birlikte hareket eden Gorter, Bolşeviklerin çizgisini eleştiren kitap ve broşürler yazmayı sürdürdü (hepsi de 1920'li yılların ilk yarısında basılan: *Proletaryanın Sınıf Mücadelesinin Örgütlenmesi; Neden Komünist İşçi Enternasyonaline ihtiyaç Duyuluyoruz; Komünist İşçi Enternasyonalinin Yönelimleri*). Aynı zamanda, Hollanda'da tanınmış bir şair olan Herman Gorter, ölüncüye kadar işçi sınıfına ve devrime bağlı kaldı.

Antagonism Press'in Yeni Basımına Sunuş

Wildcat'in 1989 baskısına önsözü, birçok tarihi bilgi ve görüş içeriyordu, fakat bu önsözde biçim ve içeriğe ilişkin eleştirilmesi gereken önemli bir noktanın üzerinde durmak istiyoruz.

"Gorter, sendikalar bölümü boyunca, işçilerin delegelerini görevden geri çağırabilmelerinin, özünde devrimci bir önlem olduğunu ima eder gibidir. Bu reaksiyoner bir tutumdur. Biz, bir hareketi, kararlarını nasıl aldığına değil, içeriğine bakarak değerlendiririz." (Wildcat sunuş)

Gorter'in izini takip ederek yapılan bu eleştiri, temelde doğru olmakla birlikte, Gorter'in Açık Mektup'ta ifade ettiği görüşlerin doğru bir şekilde aktarılmasına dayandığı söylenemez. Gorter, örgütsel biçimleri gayet net tanımlamakta ve komünist devrim özel görevini net olarak vurgulamaktadır.

"Bu, bireysellik olmakla birlikte, aşırı olduğu söylenemez. Çünkü merkezi konseyler, yerel ve genel konseylerde yeterince güçlüdür. Birey ve merkezi konsey, devrimin patlak verdiği şu dönemin gerektirdiği ve izin verdiği ölçüde ıktidara sahiptirler." (Açık Mektup, 2. Bölüm)

"Biz kitlelerin daha akıllı, daha cesur, kendi insiyatifiyle harekete geçen, her yönden daha gelişmiş olmalarını arzu ediyoruz. Devrimin, kitlelerin kendi eseri olmasını istiyoruz. Devrim, burada, Batı Avrupa'da ancak bu şekilde zafere ulaşabilir. Bu yüzden eski sendikalar yıkılmalıdır." (Açık Mektup, 2. Bölümü)

Gorter'la olan problem, onun biçimi içerikten ayırmasından değil, içeriği son derece dar bir biçimde savunmasından - ki bu, kitlelerin öz-eylenliliğidir - kaynaklanmaktadır. Örneğin onun parlamentarizme tüm saldırısının kaynağı budur. Onda öz-eylenlilikle komünist güdünün rolüne ilişkin hiçbir şey yoktur (gerçi, onun da devrimde yer almasının gerekliliği belirtilmektedir). Aslında kapitalizm, giderek artan bir şekilde, işçilerin öz-eylenliliklerini sergilemelerini, statüko meyan okumalarını ve insiyatif kazanmalarını talep etmektedir (modern iş yönetimi de bunu vazetmektedir). Komünist hareket gititkçe komünize olmuştur ama Gorter buna değinmemiştir. Wildcat'in önsözünde belirtildiği gibi, "Gorter, hâlâ komünist devrim yeni bir hükümetin eseri olacağını gibi bir anlayışla yazmaktadır".

Biz, keza, Gorter tarafından kullanılan dilin üzerinde durmanın da gerekli olduğunu düşünüyoruz. Açık Mektup'un bir çok yerinde, özellikle parlamentarizmle ilgili üçüncü bölümünde, Gorter "büyük bankalar"la ilişkin çok sayıda yorum yapmakta ve bunu "tekeller" hakkındaki retorikle birleştirmektedir.

Batı Avrupa Devriminin Karakteri

Batı Avrupa devriminde, her iki tarafın da direngen bir savaş vereceğini, burjuvazinin, küçük burjuvazinin bu savaşta sağlam bir örgütlenmeye yer alacaklarını hesaba katmalıyız. Kapitalizmin de, işçilerin de devasa örgütlere sahip olmaları bunun kanıtıdır.

Bu yüzden, biz de en iyi silahlarla, en iyi örgütlenme biçimleriyle, en iyi savaş yöntemleriyle ve güçleriyle (zayıflarıyla değil) donanmak istiyoruz.

Sermaye ile emek arasındaki gerçek mücadele, Rusya'da değil, burada cereyan edecektir. Çünkü gerçek sermaye burada bulunmaktadır.

Yoldaş, abarttığımı düşünüyorsanız (teorik satılık eğiliminden dolayı) Almanya'ya bakmanız yerelidir. Orada tamamen iflas etmiş, hemen hemen umutsuzluk içine batmış bir devlet bulunmaktadır. Ama bütün sınıflar, hem büyük ve küçük burjuvazi, hem de kırsal sınıflar Komünizme karşı kararl bir birlik içindeler. Bu, Batı Avrupa'da her yerde aynıdır.

Devrimin gelişmesinin sonunda, en korkunç krizler patlak verdiğinde, zafere iyice yaklaştığımız bir sırada, burjuva sınıfların birliğinin muhtemelen ortadan kalkacağı ve küçük burjuvaziden ve köylülerden bir kısmın bizim safımıza geçecekleri doğrudur. Fakat bunun şimdi bize yaran ne? Taktiklerimizi devrimin başlangıcı ve devrim sürecine göre saptamamız gerekir.

Bu böyle olduğundan ve böyle olması gerektiğinden (çünkü sınıf ilişkileri ve daha da önemlisi üretim ilişkileri bunun böyle olmasını gerektiriyor) proletarya yalnız başınadır.

Yalnız başına olduğundan, zafere ancak ruhsal bakımdan güçlenmekle ulaşabilir.

Bu, zafere için tek yol olduğundan, burada "katıksız" Komünizm için propaganda (Rusya'dakının tamamen tersine) sonuna kadar gereklidir.

Bu propaganda olmazsa, Batı Avrupa proletaryası, dolayısıyla Rus proletaryası kaybeder.

Söylediklerim, Moskova yönetimi için de geçerlidir.

Bu satırları yazarken, Enternasyonal'in, sizin ve Merkez Komitesi'nin taktiklerini onayladığı haberi geldi. Batı Avrupa delegelerinin, Rus devriminin partisiyla gözleri kamaşmış bulunuyor. Peki öyle olsun, mücadeleyi Üçüncü Enternasyonal'de sürdüreceğiz.

Biz Yoldaş, sizin, en gerçek dostlarımız, Pannekoek, Roland Holst, Rutgers ve ben, Batı Avrupa taktiklerimizi öğrendiğimizde, buna neyin sebep olmuş olabileceği üzerinde düşündük. Fikirler farklıydı. Biri, Rusya'da ekonomik koşullar çok kötü olduğundan, barışa ihtiyaç duyuyor olmaları, bundan dolayı Yoldaş Lenin, çevresine toplayabileceği kadar güç toplamak istiyor, örneğin Bağımsızlar, Labour Parti vb.. Böylece bu güçler onun barışı elde etmesine yardım edecekler, dedi. Bir diğeri, Batı Avrupa devrimini hızlandırmak istiyor, bu da milyonların katılımını gerektiriyor. Onun oportünizminin nedeni budur, dedi.

İşçi hareketi burada hâlâ çok zayıf ve nerdeyse tamamen oportünizmin tuzaktan kurtulamamış, Komünizmin varlığı şu ana kadar belli belirsiz olduğundan, en üst derecede berraklığa varılmaya ve teorik yönden tam açıklık sağlanıncaya kadar (örneğin, parlamentarizm, Sendikalar sorunu ve diğer bütün sorunlar) mücadele sürdürülmelidir.

Merkez Komitesi, bu anlayışı mezhepçilik olarak görüyor. Dünyayı ele geçirmek isteyen bir hareketin çekirdeğini savunmak mezhepçilikse, bunu kabul ediyoruz.

Yoldaş bir zamanlar sizin hareketiniz de, Bolşevikler de küçük ve önemsizdi. Uzun bir zaman küçük kalıp iradesiyle uzun süre yaşadı, sağlığını korudu. Ve bunun sayesinde güçlü oldu. Biz de öyle yapmak istiyoruz.

Bu son derece önemli bir sorundur. Yalnız Batı Avrupa değil, Rus devrimi de buna bağlıdır. Dikkat ediniz Yoldaş, biliyorsunuz, Napolyon, modern kapitalizmi bütün Avrupa'ya yaymak istedi, sonunda, yalnız orta çağın hüküm sürdüğü değil, aynı zamanda kapitalizmin çok zayıf olduğu yerlere ulaştığında reaksiyona boyun eğmek zorunda kaldı ve mahvolup gitti.

Bu önemsiz iddialarınızın gerçeğe ilgisi yok. Şimdi büyüklerini tartışacağım. En önemlisi, akladığımız oportünist politikayla, milyonları "saf" Komünizme propagandasız kazanmanın zamanının gelmiş olduğudur. Yoldaş, sıradan sorunlarda, örneğin, buradaki Komünist Partilerin yeteri kadar güçlü olduğu noktasında haklı olsanız bile, bu söylediğiniz başından sonuna kadar yanlış. Daha önce de defalarca söylediğim gibi, Batı Avrupa'da Komünizm için katkısız propaganda, devrimin başından sonuna kadar şarttır. Çünkü (bu nokta o kadar önemlidir ki, sürekli tekrarlanmalıdır) Komünizmi, bizzat işçiler, yalnızca onlar getirir. Diğer sınıflardan devrimin sonuna kadar önemli bir yardım beklenemez.

Diyorsunuz ki, (s.72) devrim dönemi başlamıştır, öncümüz vardır ve bu dönemde:

1. bize karşı olan bütün sınıflar bozguna uğramıştır, aralarında yeterince çatışma vardır ve bu kavgalar onları yeterince bitkin düşürdü.
2. tüm kaypak, kararsız unsurların, küçük burjuvazinin, küçük burjuva demokrasisinin maskesi halk önünde düşmüştür, iflaslarıyla birlikte yeterince deşifre olmuşlardır.

İyi ama, bu dedikleriniz Rusya için geçerlidir, Yoldaş. Rus hükümeti baştan ayağa çürümüştü ve bu durum devrimin koşullarını yaratmıştı.

Ne var ki, gerçekten büyük kapitalist devletlerde koşullar tamamen farklı olacaktır. Büyük burjuva partileri Komünizme karşı dayanışma içinde olacak, küçük burjuvalar da onlarla birleşeceklerdir. Elbette bu mutlak anlamda değil, bizim taktiklerimizi belirleyecek ölçüde böyle olacaktır.

Bundan çıkan sonuç, Gorter'in, onu sağ ve sol birçok yirminci yüzyıl reaksiyoneriyle aynı kampa koyan Finans Kapital takıntısıdır.

Aslında "büyük bankalara" yapılan atıflarda, Gorter'in diğer yazılarındaki, hatta Açık Mektup'taki buna benzer atıflarda o, finans kapitalin kötülüklerine özel olarak dikkat çekmekten çok sermayeye – "güçlü ve geniş biçimde örgütlenmiş ve topluma derinden kök salmış sermayeye" - yoğunlaşmıştır. KAPD tarafından 1921'de yayımlanan *The Organization of the Proletariat's Class Struggle*'da, Gorter, keza, "büyük sermayeye, banka sermayesine" atıfta bulunmuş, fakat aynı zamanda, "sermaye artık ticaret tarafından değil, fabrika ünite tarafından örgütleniyor" demiş, ve "kapitalizmin gücü şimdi fabrikalarda yatmaktadır" diye eklemiştir. Bir başka deyişle, Gorter, sermayenin gücünün meta üretiminde olduğu ve sermayedarların zekice hilelerine bağlı olmadığı konusunda net bir anlayışa sahipti. Problem belki de, Gorter'in, Hilferding ve daha önemlisi Lenin'in, Alman iş dünyasından birçok ampirik ayrıntılar ve Hilferding'den analizler içeren, Emperyalizm, Kapitalizmin En Üst Aşaması gibi kitaplarından alınan bir "Alman" terminolojisi kullanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu görüşlere göre, "serbest rekabet" dönemi sona ermiştir ve sermayenin yoğunlaşması, kaçınılmaz olarak, ekonominin bütün alanlarında, finans kapitalin başı çektiği (kendisi de bir tekelidir) tekelleşmeye yol açar. Böylece finans kapitalin, endüstriyel sermayenin ve devletin gittikçe artan kaynaşması ortaya çıkar. Hilferding'in işaret ettiği noktalardan birçoğu, Almanya açısından doğru olmakla birlikte, Açık Mektup'un yazılmasından sonraki yirmi yılda dünya gücü haline gelen ABD ve Britanya İmparatorluğu açısından kesinlikle doğru değildir. Birleşik Devletler ekonomisinde, Almanya'da görülen "yatay bütünleşme" dense (tekeller) "dikey bütünleşme" (ham madde çıkarımının, işlenmesinin, imal edilmesinin ve pazarlanmasının tek bir bünyede birleştirildiği şirketlerin yaratılması) söz konusudur. Gorter bunu çok iyi biliyordu – *The Organisation*'da da, dikey bütünleşmeyi anlatmıştır.

Kısacası, onun, davalarının destekleyicisi olduğunu asla düşünmeyen sermayedarlara ateş püsküren Gorter'i, seçtiği sözcüklerden dolayı çok sert bir şekilde yargılamak doğru olmaz kanısındayız.

Sunus

Metnin İngilizcesini Yayımlayan Wildcat'in Takdim Yazısı

İçinde bulunduğumuz dönemde Komünizmin iflas ettiği farzedilmektedir. Batı medyası, Çin'deki son olaylardan ve Doğu Avrupa ülkelerinin çoğunun piyasa ekonomisini ve politik demokrasiyi açıkça kabul etmelerinden hare-kette, güya Rusya'da Ekim 1917'de başlayan Komünizm çağının sona erdiğine bizleri inandırmaktadır.

Ne var ki, eleştirmenler, devrimden hemen sonra, Rusya'nın yeni yöneticilerinin Komünistliğinden zaten kuşku duymaya başlamışlardı. Özellikle 1921'den sonra, Rusya'nın ve ardından Doğu Avrupa'nın ve Çin'in vb. Sosyal sistemlerini, kapitalizmin bir diğer biçimi olarak görme eğilimleri ortaya çıkmıştı. Herman Gorter, bu eğilimlerden biri olan Alman Komünist Solundandır. Bütün hatalarına rağmen, onun *Açık Mekup'u*, *komünist* bir broşürdür. Ve broşür, net bir şekilde *kaptalizmi* hedef almaktadır.

Bu kitap, Komünist Sol'un köşe taşlarından biri olan, Herman Gorter'in, *Yoldaş Lenin'e Açık Mekup*unun tam metnidir. Lenin'in Komünist Sol'a karşı meşum yergisi, "*Sol Komünizm*", *Bir Çocukluk Hasatlığı*, Moskova ve Pekin'deki devlet basımevleri tarafından durmaksızın basılıp, bedava dene-bilecek kadar ucuza dağıtılırken, Gorter'in, Lenin'in argümanlarını sistematik olarak çürüten bu yazısı, en azından İngilizce konuşulan dünyada, hemen hemen yetmiş yıl boyunca, karanlıkta kaldı. Onun yeniden gün ışığına çıkışı çok, çok geç olmuştur. *Açık Mekup*, Spartaküs Yayınevi tarafından, 1979'da, Paris'te, Fransızca olarak basıldı.

Lenin'in, Nisan-Mayıs 1920 tarihini taşıyan Rusça metni, bir kaç ay içinde çeşitli dillerde basıldı. Örneğin, "İngiltere'de 'Sol-Kanat' Komünizmi" bölümü, Londra'da, *Workers Dreadnought*'da 1920 Temmuzunun sonunda yayımlandı. Sylvia Pankhurst'un redaktörlüğünü yaptığı haftalık gazete *Dreadnought*, İngiltere'de "Sol"u ve "anti-parlamentarizmi" savunanların sözcüsüydü ve dolayısıyla Lenin'in saldırılarının ana hedefiydi. Gorter, yanıtını, Temmuz ya da Ağustos 1920'de yazdı ve *Yoldaş Lenin'e Açık Mekup*'un ilk bölümünden iki alıntı, Eylül ve Ekim ayın-da *Dreadnought*'da çıktıysa da, *Dreadnought*, tüm metni, ancak bir yıl sonra, 12 Mart'ta 11 Haziran 1921 tarihleri arasında, onbir bölümlük bir dizi halinde yayınladı. Yayınladığımız, bu versiyondur. Çeviride yaptığımız bazı küçük düzeltmeler dışında, metin orijinaline uygundur.

Lenin'in broşürü, görünüşte, yaklaşık Üçüncü (Komünist) Enternasyonal İkinci Kongresi'yle ilgiliydi. Mart 1919'da, Enternasyonal'in kuruluş Kongresi aceleyle gelmişti. Toplantıya gerçekten dışardan katılan tek kişi, Alman Komünist Partisi'nden (KPD) bir delegeydi; diğer delegeler, o sırada Rusya'da bulunmakta olan göçmenlerdi ve ülkelerindeki komünist partilerin, hatta bazı durumlarda henüz kurulmamış komünist partilerinin "temsilcisi" rolünü oynadılar. Bunu

"katksız" Komünizm propagandası artık yeterli değildir, işte şimdi bunun zamanıdır... diyorsunuz. Bunun ardından, yürütmüş olduğum oportünist yöntem-leriniz geliyor: "gediklerden" ve küçük burjuva unsurlardan yararlanma vb...

Yoldaş, bu bölüm de tamamen yanlış. Batı Avrupa kapitalizminin gerçek koşullarını bilen Enternasyonal bir komünist değil, bir Rus Komünisti olarak karar veriyorsunuz.

Bu bölümdeki hemen hemen her kelime, sizin devrimimizin deneyimini olarak sahane olsa da, endüstriyel kapitalizm, tröst ve tekel kapitalizmi için tamamen yanlıştır.

Burada bunu göstereceğim: önce küçük konulardan başlayalım.

Propaganda Hâlâ Gerekli

Batı Avrupa Komünizmi hakkında yazıyorsunuz.

"Batı Avrupa'da proletaryanın öncülleri kazanılmıştır" (s.70). Bu yanlış, Yoldaş. "Propaganda zamanı geçmiştir" (s.69). Bu da yanlış. "Proletaryanın öncülleri ideolojik bakımdan kazanılmıştır". Bu böyle değil, Yoldaş. Bu, Buharin'in kısa süre önce okuduğum, "İngiliz kapitalizmi iflas etmiştir", düşün-cesiyile aynı doğrultuda (aynı mentalitenin ürünü) bir kanıdır. Astronomiden çok astrolojiye yakın, benzeri fantazileri Radek'te de okudum. Bunların hiçbirisi doğru değil. Almanya hariç, henüz hiçbir yerde öncü yok. Ne İngiltere, ne Fransa, Belçika, Hollanda ve eğer edindiğim bilgiler yanlış değilse, ne de İskandinav ülkelerinde öncü diye bir şey var. Şimdilik sadece, tutulacak yol konusunda aralarında anlaşamayan az sayıda "tenvir edici" den söz edilebilir. "Propaganda zamanının geçtiği" korkunç bir yalandır.

Hayır yoldaş, bu dönem Batı Avrupa'da henüz yeni başlıyor. Şu anda daha hiçbir yerde sağlam bir çekirdek oluşmuş değildir.

Burada bize gerekli olan, çelik gibi dayanıklı, cam gibi berrak bir çekirdektir. Büyük bir örgütü kurmaya bu noktadan başlayacağız. Bu bakımdan biz şu anda, sizin *İskra* dönemi aşamasındayız. Yoldaş, burada koşullar bizim kendimizden çok daha uygun, ama bu bizim kendimizden geçip işe çekirdeksiz başlamamız için bir neden olamaz!

Şimdilik biz Batı Avrupalılar, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, İtalya Komünist partileri, hatta Almanya'da KAPD, küçük kalmalıyız. Bunu istediğimizden değil, aksi takdirde güçlü olamayacağımız için.

Bir örnek: Belçika. Devrim öncesi Macaristan hariç, hiç bir ülkenin proletaryası, reformculuk yüzünden, Belçika proletaryası kadar bozulmamıştır. Eğer şu an Komünizm (parlamentarizmle vb.) bir kitle hareketine dönüşse, oportünizmden beslenen akbaba sürtüsü hemen onun başına üşüşür ve yıkıma sürüklerler. Bu her yerde aynıdır.

Kısacası, İkinci Enternasyonal hâlâ yaşıyor ya da içimizde yeniden hayat bulmakta. Oportünizm yıkıma götürür. Bu böyle olduğu ve içimizdeki oportünizm çok güçlü, hayal edilebilecekten çok daha güçlü olduğu için, Sol Kanat da orada bulunmalıdır. Onun orada bulunması için başka bir neden olmasa bile, sırf oportünizme karşı bir muhalefet, bir karşı ağırlık olarak bulunması gereklidir.

Heyhat Yoldaş, keşke Üçüncü Enternasyonal'de Sol Kanat taktiklerini izlemiş olsaydınız; bu taktikler, Batı Avrupa ve Amerika koşullarına adapte edilmiş, "katıksız" Rus Bolşevik taktiklerinden başka bir şey değildir!

Keşke Üçüncü Enternasyonal'de, ekonomik örgüt olarak endüstriyel örgütleri ve işçi birliklerini (ki onlara, işyeri temeline dayanan endüstri sendikaları da eklenebilir), politik örgüt olarak da parlamentarizmi reddeden partileri şart koşan önergeler verseydiniz!

O zaman, kesinlikle sağlam temellere sahip, devrimi gerçekten sürdürebilecek, kitleleri, dıştan baskılarla değil, kendi güçleriyle, kendi örnekleriyle tedricen çevrelerinde toplayacak partilere sahip olacaktınız. O zaman, karşı-devrimci Sendikaları imha edecek (sendikalistleri olduğu kadar bağımsızları da) ekonomik örgütlere sahip olacaktınız. Ve o zaman BİR darbede, oportünistlere bütün yolları kapamış olacaktınız. Çünkü bunlar, yalnızca karşı-devrimci komple olan ortamlarda türeler.

O zaman, aynı şekilde, – ki, bu en önemli noktadır – şimdiki aşamada mümkün olduğu ölçüde, işçileri bağımsız savaşılar olarak eğitmüş olacaktınız.

Siz Lenin ve siz Buharin, Radek, otoritenizle, deneyimlerinizle, gücünüz ve dehanızla bu taktikleri seçmiş olsaydınız, henüz kurtulamadığımız taktik hatalarımızı gidermede bize yardımcı olsaydınız, içte sağlam, dışta sarsılmaz, kendi örnekleriyle tüm proletaryayı giderek etrafında toplayacak ve Komünizmi kuracak Üçüncü Enternasyonal'e kavuşmuş olurduk.

Yenilgisiz taktik olmaz. Fakat bu taktikler, en az yenilgiye uğrayacak, en kolay şekilde kendini toplayacak, en hızlı şekilde yol alacak ve zaferi en çabuk ve emin yoldan sağlayacak taktiklerdi. Sizin taktikleriniz ise proletaryayı sürekli yenilgiye götürür.

Ne var ki siz, bilinçli ve azimli savaşılar yerine, kısmen ya da tamamen bilinçsiz kitleler istediğinizden, bunu reddettiniz.

SONUÇ

Nihayet, kitabınızın son ve en önemli bölümü olan "Sonuçlar" bölümüyle ilgili bazı gözlemlerde bulunacağım. Rus devrimini düşündüğüm sürece, bu bölüm bana büyük zevk verdi. Ne var ki, kafamda evirip çevirip aynı sonuca vardım: Rusya için essiz olan bu taktikler burada geçmez, yenilgiye götürür.

Gelişmenin belli bir aşamasında milyonlarca ve milyonlarca kitleleri kazanmak gerekir (s.68-74), bu aşamada, öncüleri toparlayan, onları eğiten

belirtirken, elbette, olayların dayattığı aciliyetleri inkâr etmek niyetinde değiliz. Üçüncü Enternasyonal, üye partilerinden çoğu Birinci Dünya Savaşı'nı desteklemiş olan, kana bulaşmış İkinci Enternasyonal'in yerini devrimci bir şekilde alma vaadinde bulundu. O sırada tüm devrimciler, Üçüncü Enternasyonal'i büyük bir coşkuyla karşıladılar. İkinci Kongreye katılımın daha iyi olacağı umuluyordu ve dolayısıyla bu, Bolşeviklerin kendi taktiklerini Enternasyonal'e benimsetmeleri için büyük bir fırsattı.

Lenin, "*Sol Komünizm*" broşüründe, o sırada Batı Avrupa'daki çeşitli devrimci gruplar arasında tartışılan sorunların en önemilerine değindi. Onun argümanları kulağa aşına geliyorsa, bunun nedeni, bunların, bazı solcu gruplar tarafından bugün de şu ya da bu ölçüde piyasaya sürülüyor olmasıdır. Komünistler, reaksiyoner sendikalar içinde çalışmayı reddetmemeli, "*kitlelerin bulunduğu her yerde*" çalışmalıdır. Komünistler için parlamento seçimlerine katılmak "*zorunlu*" dur ve mümkünse, "*gelişmiş, mazlum, cahil köylü kitlelerini*" uyandırmak ve aydınlatmak için Parlamente'ye girmelidirler. Britanya'daki Komünist Parti'ne, Labour partiyeye seçim ittifakı yapması ya da Labour Parti bunu reddedecek olursa, "işçi kitlelerinin, bir Labour Hükümetinin sonuçlarını görmesine yardımcı olmak" için, seçmenlerin, "burjuva adaylara karşı Labour adaylarına oy vermeye sevk edilmesi" talimatı verilmişti. Bu deneyimin, "kitleleri komünistlerin yanına çekeceği" umut edilmmişti. Lenin, Almanya'da, KPD'nin, eğer "kent işçilerinin çoğunluğunun güvenliğini kazanmış" bir Sosyal-Demokrat hükümet işbaşına geçerse, devleti "şiddet yoluyla yıkmaya yönelik her girişimin bir yana bırakılması" politikasını destekledi (Lenin, "*Sol Komünizm*", *Bir Çocukluk Hastalığı*, Progress Publishers 1950, s.94). Bu politikanın bazı yanlarını eleştirdi, fakat "temel varsayımlarını ve pratik sonuçlarını" kabul etti (s.93).

Bu arada, Lenin'in, İkinci Kongre'ye katılmak için dünyanın dört bir yanından Rusya'ya gelen delegeler önünde argümanlarını savunmakta ne kadar başarılı olduğunu belirtmekte yarar var. Lenin'in broşüründen alıntıları yankılayan her "tez" teker teker sunuldu ve "Enternasyonal'e Kabul Edil-menin Yirmibir Şartı" da dahil olmak üzere Kongre tarafından onaylandı. Bolşeviklerin 1917 Ekim'iyle kazandıkları prestije direnen, yalnızca inatçı bir azınlık – esas olarak, Gorter'ın içinde yer aldığı grup – oldu; tarihteki, başarılı olmuş ilk proletar devriminin liderlerine karşı koyanlar çok azdı. Mili-tanların çoğunluğunun gözleri, aşağıdaki safsataları göremeyecek kadar kör olmuştı:

"Kitlelerin, sınıfın geri tabakalarının düzeyine saptanmamalısınız. Bu kabul edilemez bir şeydir. Onlara acı gerçeği söylemelisiniz. Onlara, burjuva-demokratik ve parlamenter önyargılara sahip olduklarını söylemek görevinizdir. Fakat aynı zamanda, sınıf bilincinin varolan durumunun ve tüm sınıfın (yalnız komünist öncünün değil) ve tüm işçilerin (yalnız onun ileri unsurlarını değil) hazırlığının ciddi takipçileri olmalısınız." (s.43)

Hem işçilere acı geçreği söyleyip, hem de onların önyargılarının takipçileri olmak, olacak şey değildir. Pratikte ise, Lenin'in takipçileri, "kiteler-den kopmak" için, demokrasiye, parlamentoya, sendikalara, solcu partilere ve diğer reaksiyoner şeylere inanmaları için işçileri teşvik ettiler. Lenin'in, "kiteleri" etkileme ve kazanma" saplantısı, yukarıdaki alıntıda apaçık ortaya çıkmakta ve "*Sol Komünizm*"'in bütününde de onun Sol Komünizmi hedef alan saldırılarının altında yatan şeyin ne olduğunun ipuçlarını vermektedir. O, broşürü yazdığı sırada, Bolşeviklerin iç ve dış düşmanlarına karşı verdikleri mücadelelin sonucu ufukta görülmeye başlamıştı. Diğer yandan, Bolşevik devriminin Batı Avrupa'ya yayılmasının beklenenden çok daha az parlak sonuçlar verdiği belli olmuştu. Bolşevik Partisi'nin merkezi organları ve sovyetler, Rusya'da kapitalizmle barış içine girmişti ve şimdi de bunu aktif bir şekilde işçi sınıfına benimsetme gayreti içindeydiler. İzole olmuş Rus devletin varlığını sürdürmesi, Avrupa'daki burjuva akranlarıyla normal ilişkilere girmelerine bağlıydı. Bunu başarmanın yolu, o ülkelerde, "kendi" hükümetlerinin politikalarını Rusya yararmna etkilemek için güçlü bir şekilde basbelittiği gibi, Komünist Sol'un görüşleri bu stratejinin önündeki ana engeli oluştuyordu; doğaldır ki, onların yoldan süpürmeleri gerekiyordu.

"*Sol Komünizm*"'in temel hedefi, çok geçmeden, Üçüncü Enternasyonal'in açılımlarında ortaya çıktı. Örneğin, Üçüncü Enternasyonal'in Birinci Kongre Çağrısında "uluslararası devrimin ortak çıkarları için tek tek ülkelerdeki hareketlerin kendi çıkarlarını ikinci planda tutmalarından" söz edilirken, Üçüncü Kongrede (Haziran-Temmuz 1921), taraftarlardan, "Sovyet Rusya'nın dünya pazarına katılmasının önüne engel çıkaran kapitalist devletlerin bu engelleri kaldırmaları için tüm güçleriyle mücadele etmeleri" isteniyordu.

Görter, *Açık Mektup*'unda, zaman zaman Enternasyonal'in, Rus devletin dışişleri politikasının aletine dönüştürüldüğünün fark edildiğini ima eder. Özellikle, sonlara doğru, kendisinin ve arkadaşlarının, Lenin'in taktiklerinin arkasında yatan nedenlerin neler olduğunu çözmeye çalıştıklarını anlattığı yerde şöyle der:

"Biri, Rusya'da ekonomik koşullar çok kötü olduğundan, barışa ihtiyaç duyuyor olmaları, bundan dolayı Yoldaş Lenin, çevresine toplayabilecek kadar güç toplamak istiyor, dedi, örneğin Bağmsızlar, Labour Parti vb."

Ne var ki, Görter, genelde, Lenin'in broşürünü, görüldüğü şekliyle, yani tehlikeli bir yanlış, ama ne olursa olsun, Batı Avrupa hareketi tarafından benimsenmesi için ileri sürülmüş ciddi bir öneri olarak kabul eder. Her ne kadar, genelde Lenin'in argümanlarını çürütenin üstesinden gelirse de, bunun devrimci hareket içinde kardeşçe bir tartışma olduğu faraziyesiyle, rakibine çok fazla kredi tanır. Başlıktaki "Yoldaş" hitabı, Görter'in bir çok hatasının ilkidir.

Lenin, "*Sol Komünizm*"'de, Sol Komünistlerin "hata"larını, onların gençliğine ve deneyimsizliklerine yorar – dolayısıyla onun Sol Komünizmi nitellemek için kullandığı "çocukluk hastalığı", Bolşevizmin Büyük Babası tarafından sert bir

Almanya'daki Endüstriyel konseylere ne oldu, Yoldaş? Sendikaların liderliğini ele geçirmek için, siz ve Merkez Komitesi, Komünistlere, diğer bütün eğilimlerle birleşmeyi öğütlediniz. Ne oldu? Tam tersine, Endüstriyel Zentrale, aşağı yukarı Sendikaların aleti haline geldi. Sendikalar, ulaşabildiği her canlıyı boğan bir ahbottur.

Yoldaş, eğer Almanya ve Batı Avrupa'da yapılanları okur, araştırırsanız bizim tarafımıza geçeceğimizden hiç kuşakum yok. Aynı, Üçüncü Enternasyonal'deki deneyimleriniz sonucunda bizim taktiklere döneceğinize inandığınız gibi.

Eğer oportünizm Almanya'da böyleyse, varın Fransa ve İngiltere'de ne olacağımı siz düşünün.

Bakın Yoldaş, biz böyle liderler, böyle kitle ve lider bütünlüğü, böyle çelik disiplin, askeri itaat ve kötelik istemiyoruz.

Burada, izinizle, Merkez Komitesine, özellikle Radeke bir şey söylemek istiyorum. Merkez Komitesi, KAPD'yan, Wolfheim ve Lauffenberg'in atılmalarını istemek küstahlığında bulundu. KAPD'a gözdağı verdi ve Merkezci partilere, örneğin USP'ye yaltakçılık etti. Fakat, verdiği destekle, Ruhr Bölgesinde, komünistlerin kırımından kısmen sorumlu olan Zentrale'nin İtalyan Partisinden atılmalarını talep etmediği gibi, savaş sırasında Hollanda gemilerini Entente'e veren Wynnkoop ve Revesteyn'in Hollanda Partisinden atılmalarını da talep etmedi. Bunu söylemem, onların atılmaları gerektiğini savunmam anlamına gelmemelidir. Tam tersine, onların iyi yoldaşlar olduklarına, son derece zor bir durum arzeden Batı Avrupa'daki devrimin başlangıcında ve gelişmesi içinde yanlışlıklara sürüklenmelerine inanıyorum. Burada biz de hâlâ büyük hatalar yapıyoruz. Kaldı ki şu sırada Enternasyonal'den ihraçlara girişmenin hiçbir yararı yoktur.

Bu yalnızca, oportünizmin saflarımızda ne kadar yaygın olduğunu gösteren bir başka örnektir. Moskova Merkez Komitesinin KAPD'a yaptığı haksızlığın nedeni, oportünist taktiklerden dolayı gerçek devrimcileri değil, fırsatçı bağmsızları istemesidir. Wolfheim ve Lauffenberg'in taktiklerinin ne olduğunu, KAPD'ın bu taktiklere KARŞI olduğunu bildikleri halde, bunu KAPD'a karşı bahane olarak kullandılar. Çünkü Merkez Komitesi de, aynı Sendikalar ve politik partiler gibi, çevresini, ister komünist olsun ister olmasın kitlelerle çevirmek istiyor.

Üçüncü Enternasyonal'in iki eylemi daha, onun nereye sürüklendiğini net bir şekilde göstermektedir. Birincisi, Batı Avrupa'daki, asla yatpalamayan TEK devrimci Marxist grup olan Amsterdam Bürosunun ihraç edilmesidir. Daha da ciddi olan ikincisi ise, bağından beri devrim için yapılması gereken şeyleri tam anlamıyla yerine getiren Batı Avrupa'daki TEK parti olan KAPD'a karşı tutumdur. Üçüncü Enternasyonal, devrime daima ihanet etmiş olan Merkezci Partileri, örneğin Bağmsızlar, Fransa ve İngiltere Merkezci partilerini cezbetmek için elinden geleni yaptığı halde, devrimci KAPD'a düşmanca davranıyor. Bunlar kötü âlâmetler, Yoldaş.

Zayıf Eleştirisi

Şimdi Komünist parti haline dönüşen Britanya Sosyalist Partisi'nin gazetelerinin on, yirmi sayısını okuyunuz. Sendikalara, Labour Parti'ye, Parlamento Üyelerine getirdikleri etkisiz eleştirileri, Sol Kanatın gazetelerindekilerle kıyaslayınız. Bu ikisini kıyaslamak, size oportünizmin büyük bir kitle halinde Üçüncü Enternasyonal'e yaklaşmakta olduğunu gösterecektir. Bu, bir defa daha (karşı-devrimci işçilerin desteğiyle), aynı İkinci Enternasyonal örneğinde olduğu gibi, Parla-mentoda güç kazanmak için yapılıyor. Yakında USP'nin ve çok sayıda Merkezci partinin Üçüncü Enternasyonal'e gireceğini unutmayınız! Kautsky'i atmaya zorladığınız bu partilere ona benzer binlerce oportünist'in üşüşüğünü görmüyor musunuz? Atmaya yönelik bütün önlemler çocukcadır. Sayısız oportünist akın halinde gelmektedir,¹ özellikle sizin broşürünüzden sonra.

O koşullar içinde haklı olarak Avrupa'nın Bolşevikleri olarak tanıyan Hollanda Komünist Partisi'ne bakınız. Hollanda Partisi hakkındaki broşürü okursanız, İkinci Enternasyonal oportünizmi yüzünden nasıl bütünüyle yozlaşmış olduğunu göreceksiniz. Savaş sırasında ve sonrasında, hatta şimdi bile Entente'e bağlılığını koruyor. O bir zamanların muhteşem partisi, şimdi muğlaklık ve yarılmaca örneği haline geldi.

Bir de Almanya'ya, devrimin başladığı yere bakınız, Yoldaş. Orada oportünizm verimli toprağı bulmuşçasına büyüyor ve hayatıyet kazanıyor. Sizin Mart'ta KDP'yi savunduğunuzu duyduğumuzda şaşkınlıklar içinde kaldık. Neyse ki, broşürünüzden, gerçek gelişmelerden haberdar olmadığımızı öğrendik. KPD-Zentrale, muhalefetin karşısında Ebert, Scheidemann, Hilferding ve Crispian'e bağlılığını sundu, fakat siz belli ki, broşürü yazdığımız sırada bundan habersizdiniz. Bu, Alman proletaryasının, genel grevi tüm Almanya'ya yayması ve Komünist kitlelerin büyük çoğunluğunun devrimi, tam zafere olmasa bile (belki bunun gerçekleşmesi henüz mümkün değildi) daha üst düzeye çıkarak güçlen-dirmesi üzerine, Ebert'in, proletaryaya karşı silahlı birlikler örgütlediği ana rastgelir. Kitleler, grevler ve silahlı ayaklanmalarla devrimi daha ileri aşamaya götürürken (Ruhr bölgesindeki kadar umut verici bir isyan ve genel grev olmamıştır), liderler parlamenter uzlaşmalar önerdiler. Bunu yaparak, Ruhr bölgesindeki devrime karşı Ebert'i desteklediler.² Parlamenterizmin devrimde kullanılmasının ne kadar belâli bir iş olduğunu bundan iyi kanıtlayan bir örnek bulunamaz. Parlamenter oportünizm, sosyal yurtseverlerle ve bağımsızlarla uzlaşma işte budur, Yoldaş. Biz bunu reddediyoruz, siz ise körükleyorsunuz.

¹ Halle'de, yalnızca bir gün içinde 500.000 yeni üye, daha kısa süre önce bunların Scheide-mann'dan da daha kötü olduklarını kabul eden liderlerin yönetimi altına girdi. Tours'da, daha yakın zamana kadar büyük kısmı sosyal yurtsever olan Fransız Sosyalist Partisi'nin dörtte üçü katıldı.

² Almanya'yı çok iyi bilen Yoldaş Pannekoek bunu öngörmüştü. Eğer Spartaküs Lig liderlerine parlamento mu, devrim mi diye bir tercih sorulsa, Parlamente'yu tercih ederler.

şekilde azarlanmasıyla tedavi edilebilirdi ancak. Ne var ki, bu betimleme *Açık mektup*'un yazarına hiç de uymaz. 1864'de, Lenin'den altı yıl önce doğan Gorter, Alman ve Hollanda sosyalist hareketlerinde uzun süre yer almış, deneyimli bir militan ve teorisyendi. Enternasyonal Sosyal Demokrasinin ilk ve en sarıh eleştirmenleri bu hareketler içinden çıkmıştı. Aynı şekilde, Lenin'in, Sol Komün-istlerle, "gerçek bir devrimde yer almadığı devrimci doktrinerler gibi fikir yürüttü-yorlar" diye alay etmesi de yanlıydı, zira Gorter'in 1918 Alman devriminde yer almış olması, onun politikasının en sağlam temellerinden birini oluşturur.

Gorter, hiç vakit kaybetmeden, Lenin'in "*Sol Komünizm*"'in açılışında ileri sürdüğü, "burada [yani Rusya'da] olanların uluslararası planda tekrarlanmasının tarihsel kaçınılmazlığı" fikrini ve buradan hareketle "Bolşevik taktiklerinde genelde uygulanabilir, genelde geçerli, geçmişte ve bugün bağlayıcı ne varsa hepsini Batı Avrupa'da uygulamaya çalışmasını," ele alarak tartışır. Diğer yandan Gorter, sürekli olarak, Rusya ile Batı Avrupa arasındaki *zıtlığı* vurgulayarak, Bolşevik devriminin Rusya'ya uygun olmakla birlikte, Batı'daki mücadeleye dayatılamayacağı fikrini savunur.

Rusya'da, zayıf ve hiziplere bölünmüş yönetici sınıfı alaşağı etmek için oluş-turulacak bir hareket, proletarya, büyük bir nüfusa sahip köylülüğü yanına çekmiş bir yönetici sınıfa karşı karşıya olan işçi sınıfı, kendinden başka bir sınıfa güvenmezdi. Devrimci hareketin tüm taktikleri, Lenin'in felaket bir yanlış bilgilendirme içinde bulunduğu bu gerçekten yola çıkmalıydı.

Batı Avrupa'daki güç sahibi yönetici sınıfa karşı, diye devam eder Gorter, zaferi sağlayacak tek şey, proletaryanın sayısal ağırlığı, birliği ve sınıf bilinci'dir. İşçi sınıfının büyük çoğunluğunun aktif hale gelmesi ve komünizm için sınıf bilincine sahip savaşçılar haline gelmesi şarttı. Ayaklanma, işçi sınıfının çoğun-luğunun sınıf bilinçli komünistler haline gelmesine bağlı olduğundan, uzun bir zaman alacaktı. Ne var ki, devrimin başarısı, bu *uzun dönem*i gerekli kılıyordu.

Gorter, işçi sınıfının öz-etkinliğine vurgu yapmasına rağmen, yazdılarıyla, hâlâ komünist devrimi yeni bir hükümetin yaratacağını düşünür gibidir. Rusya'da bu, bir avuç lider, silahlı bir kaç bin taraftar ve pasif bir destekle sağlanabilmişti. Batı Avrupa'da bu çok zordu, bu yüzden işçi kitlelerinin desteği gerekmekteydi. Gorter, Rus devrimiyi ilgili olarak, "bu kadar küçük bir azınlıkla bu kadar büyük bir çoğunluk üzerinde zafere kazanmak herşeyden önce bir taktik sorunu'dur" derken, Lenin ve Bolşeviklerden, Winston Churchill'in daha sonraları Kraliyet Hava Kuvvetlerinden söz ettiği gibi söz eder.

Gorter'in liderler sorunuyla ilgili endişesinin aklı yatkın nedenleri vardır. On yıllarca süren parlamenterizm, *Batı* Avrupa'daki işçilerin çoğunda, sosyalizmi yukardan kuracak olan parti liderlerine parlamento seçimlerinde oy vererek sosyalizmi kurma fikrini aşlamıştı. Komünist devrim ise bundan tamamen farklıdır. Devletin, ücretli emek ve pazarın yerine insan cemaatini geçirmeye başlamak bile milyonlarca proleterin sürekli seferberliğini gerektiriyordu.

İşte bu nedenle, Gorter, Lenin'in, komünistlerin parlamentoda yer almaları gerektiği fikrine saldırdı. Derinlere kök salmış Parlamenter ideolojiye, özellikle onun liderlere pasif bir şekilde güvenmeyi teşvik etme eğilimine karşı mücadele, ancak, devrimcilerin parlamentoya katılımı kesin olarak reddetmeleriydi ve parlamentoya karşı düşmanca bir tutum almalarıyla başlatılabilir.

Gorter, kapitalizme karşı mücadele etmek ve devrimi sürdürmek için, işçi sınıfının, karşı-devrimci rolleri ortaya çıkmış olan sendikalara güvenmemesi ve mücadelenin denetimini elinde tutmasını sağlayacak kendi yeni örgütlerini kurması gerektiğini ileri sürer. Gorter'in bu noktada düşündüğü örgütün, Rusya'da işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesini sağlayan Sovyetlerin ya da İşçi Konseylerinin öncüsü olduğuna inandığı ve zirve noktasındayken AAUD'nda (Almanya Genel İşçi Birliği) 200.000 işçiyi birleştirecek kadar güç toplayan, Alman devrimi sırasında en radikal işçiler tarafından kurulan "Fabrika Örgütleri" olduğu açıktır. Fabrika Örgütlerini savunması, fabrika işçilerinin, özünde, proletaryanın diğer kesimlerinden daha devrimci olduklarını farzetmesinden kaynaklanır. Bu, o zamanın devrimcileri arasında ortak bir görüştü. Gorter tarafından daha sonra kaleme alınmış bir metin (*Proletaryanın Sınıf Mücadelesinin Örgütlenmesi*, 1921'de basıldı), Alman solunun, işyerlerindeki yaşamı yüceltmesinin bir örneğidir. Bugün biz bu fikri reddediyoruz.

Gorter'in sendikalar konusundaki tutumu bir ölçüde çelişkilidir. Bir yandan, sendikaların, yapıları dolayısıyla özünde işçi sınıfına karşı olduklarını ileri sürer, diğer yandan, onların, kapitalizme karşı mücadele etmek için çok zayıf olduklarını söyler. Fakat onların kapitalizmle mücadele etmemelerinin nedeni, zayıf olmaları değil, varlıklarının kapitalizmin sağlığına bağlı olmasıdır. Bu yüzden, kapitalizmin ayakta kalmasını sağlamak için, kapitalizmi yıkacak tek gücü – işçi sınıfı mücadelesini sabote ederler. Sendikalar yapılarından dolayı değil, kapitalist toplumdaki rollerinden dolayı reaksiyonerdiler. Bu rol, sömürü oranının pazarlığını yapmak ve bunu işçi sınıfına kabul ettirmektir. Sendikalar, belli bir büyüklükteki herhangi bir kapitalist firmanın hiyerarşik olma eğilimi ve "üyeleri", proleterler olarak kendi çıkarlarına karşı harekete geçirmeye zorlama gereği dolayısıyla hiyerarşıktır. Gorter, AAUD'ni (Almanya Genel İşçi Birliği), sendikalara alternatif bir örgüt olarak ileri sürerken, onun en yıkıcı özelliklerini ihmal eder. Onun, sendikalarla başta gelen farklılığı, delegeleri geri çekme özelliği değildir. Onun varlık koşulu devrime hazırlanmaktır, patronlarla pazarlığa oturmazdı, işçileri, özel meslek ya da endüstri kollarına göre değil, onların istekleri doğrultusunda, proletarya diktatörlüğü için mücadele esasına göre gruplandırdı. Gorter, sendikalar bölümü boyunca, işçilerin delegelerini görevden geri çağırabilmelerinin, özünde devrimci bir önlem olduğunu ima eder gibidir. Bu, reaksiyoner bir tutumdur. Biz, bir hareketi, kararlarını nasıl aldığına değil, kararlarının içeriğine bakarak değerlendiririz.

Gorter'in, devrimci partinin doğası ve rolüyle ilgili görüşlerine daha çok sempati duyuyoruz. Çünkü, görevleri, işçi sınıfını bir bütün olarak kapitalizmi

IV. Üçüncü Enternasyonal'de Oportünizm

Saflarımızda oportünizm sorunu büyük ağırlık taşıdığından, bunu daha uzun bir şekilde ele almam gerekiyor.

Yoldaş! Üçüncü Enternasyonal'in kurulmasıyla saflarımızda oportünizm ölmedi. Onu bütün ülkelerin Komünist partilerinde görüyoruz. Üstelik, İkinci Enternasyonal'in ölümüne sebep olan şey, Üçüncü Enternasyonal'de de hayat bulması olsaydı, bu, bütün gelişim yasalarına aykırı bir mucize olurdu.

Tersine, nasıl İkinci Enternasyonal, anarşizmle sosyal demokrasi arasındaki mücadeleye sahne olduyorsa, Üçüncü Enternasyonal de, devrimci Marxizmle oportünizm arasındaki mücadeleye sahne olacaktır.

Bu defa da Komünistler parlamentoya girecek liderler haline gelecekler. Seçimlerde oy kazanmak uğruna, Sendikalar ve İşçi partileri desteklenecek. Komünizm için partiler kurmak yerine, Komünizm, parti kurmakta kullanılacak. Batı Avrupa'da devrim süreci yavaş ilerlediğinden, sosyal yurtseverlerle ve burjuva unsurlarla parlamenter uzlaşmalar bir kere daha gündeme gelecek. Konuşma özgürlüğü bastırılacak, tüm iyi komünistler atılacak, kısacası, İkinci Enternasyonal'deki tüm pratikler yeniden canlanacak.

Sol Kanat buna karşı çıkmaldır; aynı İkinci Enternasyonal'de olduğu gibi, Üçüncü Enternasyonal'de yer alıp bu mücadeleyi vermeli. Bu mücadelede, bütün Marxistler ve devrimciler, Sol Kanadın bazı ayrıntılarda hatalı olduğunu düşünseler bile, Sol Kanadı desteklemelidirler – çünkü oportünizm en büyük düşmanımızdır. Ve 13. sayfada söylediğiniz gibi yalnızca dışarda değil, saflarımızda da.

Proletaryanın ruhunu ve gücünü yıkan oportünizmin yeniden aramıza sızması, Sol Kanadın aşırı radikallığından bin kere daha kötüdür. Bazen çok ileri gitse de, Sol Kanat her zaman devrimcidir. Sol Kanat, yanlış olduğunu gördüğü an, taktiklerini değiştirecektir. Oportünist Sağ ise, gittikçe daha çok oportünist olacak, bataklığa daha da saplanacak, işçileri yozlaşmaya daha da büyük boyutlarda devam edecektir. Yirmibeş yıllık mücadeleden öğrendiklerimiz boşuna değildir.

Oportünizm, İşçi hareketinin, devrimi ölüme götüren vebasıdır. Oportünizm, her türlü kötülüğe neden olmuştur; reformizm, savaş, Macaristan ve Almanya'da devrimin yenilgisi ve ölümü. Oportünizm felaketin nedenidir. Ve o, Üçüncü Enternasyonal'de de mevcuttur.

Bu kadar lafa ne gerek var? Çevrenize bakın, yoldaş. Kendinize, Merkez Komitesine bakın! Bütün Avrupa ülkelerine bakın.

bildiklerinizden doğru sonuçlar çıkaramamanızdan ve olaylara Rus bakış açısıyla yaklaşmanızdan kaynaklanıyor.

Bu, – Batı Avrupa proletaryası, dünya proletaryası ve dünya devrimi buna bağlı olduğundan bunu burada yeniden vurgulamak gerekir – bu taktiklere bağlı kaldığımız sürece, ne siz, ne de Moskova yönetimi, Batı Avrupa devrimine, dolayısıyla dünya devrimine önderlik edemeyeceğiniz anlamına gelir.

Soruyorsunuz: hem dünyayı değiştirmek istiyorsunuz, hem de parlamentoda bir fraksiyon olarak bile yer alamıyorsunuz, bu mümkün mü?

İşçi Hareketi Yanlış Rayda

Yanıtlıyoruz: Bizzat broşürünüz, kim parlamentoda yer almaya çalışırsa, İşçi Hareketini yanlış raya sokacağının ve mahva sürükleyeceğinin kanıtıdır.

Bu broşür, Batı Avrupa işçilerini, devrimde burjuva partileriyle uzlaşmaya gitmenin mümkün olduğu illüzyonuna sokarak yanıltmaktadır.

Bu broşür, işçileri olmayan bir şeye, burjuva partilerinin Batı Avrupa'daki devrimde burjuva partilerinin bölünmesi olasılığına, Parlamentoda sosyal yurtseverler ve kararsızlarla (!) uzlaşmaların yarar getireceğine inandırmaktadır, oysa bu felaketten başka bir şey getirmez.

Broşürünüz, Batı Avrupa proletaryasını, büyük çaba göstermesine rağmen hâlâ kurtulamadığı, ancak yeni yeni kurtulmaya başladığı bataklığa yeniden gerisin geri sürükleyiyor.

Broşürünüz, bizi, Scheidemann, Clynes, Renaudel, Kautsky, MacDonald, Longuet, van der Velde tarafından yazılmıştır, Branting ve Toelstra gibilerinin sürüklediği bataklığa yeniden iteklemektedir. (Eğer farkına varırlarsa bu onları ve burjuva partilerini son derece sevindirecektir). Bernstein'in kitabı, devrim öncesi proletarya için ne anlama geliyor idiyse, bu broşür de komünist devrimindeki proletarya için aynı anlama gelmektedir. Bu sizin ilk kötü kitabınız. Batı Avrupa için ise tasavvur edilebilecek en kötü kitap. Biz Sol Kanat yoldaşlar, birbirimizle sıkı bir dayanışma içinde olmalı ve Üçüncü Enternasyonal'de yanlış yolda olanları sert bir biçimde eleştirmeliyiz.¹⁶

Parlamentoyla ilgili bütün bu argümanlardan çıkan sonuç şudur: parlamentoyla ilgili üç argümanınız çok az anlamlıdır ya da yanlıştır. Ve Sendikalar sorununda olduğu gibi, bu noktayla ilgili taktiklerimiz proletaryaya felaket getirir. Bu hatalı ve önemsiz güdüler yoluyla yüzbinlerce oportünisti Üçüncü Enternasyonal'e getirdiğinizi örtbas ediyorsunuz.

¹⁶ Ben şahsen, devrimin daha çok uzaklarda olduğu ve işçilerin devrim yapacak kadar güçlü olmadığı ülkelerde parlamentarizmin kullanılabileceği düşüncesindeyim. Sanırım, diğer yoldaşlar farklı fikirdeler.

devirme ve kendi diktatörlüğünü uygulama durumuna getirmek olan komünistler, kendilerini, komünist ilkeleri kararlılıkla ve büyük bir netlikle savunma temelinde örgütlemelidirler. Bu, o gün, Lenin'in istediği cinsten kitle örgütlerini dışlıyordu.

Gorter, sadece en iyi fikirlerle önderlik edecek bir partiyi savunuyor değildi. Onun partisi, sosyal demokrat geleneğe karşı liderliği, *eylem* yoluyla yapıyordu:

"Grevlerimizi, sokak kavgalarımızı, konseylerimizi görürler. Sloganlarımızı işitirler, önderliğimize tanık olurlar. En üstün, en inandırıcı propaganda budur."

Gorter'in Rus devrimiyle ilgili tahlili iki noktada hatalıdır. Birincisi, Bolşeviklerin politikalarının Rus devrimi için doğru olduğu varsayımdır. Hatta, "işçilerin kurtuluşunun kendilerinin eseri" olacağı görüşünün, Almanya'da, Rusya'dakinden daha geçerli olduğunu söyleyecek kadar ileri gider!

İkincisi, Rusya'daki ve Batı'daki proletaryanın ihtiyaçları açısından niteliksel farklar olduğu argümanıdır. Bu hataya hata katan bir çok Sol Komünist, Rusya'nın, devrimin olgunlaşması için çok geri olduğu sonucuna vardılar. Bu, milliyetçi bir yaklaşımdır. Herşeyden önce, Gorter'in, Asya, Doğu ve Batı Avrupa'nın arasındaki farklılıkları vurgulama endişesi, Enternasyonalizme ciddi bir şekilde zarar verir, örneğin, Rus proletaryasının, Hindistan proletaryasına, "bizim ülkemiz, sizinkinden çok daha gelişmiştir," dediğini hayal ettiğinde. Ne var ki, o gün olduğu gibi bugün de, herhangi bir ülkedeki devrimin ihtiyaçları, dünya devrimine bağlıdır.

Rus devriminde yer alanlar, ister gelişmiş, ister gelişmemiş olsun, sosyalizmin, bütün ülkelere getirilmesini dünya devriminin ilk adımı olarak gördüler. Petrograd, Berlin'den Glasgow'a uzanan endüstriyel kentler zincirinde bir halk-aydı. Petrograd işçi sınıfı, hem sayısal yoğunluk, hem de politik olarak hiç de geri değildi. Evet, çevrelerinin köylü deniziyle çevrilmiş olduğu doğrudur, ama bu, ulusal sınıfların ötesinde bakarsak, Amsterdam için de söylenebilir. Rusya'daki hatanın ulusal özelliklerle ilgisi çok azdır. Bolşevikler hükümet kurar kurmaz, önde gelen Sovyetlerin ve bazı kapitalist devletlerin desteğiyle, kapitalizme, yani ücretli emeğin sömürüstüne yöneldiler.

Bu, komünizmi kurtulmaya çalışsalar da mutlaka başarılı olacaklardı anlamına gelmez. Komünizm konusundaki geçerli Bolşevik görüş (halka hizmet eden devlet kapitalizmi), onların gerçek komünizmi kurmak için *hiçbir* şanslarının olmadığını ortaya koyar.

Gorter'in bir diğer hatası, taktikler tartışmasındaki tutumudur. Niyeti ne olursa olsun, Lenin'in savundukları objektif olarak karşı-devrimciydi. Gorter, bunu böyle değerlendirmede. Ona göre, *Açık Mekup*, aynı hareketten iki yoldaş arasındaki bir kardeşçe tartışmanın bir parçasıydı. Lenin, Gorter ve Alman komünistleriyle birlikte, İkinci Enternasyonal'in şovenizminden kopan, işçi sınıfını, emperyalist savaşı, sınıfsal bir iç savaşa dönüştürmeye çağıran en net görüşlü devrimcilerden biri değil miydi? Birinci Dünya Savaşındaki rolü ne olursa olsun, *Sol komün-*

izm'in yayınlanması, Lenin'in artık devrimci olmadığını gösteriyordu. "Sol Komünistler" yaftasını kabul etmek, Bolşeviklerin, komünist hareketin bir parçası oldukları, Gorter ve yoldaşlarının onun solunda yer aldıkları anlamına geliyordu.

"Sol Komünizm" in sayfaları boyunca Lenin'in, ayaklanmadan ikibuçuk yıl sonra Rusya'daki durumu, farkında olmadan lanetlemesi, Gorter gibi keskin bir eleştirel bakış açısına sahip bir okuyucunun gözünden kaçmaz. Tek bir örnek verelim: Lenin, Rus sendikalarını, "tüm ülke ekonomisinin yönetimini tedricen işçi sınıfının (ayrı ayrı işkollarındaki değil), daha sonra da tüm emekçilerin eline teslim edecek," gerekli araçlar "olduklarını ve uzun bir süre böyle olmaya devam edeceklerini" ileri sürer. O zaman, eğer devrimden ikibuçuk yıl sonra tüm ekonomisi işçi sınıfının elinde değilse, kimin elindedir diye sormak bile gereksiz olur. Elbette, Rus ekonomisinin yönetimi, artık yönetici sınıfın bir parçası haline gelmiş olan Bolşevik Partisi'nin elindeydi. Gorter, *Açık Mektup*'unda, bu sonucu ortaya çıkaracak türden soruları ileri sürecektir.

Açık Mektup, ne Bolşevik Partiyi, ne de Rusya'yı kapitalist olarak nitelendirmekle birlikte, Gorter'in yönelişi, onun, bu nitelendirmeyi ilk yapanlar arasında kabul edilmesine yeter.

Açık Mektup'ta (1920), Gorter, Lenin'in politikalarını oportünist olarak niteler. 1921'de, bu politikaları benimseyen Üçüncü Enternasyonal'e şöyle yazar:

"Üçüncü Enternasyonal, aslında Enternasyonal burjuvazinin himayesi altındadır." (*Neden Komünist İşçi Enternasyonaline İhtiyaç Duyuyoruz*).

Ve şöyle devam eder:

"Rusya kapitalizm yönünde geliştiğçe, Üçüncü Enternasyonal'in burjuva karakteri daha belirgin bir hal alacaktır."

Gorter'in tutumundaki değişmeye yol açan, esas olarak, Üçüncü Enternasyonal'e, Gorter'in da mensubu olduğu Alman Komünist İşçi Partisi (KAPD) arasındaki çatışmaydı. Devrimci politikaları, KAPD'nin "Spartakist" liderlerinin reaksiyoner sosyal demokrat fikirleriyle uyumsuzluk halinde olan KAPD Nisan 1920'de kuruldu. Üçüncü Enternasyonal, KAPD'a, KPD ile yeniden birleşmesi, aksi takdirde Enternasyonal'den ihraç edileceğini bildirdiği, Haziran-Temmuz 1921'deki Üçüncü Kongresine kadar, iki Alman Komünist partisini tolere etti. KAPD öneriyi reddetti ve ihraç edildi. KPD ile birleşmek, komünist öncünün, sendikaları, parlamentoyu ve sosyal demokrat partileri destekleyen bir partinin içinde erimesi anlamına gelecekti. KPD, burjuva devletin devrimden vazgeçip sosyal demokrat hükümeti tercih etmesinin de gösterdiği gibi, devrimci bir parti değildi. Luxemburg'un takipçileri, onun katinden hiçbir şey öğrenmemişlerdi.

KAPD'nin yanı sıra, "Dördüncü Komünist Enternasyonal'in Manifestosu" oldu. Bunun, Troçki'nin kurmaya teşebbüs ettiği Dördüncü Enternasyonal'e – her ikisinin de başarısız olmasının ötesinde – hiçbir ortak yan yoktur. *Açık Mektup* gibi *Manifesto* da, *Dreadnought*'da, Ekim-Aralık 1921'de yayımlandı. 1917'den beri

1903'ten bu yana sizin tarafınızdayım. Brest-Litovsk barış anlaşmanızda, gerekçelerinizi bilmediğim halde – iletişim kesilmişti – sizi, sizin gerekçelerinizi kullanarak savundum. Taktikleriniz Rusya için gerçekten mükemmeldi ve Rusya onlar sayesinde zafere ulaştı. Ama bunlar Batı Avrupa için neyi kanıtlar? Bana göre hiçbir şeyi, ya da çok az şeyi. Sovyetler, proletaryaya diktatörlüğü, devrime ulaşma yöntemleri ve yeniden inşa. Bunların hepsini kabul ediyoruz. Enternasyonal taktikleriniz de – hiç değilse şimdiye kadar – örnek sayılırlar. Fakat Batı Avrupa taktikleriniz için doğal olarak aynı şey söylenemez.

Doğu ve Batı Avrupa taktiklerinin aynı olması nasıl mümkün olabilir? Rusya esasen bir tarım ülkesidir ve kısmen gelişmiş olan endüstriyel kapitalizm, ülkenin tarım alanına göre çok küçüktür. Üstelik, çoğunlukla yabancı sermayeyle beslenir! Batı Avrupa, özellikle İngiltere ve Almanya'da tam tersidir. Sizde, hâlâ eski tür sermaye, tefeci sermayesinden türemiş bir sermaye söz konusudur. Sizde, hemen hemen bütünüyle gelişmiş banka sermayesi. Sizde, feodal ve feodalizm öncesi, hatta barbarlık ve kabile döneminin kalıntıları var. Bizde, özellikle İngiltere ve Almanya'da, her şey, tarım, ticaret, taşınacılık, endüstri, son derece gelişmiş kapitalizmin egemenliği altında. Sizde, serflikten devasa bir kalıntı, yoksul köylüler ve kırsal bölgelerde çokken bir orta sınıf var. Bizde, yoksul köylü bile modern üretimle, ulaşım, teknik ve ticaretle bağlantıya geçmiş durumda. Hem kentlerde, hem de kırsal, orta sınıf ve alt orta sınıf sermayeyle doğrudan bağlantı içinde.

Kuşkusuz, sizin son derece büyüleyici bir şekilde anlattığınız gibi, her türlü uzlaşmaya girmek, hatta liberallerle toprak sahipleri arasındaki gediklerden yararlanmak sizin için geçerliydi. Bu, bizde imkansızdır. Dolayısıyla Doğu ile Batı arasındaki taktik farklar ortaya çıkıyor. Bizim taktiklerimiz kendi koşullarımıza uygundur. Sizin Rusya koşullarına uyguladığınız taktikleriniz kadar geçerlidir.

Rusya örneklerinizi özellikle 12., 13., 26., 27., 40., 51., ve 52. sayılarda okudum. Bunlar Rusya'daki Sendika sorunu için ne kadar anlamlı olurlarsa olsunlar (s.27), buradaki proletaryanın çok daha güçlü silahlara ihtiyacı olduğundan, Batı Avrupa için hiçbir anlam taşımazlar. Parlamentarizmle ilgili örnekleriniz devrim patlak vermeden önceki döneme ait (örneğin, 16, 26, 41, 51, sayılar) olduğundan, ya önümüzdeki soruna bir açıklık getirmezler ya da sizin buradaki-lerden çok farklı olan (12., 37., 40., ve 51. sayfalar)¹⁵ yoksul köylü ve küçük burjuva partilerini kullanma örnekleriniz bizim için tamamiyle anlamsızdır.

Yoldas, bana öyle geliyor ki, yatışlarınızın tamamen yanlış olması, broşürünüzün tamamen yanlış bir kavramlaştırmaya sahip olması ve Moskova'nın bundan hiç de geri kalmayan taktikleri, buradaki ilişkileri yeterince bilmemizden ya da

¹⁵ Bütün Rus örneklerini saymak sırası olacaktır. Okuyucudan bu örnekleri tekrar okumasını rica ederim. Haklı olduğum görülecektir.

Ne var ki, bunu düşünenler, söyleyenler ve propagandasını yapanlar, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'daki sınıf ilişkilerini anlamıyorlar.¹³

Sonunda sınıfın partinin birliğine varılmasını ve Batı Avrupa'da ve Amerika'da tüm sınıfın komünist olmasının mümkün olduğunu söyledığım yerde yaptığım bu gözlemlere, birlikle, mümkün olduğu kadar büyük olmayı, proletaryanın büyük bölümünü kastettiğimi eklemeyi gerekli görüyorum. Tam birliği, tüm proletaryayı bir ideal, varmaya çalışmamız gereken bir amaç, taktiklerimizin hedefi olarak tasarlıyorum. Her halükârda bunu tam olarak başarmak imkansız ve çok da gerekli olmayan bir şeydir. Ancak, parti ile sınıfın bütünlüğü ve proletaryanın çoğunluğunun komünist olması, Batı Avrupa'da, Rusya'da olduğundan kıyaslanmayacak kadar daha fazla gerekli olduğundan, bu ideal, taktiklerimizde ön plana çıkarılmalıdır.¹⁴

Lenin'in Üçüncü Argümanı

Şimdi üçüncü argümana geliyorum: Rus örnekleri. Bunların sürekli lafını ediyorsunuz (6.-9. sayfalarda defalarca tekrarlanıyor). Çok büyük bir dikkatle okudum, daha önce hayran olduğum gibi, yine hayran oldum bu örneklerle.

¹³ Üçüncü Enternasyonal komitesi'nin herşeye Rus bakışısıyla yaklaştığının güçlü bir kanıtı da şu: Alman devrimi bastırıldıktan, Bavyera ve Macar devrimleri yerle bir edildikten sonra Moskova, Alman ve Macar proletaryasına şöyle dedi:

"Üzülmeyin, dayanın, çünkü biz de Mart ve Temmuz 1917'de yenilgiye uğramıştık, ama Kasım 1917'de kazandık. Bizde nasıl olduysa sizde de öyle olacak."

Şimdi Moskova, aynı şeyi, Çek-Slovak işçilerine söylüyor. Rusya tamamen yoksul köylülerin yardımıyla kazandı, çünkü yoksul köylüler artık Kerensky'i desteklemekten vazgeçmişti! Ey Merkez Komitesi, o milyonlarca yoksul köylü, Almanya, Bavyera, Macaristan, Çek-Slovakya'da nerede? Hiç bir yerde. Sözleriniz bir saçmalıkta ibaret. Moskova taktiklerinin esas zararı, işçileri sahte telkinlerle yatıştırmalarından çok, Almanya, Bavyera, Macaristan ve Çek-Slovak yenilgilerinden doğru sonuçlar çıkartmamalarıdır. Verecekleri ders şu olmalıydı:

"Sendikalarınızı yıkmı ve endüstri birlikleri kurun, böylece Parti ve sınıfınızın iç yapısını güçlendirin."

Ne var ki, bunun yerine, işittığımız sadece şudur: "Bizde ne olduysa sizde de o olacak!" Şimdi, daha vakti geçmemişken, Moskova taktiklerine karşı bütün Batı Avrupa'da direngen ve çelik gibi bir muhalefeti örgütleme zamanı değil mi? Bu, dünya ve Rus devrimi için bir ölüm kalım sorunudur.

¹⁴ Bununla silahlı proletaryayı kastettiğimiz unutulmamalı. Eğer herhangi bir nedenden, yeni bir savaştan dolayı ya da ilerde, devrim süreci içinde proletaryanın eline yeniden silah geçerse, yukarıda sözünü ettiğimiz koşullar geçerliliğini yitirir.

Rusya'daki gelişmeleri inceleyen Manifesto, "Kızıl Ekim'in proleter Rusya'sı, bir burjuva devleti haline gelmeye başladı," gözleminde bulundu. Temmuz 1921'de Üçüncü Enternasyonal tarafından benimsenen "Taktikler Üzerine Tezler"deki, "tüm ülkelerdeki komünistlerin başta gelen görevlerinin" "Sovyet Rusya'yı kayıtsız şartsız desteklemek olduğu" görüşünden hareket eden Gorter, şu sonuca vardı:

"Üçüncü Enternasyonal'in Üçüncü Kongresi, bu örgütü, günümüz Sovyet Rusya'sına, yani burjuva devletin keşin ve ayrılmaz bir şekilde bağlanmış oldu. Dünya proletarya devriminin çıkarlarını, tek bir ülkenin burjuva devriminin emrine soktu... Tüm dünyanın devrimci proletaryası, her zaman-kinde daha da sıkı bir şekilde birleşmiş olan uluslararası burjuvaziye karşı, proleter devriminin çıkarlarını kararlı bir şekilde ve eğilmeden temsil edecek Enternasyonal bir mücadele örgütü olmaksızın, mücadele etmektedir."

İşte, KAPD'ın yeni bir Enternasyonal çağrısı buna denk düşer.

Rusya *hiçbir zaman* komünist olmadı. Gorter ve diğer Sol Komünistler, yüzyılın en büyük yalanını ifşa etme görevini üstlendiler. Krizde olan komünizm değil, kapitalizm ve onun Leninist partileridir.

1922'de, Üçüncü Enternasyonal, sosyal demokrat partilerle "Birleşik Cephe"yi resmen ilan etti. Gorter, diplomatik kibarlığı bir kenara bıraktı:

"Bu Enternasyonal'in 'Birleşik Cephe'si, kapitalizmle kurulmuş bir birleşik cephedir. Bu yüzden, Bolşevik Partisi ve Üçüncü Enternasyonal, proletarya davasına ihanet eden tamamen karşı-devrimci örgütler haline gelmişlerdir." (*Komünist İşçi Enternasyonal'inin Yönelimleri*, 1922)

Bazılarına kısaca değindiğimiz inkâr edilemez hatalarına rağmen, Alman Sol Komünizminin, günümüzdeki komünist politikanın ana ilkelere büyük katkısı *olmuştur*.¹

Karşı-devrim ve onun Leninist düşünce polisi, Gorter'i, KAPD'ı ve devrimci bir Enternasyonal için yapılan mücadeleleri tarihten silmeye çalıştı. Bu metnin yeniden yayınlanması, devam eden bu mücadelenin parçasıdır.

Wildcat, Eylül 1989

¹ Gorter'in argümanları, bir ölçüde, "Konseycilik" olarak bilinen bir ideolojinin ortaya çıkmasına katkıda bulundu. Bu ideolojinin temel tutumları kabaca şu şekilde özetlenebilir:

- i) Rus Devrimi, bu ülkenin gelişmişliği dolayısıyla, kaçınılmaz olarak kapitalistti.
- ii) Tüm politik örgütler reaksiyonerdır.
- iii) İşçi sınıfının çıkarlarını savunabilecek örgütlenmeler yalnızca seçilmiş işçi konseyleridir.

Yoldaş Lenin, size ve okuyucuya, bu mektubun Rusların Varşova'ya muzafter ilerleyişleri sırasında yazıldığını hatırlatmak isterim.

Aynı şekilde, sizden ve okuyucudan, sürekli tekrarlar dolayısıyla özür dilerim. Bu, "Sol"un taktiklerinin, çoğu ülkedeki işçiler tarafından bilinmemesi yüzünden kaçınılmazdı.

1. Giriş

Sevgili Lenin Yoldaş,

Komünist hareketteki Radikalizm üzerine broşürünüzü okudum. Bütün yazılarımız gibi bu da beni son derece etkiledi. Bu yüzden size minnettarım, kuşkusuz diğer bir çok yoldaş da aynı duyguları paylaşıyor. Broşürünüzle, kuşkusuz, benim de kurbanlarımdan biri olduğum bu çocukluk hastalığının mikropu ve izleri ortadan silinecek ve yok olup gidecektir. Devrimin, bir çok insanın kafasını karıştırdığı yönündeki gözleminiz son derece yerindedir. Bunu biliyorum. Devrim öylesine ani ve beklediğimizden öylesine farklı bir biçimde geldi ki. Yazdıklarınız, kendilerini politik ve ekonomik olarak ortaya koyan günün sınıf ilişkileri, geçişin özneliği, aynı zamanda devrim ve taktiksel bütün sorunlar konusundaki yargılarım temelinde, beni eskisinden de daha geniş ölçüde etkiledi.

Broşürünüzü okuduktan sonra, yazılanların doğru olduğunu düşündüm. Fakat uzun süre düşünüp taşındıktan sonra, "Sol Kanat"ı desteklemekten vazgeçmenin ve KAPD ile İngiltere'deki parti muhalefeti hakkında makaleler yazmamın yanlış olacağına karar verdim.

Temel Hata

Ortada bir çelişki var gibi görünüyor. Şöyle ki, broşürünüz hatalı bir varsayımdan hareket etmektedir. Kanımca, Batı Avrupa Devrimi ile Rus Devrimi arasında yaptığınız analoji, Batı Avrupa devriminin koşulları ve sınıf ilişkilerine ilişkin yargılarınız, sizi Sol Kanat, muhalefet ve kökenleri konusunda hatalı düşünmeye sevk etmiştir.

Bu yüzden, broşür, varsayım ne kadar doğruysa, ancak o kadar doğrudur. Eğer varsayımınız reddedilirse, ki reddedilmeli, **broşürün bütünüünün yanlış olması** kaçınılmazdır. Tamamıyla ya da kısmen yanlış bütün yargılarınızın odak noktası, Sol hareketi, özellikle de Almanya ve İngiltere'dekileri kinamak olduğundan, liderlerinin de bildiği gibi onlarla her noktada aynı fikirde olmamakla birlikte Sol Kanatı karartı bir şekilde savunma niyetinde olan ben, böyle yaparak broşürünüze en iyi yanıtı vermiş olacağımı düşünüyorum. Bu, benim, Sol Kanadın kökenini (onun ortaya çıkış nedenlerini) göstermemle, bu aşamada ve

da bürokratlardan oluşan yeni bir yönetici sınıf ortaya çıkarsa – devrim kısa zamanda yok olur. Taktikler, şimdiden bunu önlemeye yönelik olmalıdır.

Bütün bunlar Rusya'dan ne kadar farklı!

Ekonomik koşulların ve sınıf ilişkilerinin sonucu olarak – dolayısıyla haklı olarak – partiyi bir avuç kişinin yönettiği, küçük bir partinin sınıfa egemen olduğu, küçük bir sınıfın bütün ülkeyi elinde tuttuğu, işçi Birliğine gerek olmadığı, sınıfın, çalışan kitlelerin büyük kısmının ve küçük köylülerin devrimle bütünleştikleri Rusya'dan ne kadar farklı!

Batı Avrupa'daki üretim ve sınıf ilişkilerinden, liderler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki ilişkileri anlamayan her kim olursa olsun, ne Batı Avrupa devriminden bir şey anlar, ne de devrimin dayattığı şartlardan. Her kim ki, Batı Avrupa devrimine, Rusya'da izlenen taktiklerle önderlik etmeye kalkar, o, önderlik niteliklerini kaybetmiştir.

Sol Kanat Taktikleri

Batı Avrupa ve belli ölçüde Amerika ve İngiliz kolonilerindeki ilişkilerden yola çıkarak, Batı Avrupa'da zafere götürecekt taktiklerin yalnızca bunlar olduğunu belirttim ve bunlar, adına konuştuğum Sol Kanatın taktikleridir. Bu taktikler, liderlerin gücünün sınıfa göre daha az, sınıfın gücünün ise çok daha fazla olması gerektiğini ileri sürüyor. Sol Kanatlılar, şu anda sınıf ve kitlelerin geri kalanları bir değildir, diyorlar. Onlar, sınıfın, gerçek komünist propagandayla gerçekten komünist olacağını, böylece parti ve sınıfın tek vücut haline geleceğini belirtiyorlar. Bu amaca varmak için bujuva Sendikalarının yok edilip, yerlerine komünist endüstriyel örgütleri koymak ve böylece en büyük sınıf örgütleri olan Sendikaların (Almanya'da şu anda 10 milyon proleter bu örgütlerdedir) yerine geçerek sınıfla özdeşleşmek istiyorlar. Parlamentarizme karşı olan Sol Kanat, her işçiyi ve sonuç olarak tüm proletaryayı tek tek devrimci, yani komünist yapmayı amaçlıyor.

Sol Parti, Batı Avrupa'daki sınıf ilişkilerine uygun hareket etmektedir ve Merkez Komitesi'ne, Üçüncü Enternasyonal Kongresine ve size karşı çıkmakta, Yoldaş Lenin, son derece haklıdır.

Daha kısa süre önce, İngiliz delegasyonuna, İngiltere'de küçük bir Komünist Partisinin devrimi başarabileceğini söylemişsiniz. Burada da bir Rus olarak konuşuyor, olayları Rus örneğine göre yorumluyorsunuz. Merkez Komitesinin ve Enternasyonal'in taktikleri, bu yanlış kavramlara dayanmaktadır.¹²

¹² Burada, bu görüşle, milyonlarca kararsız Üçüncü Enternasyonal'e kazama cabası arasındaki tutarsızlığa dikkat çekiyorum. Bu tutarsızlık da, taktiklerinizin oportünistliğine bir diğer kanıttır.

daha da güçlenmesi, her yeni mücadele ve aynı zamanda parti için daha büyük güç haline gelmesi anlamına gelir. Böylece parti ve sınıf sürekli olarak daha yakınlaşırlar ve sonunda tek bir bütün içinde büyürler.

Dolayısıyla amacımız şudur: ister küçük olsun ister büyük, Parti, bütün gücüyle, yalnız olan, köylülerden bir yardım alamayacak olan sınıfın, devrim ve diktatörlük için olgunlaşmasını, ilerlemesini sağlamak için çalışır.

Üstelik bunu elde etmenin diğer bir yolu daha var. Politik partinin yanısıra, bir de, endüstri temelinde göre örgütlenmiş İşçi Birliği silahımız var. Parti, politik faaliyet için ne ise, işçi birliği de ekonomik faaliyet için aynı şeydir. Nasıl, Batı Avrupa ve Almanya konusunda daha önce verdiğimiz sayısal oran partinin diktatörlüğüne olanak olmadığını gösteriyorsa, bu sınıf ilişkileri de, yani bütün burjuva sınıfların devrim karşıındaki birliği, proletaryanın onlara karşı kaçınılmaz birliği, tüm sınıfın diktatörlüğü kendi eline alması gereği, ister Sendika, ister İşçi Birliği, ister Endüstriyel Lig, ister IWU ya da İşyeri Temsilcileri Hareketi olsun, bunların hiçbirinin hiçbir zaman diktatörlük yetkisini üstlenme iddiasında bulunamayacaklarını gösterir.

Hem İşçi Birliği, hem parti, her biri kendi alanında, karşılıklı destek ve olanakları içinde, sınıfı hazırlamak için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Şu anda, en azından şimdilik, Parti ve İşçi Birliği ayrıdırlar. Diğer bütün Sendikalar gibi bu İşçi Birliği de küçük yararlar elde etmek için mücadele etmek zorundadır, dolayısıyla sürekli olarak oportünizmin ve reformizmin etkisi altına girme tehlikesi içindedir. Ancak gerçekten komünist bir parti, devrim amacını diğer herşeyin üzerinde tutabilir.

Batı Avrupa'daki bu gelişmenin gereği olarak (ki, bunu ortaya çıkaran banka sermayesinin gücüdür), henüz devrimin başlangıcında ve devrim sürecinde olan İşçi Birliği'nin, Endüstriyel Birliğin, endüstriyel örgütün Parti'nin üstünde yer alma, hatta onu feshetme arzularının yanlışlığı son derece açıktır.

Genelde, Parti güçlendikçe, işçi Birliği güçlendikçe, sınıf gittikçe daha fazla komünist oldukça, devrim hedeflerine yaklaştıkça, sınıf, parti, İşçi Birliği ya da Endüstriyel Birlik, birbirlerine yaklaşırlar. Sonunda, Parti, sınıf ve Birlik eşitlenir ve tek bir bütünde birbirine karışır.

Nihayet, kuşkusuz, tüm burjuva sınıfların birliği ve gücünün, tüm proletaryanın birlik olma zorunluluğunun, Parti ve İşçi Birliğinde güçlü bir merkeziyetçiliği ve sıkı disiplini getirmesi mutlak bir gerekliliktir.

Merkeziyetçilik ve disiplinle liderlik üzerinde en sıkı kontrolü elde tutmayı birleştirmek, Alman, İngiliz, Batı Avrupa ve Amerikan proletaryasının görevidir. Çünkü Batı Avrupa ve Amerikan proletaryası, salt bu yolla, liderlikte merkeziyetçilikle üyelerin kontrolünü birleştirerek zaferi kazanabilir.

Burada, Batı Avrupa ve Amerika'da, devrimden sonra, sınıfın bütünüün diktatörlüğü ve tüm proletaryanın komünist bir ruha sahip olmasının mutlak gerekliliğinden söz etmeye bile gerek yok. Çünkü burada karşı-devrim o kadar güçlüdür ki, eğer bu iki koşul yerine getirilmezse – örneğin, eğer entelektüel ya

burada, Batı Avrupa'da, doğruluğunu ve haklılığını ispat etmemi mümkün kılacağı gibi, aynı zamanda, bunlarla eşit önemde olan, Rusya'da halen hüküm süren, Batı Avrupa Devrimiyle ilgili yanlış görüşlerle mücadele etmemi de sağlayacaktır.

Bu iki nokta, Batı Avrupa kadar Rus taktiklerine de bağlı olan Batı Avrupa devrimi kavramı açısından önemlidir.

Bunu Moskova Kongresinde yapmak isterdim, ama orada bulunmam mümkün olmadı.

İki Savın Çürütülmesi

İlk elde, yoldaşların ve okuyucunun yanlış yargılara kapılmalarına yol açan iki argümanımızı çürütmek gerekiyor. Almanya'da cereyan eden, "kitlelerin mi, yoksa liderliğin diktatörlüğü mü", "aşağıdan mı yoksa yukardan mı" vb. Tartışmasının saçma ve çocukça olduğunu küçümsemeye ileri sürüp, istihzalarda bulunuyorsunuz. Bunların hiç de önemli sorunlar olmadığı konusunda sizinle tamamen hemfikiriz. Ama sizin küçümseyen tavrınızı da benimseniyoruz. Ne yazık ki, Batı Avrupa'da bunlar hâlâ sorun olmaya devam etmektedir. Batı Avrupa'nın bir çok ülkesinde biz hâlâ İkinci Enternasyonal tipi liderlere sahibiz; biz burada hâlâ **kitleler üzerinde egemenlik kurma niyetinde olmayan**, onlara ihanet etmeyen, gerçek liderler bulma peşindeyiz; böyle liderler bulmadığımız sürece her şeyin aşağıdan, kitlelerin diktatörlüğü yoluyla yapılmasından yanayız. Eğer dağda rehberlik yapan kişi beni uçuruma sürüklüyorsa, onsuz yola çıkmayı tercih ederim. Doğru bir rehber bulur bulmaz bu konudaki arayışımıza son vermemiz gayet doğaldır. O zaman kitle ve lider arasındaki ayrılık gerçekten sona erecektir. Alman ve İngiliz Sol Kanadının ve bizim bundan başka bir kastımız yoktur.

Bu söylediklerim, liderin, sınıfla ve kitlelerle tam bir birlik halinde bulunmasına ilişkin ikinci saptamanız için de geçerlidir. Sizinle tamamen aynı fikirdeyiz. Fakat sorun, gerçekten kitlelerle birleşen liderler bulmak ve yetiştirmektir. Bu, ancak kitlelerin, politik partilerin ve sendikaların en şiddetli, aynı zamanda kararlı mücadeleleriyle başarılabilir. Demir disiplin ve güçlü merkeziyetçilik de aynı şekilde geçerlidir. Biz de bunları istiyoruz, ama ne zaman doğru liderler buluruz, o zaman. Sizin alaylarınız, Komünizmin gerçekleştirilmesine en yakın durumda olan Almanya ve İngiltere gibi iki ülkede şu anda, bütün mücadelelerin en şiddetlisi olan ve büyük gayretlerle sürdürülen bu kavgaya yalnızca zarar verir. Tutumunuz, Üçüncü Enternasyonal'deki fırsatçıların gönlünü okşamakta, alay ve küçümsemeleriniz, onlara cesaret vermektedir.

Çünkü, Spartaküs Lig'indeki, BSP'deki ve aynı zamanda bir çok ülkenin Komünist Partilerindeki unsurlar, kitle ve lider ayrılığının bütünüyle saçma ve "çocukça" olduğunu ileri sürerken bu aracı kullanmaktadırlar. Bu sözler

aracılarıyla liderler, kendilerine yönelik bütün eleştirilerden sakınmaya çalışmaktadırlar. Demir disipline ve merkeziyetçiliğe ilişkin bu sözlerle dayanarak onlar, muhalefeti ezmedirler. Ve bu oportünizm, tarafınızdan şımartılmaktadır.

Bunu yapmamalsınız, Yoldaş. Bizler, burada, Batı Avrupa'da henüz başlangıç aşamasındayız. Ve bu aşamada yöneticilerdense savaşırları cesaretlendirmek daha yerinde bir davranış olur.

Burada yalnızca değinmekle yetindiğim bu sorunu ilerde daha geniş ele alacağım. Fakat, broşürünüzdeki fikirleri katılmayışının daha derin, aşağıda açıklayacağım bir nedeni var.

Rusya ile Batı Avrupa arasındaki Farklılık

Sizin broşür ve kitaplarınızı okurken bütün yazılanlara büyük bir hayranlık duyan ve benimseyen biz Batı Avrupalı Marxistler, bir noktaya geldiğimizde aniden durakladık ve daha ayrıntılı bir açıklama aradık; bu açıklamayı bulamadığımızdan açıklamayı isteksizce kabul etmemiz ve ihtiraz kaydı koymamız doğaldı. Bu, sizin işçiler ve yoksul köylülerle ilgili açıklamamızdı. Bu, sık sık, oldukça sık ortaya çıkmaktadır. Ve siz, bu her iki kategoriden de dünyanın her yanındaki devrimci faktörler olarak söz etmektesiniz. Ve, en azından benim okuduğum kadıyla, hiç bir yerde, Rusya (ve az sayıdaki Doğu Avrupa ülkesi) ile Batı Avrupa (yani Almanya, Fransa, İngiltere, Belçika, Hollanda, İsviçre ve İskandinav ülkeleri ve hatta belki İtalya) arasında var olan derin farklılıktan net ve açık bir şekilde söz edilmemektedir. Kanımca, Sendikalizm ve Parlamenterizmle ilişkin taktikler konusunda, sizin fikirlerinizle Batı Avrupa'da Sol Kanat denilenler arasındaki temel farklılık esas olarak bu noktada yatmaktadır.

Elbette bu farklılığı, benim bildiğim kadar siz de biliyorsunuz, ne var ki siz, en azından eserlerinizden çıkarttığım kadıyla, bundan, Batı Avrupa'ya ilişkin taktik sonuçları çıkartmıyorsunuz. Bu sonuçlar üzerinde düşümediniz ve bu nedenle Batı Avrupa'ya ilişkin taktikler konusunda hatalı yargılara vardınız.¹

Bu, sizin sözleriniz, Batı Avrupa'daki tüm Komünist Partiler, hatta Marxistler tarafından, düşünülmemektedir, papagan gibi tekrarlandığından, daha da tehlikelidir. Bütün Komünist gazete, dergi ve broşürlerden, bütün halk toplantılarından çıkan ortak kanı, Batı Avrupa'da yoksul köylü devriminin patlak vermesinin an meselesi olduğudur! Hiçbir yerde Rusya ile olan büyük farklılığa işaret edilmemekte, böylece, proletaryanın da dahil, insanların düşünceleri yanlış yola sevk edilmektedir. Siz, Rusya'da yoksul köylülerden oluşan büyük bir sınıfın

partinin programından, faaliyetinden ve özellikle tam da bu taktikler yoluyla uzak tutulurlarsa yerine getirilebilir.

Çünkü ancak bu saflığın korunmasıyla, Parti, tüm faaliyetlerde önderlik ederek, propagandasıyla, sloganlarıyla, sınıfı gerçekten komünist ve devrimci bir sınıf haline getirebilecektir.

Komünist Partisinin bu yöntemle ne kadar büyüyeceğini önceden kestirmek zordur. Kuşkusuz mümkün olduğunca büyük olmasını isteriz. Ancak, tüm taktikler ve mücadele şu ilkeye dayanmalıdır: bin iyi üye, yüzbin kötü üyeden iyidir. Çünkü bu kötülerle proletarya devrimi ve diktatörlüğü kazanılmaz.

Hersey, Komünist Partisinin saflığına, gücünün nerelere kadar ulaşacağına ve kitleyi ne kadar etkileyeceğine bağlıdır. Aynı zamanda, liderlerin kalitesine ve belli ölçüde de partinin taktiklerine bağlıdır.

Diğer bir deyişle Yoldaş Lenin, biz hiçbir zaman, sizin devrimi yapan partiyi kurduğunuz 1902 ve 1903'teki taktikleri izlememeliyiz.

Menşevik Taktikleri Proletaryayı Mahveder

O zaman bütün Rus sosyal demokratları, proletarya örgütünün yaratılmasında ve bu örgütün, Alman sosyal demokrasisinin körü körüne taklit edilerek yaratılmasında hemfikirtiler; bu anlayış sonunda Menşevik Partisinde kristalize oldu. Daha sonraki Menşevikler, kitlelerin içinde büyük bir işçi partisi inşa ederek faaliyetleri için bir yol bulacakları hülyasına kapıldılar. Böyle bir parti, programını kabul eden herkesi kabul edecek, demokratik bir şekilde yönetilecek ve devrimci kabul eden herseye yapılan eleştiriler ve tartışmalarla bulacaktır. Yoldaş Lenin, siz bütün eleştirilerinizi bu cazip hülyaya yönettiniz, salt böyle bir partinin Çarlık rejimi altında imkansız olduğundan, bir illüzyon olduğundan değil, aslında "bu illüzyonun arkasında devasa bir oportünizm yatıyordu."

Menşevik taktiklerinin anlamı, en kararsız ve tereddüt içindeki unsurların, proletarya partisinde belirleyici bir etkiye sahip olmasıydı. Bunu önlemek istediniz ve bu yüzden programla (ünlü ilk maddede) ve taktiklerle bunun önüne geçtiniz.¹¹

Sizin o zaman yaptığınızı, Sol Kanattan bizler, şimdi Üçüncü Enternasyonal için yapmak istiyoruz. Bizatlı program ve taktiklerimizle kararsız ve oportünist unsurların önünü kesmek istiyoruz; salt gerçek komünistleri, gerçek devrimcileri kabul etmek ve gerçek devrimci faaliyetlerde bulunmak istiyoruz. Bütün bunları, sınıfın bütününe Komünist ruhla donatıp, devrim ve diktatörlüğe hazırlama perspektifiyle yapıyoruz.

Bu sonuncusu, hazırlık, kuşkusuz bir süreçtir – karşılıklı etkiye bulunma sürecidir. Her eylem, her kısmi devrim, sınıf ilerletir, partiye yaklaştırmır ve sınıfın

¹ Örneğin Devlet ve İhtilalde şöyle yazıyorsunuz (s.67): "Bütün kapitalist ülkelerdeki köylülüğün büyük çoğunluğu, her yerdeki köylülük gibi hükümet tarafından ezilmektedir ve 'ucuz' hükümeti gerçekleştirmek için halihazır hükümeti devirmeye büyük bir istek duymaktadır. Proletarya, bunu gerçekleştirmeye çağrılmaktadır..." Ne var ki sorun, aynı köylülüğün komünizme bir istek duymamasıdır.

¹¹ Alıntılar Radek'ten.

sermayeyi yenilgiye uğratmak için, diktatörlüğün, sınıfın, tüm sınıfın elinde olması şarttır.¹⁰

İsrarla tekrarlıyoruz: bu, radikal bir estetikten, kahramanlıktan ya da entelektüel nedenlerden değil, Alman proletaryasının, Alman tekelci banka sermayesinin aşırı gücünden ve bütün burjuvaziyi birleştirmesi somut gerçeğini hissetmesinden kaynaklanmaktadır.

Bütün burjuvazinin birleştirilmiş olması, bütün sınıfın diktatörlüğüne yol açan nedendir.

Proletaryanın Birliği Şart

Yukardakilerden çıkan ikinci gerçek: devrimin başlangıcında ve devrim esnasında, kitleler çatışan iki tarafa ayrılırlar. Kitleyle, proletaryayı ve diğer çalışan sınıfları kastediyoruz.

Bu ikinciler, (küçük burjuvazi, köylüler ve entelektüeller) devrimin başlangıcında ve devrim esnasında proletaryanın büyük kısmına düşmandırlar. Bir yanda proletarya, diğer yanda ise, onun antitezi olarak kitlelerin geri kalanı bulunmaktadır. Batı Avrupa'da sınıf ve kitle bir değildir, devrimin başlangıcında ve ilk adımımda da böyle bir şey olmaz.

Nihayet, proletaryanın, diğer sınıflarla sayısal ilişkilerinden dolayı ve kazanabilmek için birleşmesi gerektiğinden, yukarda gösterdiğim gibi, liderlerin gücü karşısında sınıfın görece önemi, çok daha büyük olmak zorundadır; liderlerin gücü, sınıfla karşılaştırıldığında küçük olmalıdır ve keza, Almanya'da gücün, bir kaç liderin eline geçmesi pek ihtimal dahilinde değildir.

Eğer Alman endüstrisinin büyük ölçüde merkezleşmiş karakterini göz önüne alacak olursak söylediklerim anlaşılır. Liderliğin ne kadar büyük sayıda olacağı konusunda bir şey söylenemez, ancak liderliğin ne kadar kişi üzerinde etkili olacağı saptanabilir.

Bu önce Almanya, sonra İngiltere ve daha az ölçüde bütün Batı Avrupa için geçerlidir.

Tüm sınıfın diktatörlüğü gerçeği Komünist Partiyi nasıl etkiler?

Bu gerçekten, Batı Avrupa'da Komünist Partisi'nin görevinin sınıfı hazırlamak, işçilere devrim ve diktatörlük bilincini kazandırmak olduğu sonucu çıkar.

Parti, tüm faaliyet ve taktiklerinde, daima, devrimi ve diktatörlüğü, tek başına kendisinin değil, sınıfın gerçekleştireceğini göz önünde tutmalıdır.

Bu görev, eğer Komünist Partisi gerçekten bilinçli ve azimli, her faaliyete ve özveriye hazır devrimcilerden oluşur ve yarım yamalak, kararsız unsurlar,

¹⁰ Yudenitch ve Denikin'in saldırıları sırasında Rus Komünist Partisi'nin üye sayısı 13.287 idi. Bu, 150 milyonluk bir nüfusun onbinde biri bile değildi. Ocak 1920'de, özel üye kampanyalarıyla bu sayı 220.000'i buldu. Şimdi ise bu sayı, % 52'si işçi olan 600.000 üveyi geçmemektedir.

desteğiyle zafere ulaştığımız, olayları bu yoldan açıkladığımız için, sanki biz de Batı Avrupa'da böyle bir destek alacakmışız gibi düşünülmektedir. Siz, Rusya'da böyle bir destekle zafere ulaştığımız için, bizim de aynı yardımı alarak zafere ulaşacağımıza inanmamızı istiyorsunuz. Bunu, Batı Avrupa'da bu konuya ilişkin sessizliğe bürünerek yapıyorsunuz ve bütün taktikleriniz bu önerme temeline dayanıyor.

Yoksul Köylüler Belirleyici Faktör

Ne var ki, gerçek, tasvir ettiğiniz gibi değil. Rusya ile Batı Avrupa arasında devasa bir farklılık söz konusu. Genel olarak, yoksul köylülerin devrimci unsur oluşu, doğudan batıya gittikçe önemini kaybeder. Çin ve Hindistan gibi Asya'nın bazı bölgelerinde, bir devrim anında bu sınıf kesinlikle belirleyici faktördür; Rusya'da onsuz olunamaz ve aslında baş faktörlerden biridir; Polonya'da, güney-doğudaki bir kaç devlette ve merkezi Avrupa'da o, devrim için hâlâ önemlidir, ama Batıya doğru ilerledikçe onun, gittikçe daha fazla devrime karşı olduğu görülür.

Rusya'da yedi ya da sekiz milyonluk bir sanayi proletaryası vardır. Öte yandan, yoksul köylüler yaklaşık 25 milyonu bulmaktadır. (Kaçılmaz sayısal hatalar için özür dilerim; bu mektup hemen yollanacağı için sayıları belleğimden yazıyorum). Kerensky, bu yoksul köylülere toprak dağıtmadığında, onların bu gerçeğin farkına varıp, çok geçmeden size yaklaşacaklarını biliyordunuz. Batı Avrupa'da durum böyle değildir ve hiçbir zaman da olmayacaktır; adını andığım Batı Avrupa ülkelerinde bu tür koşullar mevcut değildir.

Burada yoksul köylüler, Rusya'dakinden tamamen farklı koşullarda yaşamaktadır. Genellikle berbat koşullara sahip olsalar da, oradaki kadar kötü koşullar içinde değildirler. Çiftçi ya da toprak sahibi olarak yoksul köylüler, küçük bir miktar toprağa sahiptirler. Gelişmiş ulaşım araçları, onların ürünlerini satmalarını mümkün kılmaktadır. En kötü durumda bile, kendi yiyeceklerini tedarik edebilmektedirler. Son on yılda, koşullarında belli ölçüde bir iyileşme de yaşandı.

Savaş sırasında ve savaştan bu yana yüksek ürün fiyatları elde ettiler. Kaçılmaz olarak gıda maddesi ithalatı son derece sınırlıydı. Bu yüzden, düzenli bir şekilde, ürünlerini yüksek fiattan satabildiler. Kapitalizm tarafından desteklendiler.

Kapitalizm, kendini ayakta tutabildiği sürece, onları da ayakta tutacaktır. Sizin ülkenizde yoksul köylülüğün durumu çok daha kötüydü. Bu yüzden, sizde, yoksul köylüler, politik, devrimci bir programa sahiptir ve sosyal-devrimci parti gibi politik, devrimci bir partide örgütlenmişlerdir. Bizde ise böyle bir duruma hiçbir yerde rastlanmaz. Üstelik Rusya'da, büyük çiftliklerden, çarlık topraklarından, hükümet topraklarından ve manastırların elinde tuttukları topraklardan oluşan, dağıtılacak büyük miktarda toprak söz konusuydu. Fakat Batı Avrupa'nın

Komünistleri, yoksul köylüleri kendi saflarına kazanmak için onlara ne vadederler?²

Köylülere Vadedilecek Hiçbir Şey Yok

Savaşın önce Almanya'da, (iki hektara kadar toprağı olan) dört beş milyon kadar yoksul köylü vardı. Öte yandan, sekiz ya da dokuz milyon tarım emekçisi (100 hektarın üzerindeki) büyük tarımsal işletmelerde çalışırdı. Komünistler bütün bu toprakları dağıtmamak olsalar bile, yedi ya da sekiz milyon civarındaki tarım emekçisi de dağıtımdan pay isteyeceğinden, yoksul köylüler, yine yoksul köylü olarak kalacaklardır. Üstelik dağıtamazlar da, çünkü bu toprakları büyük çaplı tarım işletmelerinde kullanmak zorundadırlar.²

Bu sayılar, Batı Avrupa'daki yoksul köylülerin nispeten az olduklarını ve dolayısıyla, yardımcı güçlerin, hiç denemese bile, az sayıda olacağını ortaya koyuyor.

Almanya'daki Komünistlerin, görece önemsiz bölgeler dışında, yoksul köylülerini taraflarına kazanmak için ellerinde bir şey yok. Orta ve küçük tarım işletmelerine el konmayacağı bellidir. Aynı şey, az çok, Fransa'daki dört beş milyon yoksul köylü, İsviçre, Belçika, Hollanda ve iki İskandinav ülkesi için de geçerlidir.³ Her yer küçük ve orta büyüklükteki tarımsal işletmelerle kaplı. Hele yüz ya da ikiyüz bin köylüsüyle İngiltere'nin sözünü bile etmeye değmez. Hatta İtalya'dan bile emin olamayız.

Komünizm altında kira ve ipotek ödemeyeceklerine ilişkin vaatler de onları kazanmaya yetmeyecektir. Çünkü Komünizm onlara iç savaş, pazarın kalkışını ve genel yıkımı düşündürür.

Eğer Almanya'da, bugünkünden çok daha korkunç bir kriz, gelmiş geçmiş krizlerden çok daha korkutucu boyutlarda bir kriz gerçekleşmezse, Batı Avrupa'daki yoksul köylüler, son nefeslerini verene kadar Kapitalizmin yanında saf tutacaklardır.⁴

Endüstri İşçileri Yalnızdır

Batı Avrupa işçileri bütünüyle yalnızdır. Sadece orta sınıfın küçük bir alt kesimi onlara yardım edecek durumdadır. Bu kesim de ekonomik olarak son derece

edici olan bu noktada da yanlıyorsunuz. Bu, sizin, bir defa daha herşeyi Doğru Avrupa açısından gördüğünüzü kanıtlar. Bunu son bölümde açıklayacağım. Burada, parlamentoya ilişkin ikinci argümanımızın büyük bölümünün oportünist sahtekârlık olduğunu kanıtladığımıza inanıyorum. Parlamentarizm yerine, parlamentarizmin eksiklerinden arınmış ve daha büyük yararlar sağlayan bir mücadele yöntemi getirmek gerektiği açıktır.

Taktiklerimizin bir noktada yararlı olabileceğini kabul ediyorum. Labour hükümeti daha büyük netliklere yol açabilir. İlegal dönemlerde taktiklerimiz yararlı olabilir. Bunu kabul ediyoruz. Ancak devrimci ve reformistlere tek bir seterde söylemek istiyoruz ki, bizim için işçilerin özbilinclerinin gelişmesi herşeyden, hatta bazı küçük yarıtlardan bile önce gelir. Size Lenin, ve sizin "Sağ" yoldaşlarınıza şimdi şunu ifade ediyoruz: bizim herşeyden önce değer verdiğimiz, kitlelerin irade ve eyleminin olgunlaşmasıdır. Bundan böyle herşey Batı Avrupa gerçekliğine boyun eğmelidir. Bakalım kim haklı çıkacak, "Sol" mu, Lenin mi? Zerre kadar kuşku yok. Troelstra, Henderson, Renandel ve Legien gibi, sizi de yenilgiye uğrattık.

Şimdi geldik, Batı Avrupa'da, parti, sınıf ve kitle arasındaki karşılıklı ilişkilerin incelenmesine.

Bu konu da son derece önemli: banka sermayesinin gücü ve bu gücün, büyük ve küçük burjuva sınıflar arasında yarattığı BİRLİK kadar önemli. Batı Avrupa'da, parti, sınıf ve kitleler arasındaki karşılıklı ilişkiler, Rusya'dan farklıdır ve aynı burjuva sınıfların birliği gibi, banka sermayesinden kaynaklanır.

Taktiklerimiz, bu ilişkinin doğru anlaşılmasını hedeflemeli ve temel almalıdır. Bu ilişkiyi anlamayan her kim olursa olsun, Batı Avrupa'ya ilişkin taktikleri anlayamaz.

Almanya'yı örnek alalım. Sadece İngiltere ile birlikte en gelişmiş ülke olduğundan değil, aynı zamanda bu ülkede en gelişmiş istatistikler söz konusu olduğundan.

Daha önce de sık sık gözlemlediğimiz gibi, Almanya'da 20 milyona yakın işçi var: bunun aşağı yukarı 14 milyonu endüstri, 6 milyonu ise tarım işçisi. Bu ne anlama gelir? Buna çocukları, işsizleri ve yaşlıları da katarsak, nüfusun yarısını bulur, hatta olasılıkla geçer de.

Ama devrimde proletaryanın yalnız olduğunu görmüştük, proletaryanın ve devrimin karşısında olanlar, silahları ve örgütlenmeleriyle bugün bile o kadar güçlüdürler ki, ancak proletaryanın birleşmesiyle yenilgiye uğratabilirler. Ve banka sermayesinden gelen güçleri o kadar büyüttür ki, salt birlik bile yetersiz kalır: bilinci, azimli, gerçek Komünist birlik gerekir.

Kapitalizmin ancak böyle alacağı edilebilir ve devrim böyle kazanabilir.

Bu iki gerçeğin ne sonuç çıkar?

Birincisi, burada, Almanya'da, bir kaç bin kişinin proletaryayı domine ettiği Rusya'da olduğu gibi bir parti, Komünist Parti diktatörlüğü olamaz. Burada,

² Moskova Tarım Tezleri bunu kabul eder.

³ Elimde İsveç ve İspanya'yla ilgili istatistik veriler yok.

⁴ Dünya Devrimi adlı broşürde, Rusya ile Batı Avrupa arasındaki bu farklılığa önemle dikkat çekmişim. Alman Devriminin gelişmesi içinde benim düşüncemin bile çok iyimser olduğu ortaya çıktı. İtalya'da yoksul köylülerin, proletaryanın safında yer alması mümkündür.

Peki, sosyal demokrat partilerin üyeleri, Alman Bağımsızları, Labour Parti ve Independent Parti ne olacak? Onlar tarafımıza kazanılmamalı mı?

Bunların arasındaki işçi sınıfından ve küçük burjuvaziden gelen unsurlar, Batı Avrupa'da, propagandamız, toplantılarımız, gazetelerimiz, özellikle verdiğimiz örnekler, sloganlarımız, işyerlerindeki faaliyetlerimiz yoluyla, Sol kanat tarafından devrimde tarafımıza kazanılacaktır. Devrim ve faaliyetlerimiz yoluyla kazanılmayanlar her halükârda zaten kaybolmuşlardır, canları cehenneme. İngiltere ve Almanya'daki sosyal demokrat ve Independent Labour Parti'leri, işçilerden ve küçük burjuva unsurlardan oluşurlar. İşçilerin hepsi eninde sonunda kazanılabilir. Küçük burjuvalar ekonomik açıdan çok önemli değildirler, bunların küçük bir kısmı propaganda vb. ile kazanılabilecektir.

Çoğunluğu ise – Noske ve hokkabazları özellikle bunlara güvenirlir – kapitalizmin unsurlarıdır ve devrim ilerledikçe, kapitalizmin çevresinde toplanırlar.

Savaş Alanı, Parlamento değil, İşyerleri

Labour Partilerine, Bağımsızlara, sosyal demokratlara seçimlerde destek vermemiz onlarla ilişkilerimizi kestiğimiz anlamına gelmez. Tersine, elimizden geldiğince onlarla ittifak kurmaya çalışıyoruz. Her fırsatta onları ortak eyleme, örneğin, grevlere, boykotlara, ayaklanmalara, sokak kavgalarına, özellikle işçileri konseylere, endüstriyel konseylere çağırırız. Onları her yerde ararız. Ne var ki, eskiden yaptığımız tersine, parlamentoda aramayız. Bu, Batı Avrupa'da artık geçmişte kaldı. Fakat onları işyerlerinde, işçi birliklerinde ve sokaklarda bulur, buralarda kazanırız. Bu, sosyal demokrat pratiğini aşan yeni bir pratik, Komünist pratiktir.

Siz yoldaş, sosyal demokratları ve Bağımsızları Parlamentaoya sokup böylece onların sahtekâr olduklarını, bir işe yaramadıklarını kanıtlamak istiyorsunuz.

Bu işçi partilerini kurnazca kandırmak istiyorsunuz. İpi boyunlarına takıp kendilerini asmalarını istiyorsunuz. Biz onlara ipten kurtulmaları için yardım ediyoruz. Bunu yapma imkanımız olduğu için yapıyoruz. Siz köylü ırkın, biz ise endüstriyel ırkın taktiklerini kullanıyoruz. Bunu söylerken ne alay ediyorum, ne de hakaret. Sizin için bu yolun doğru olduğunu inanıyorum. Ama, ne bu önemsiz konuda, ne de çok önemli olan Parlamentarizm konusunda, Rusya'da geçerli olup, burada yıkıma yol açacak örnekleri izlememiz için bizi zorlamayınız.

Son olarak bir noktaya işaret etmek istiyorum: Batı Avrupa'da devrimin, ancak proletaryaya yakın bu alt sınıflar yeterince sarsıldıktan, tarafsızlaştırdıktan ya da kazanıldıktan SONRA başlayabileceğini söylüyorsunuz ve bunu geçmişte de sürekli savundunuz. Ne var ki, ben onların devrimin başlangıcında sarsılamayacaklarını, tarafsızlaştırılmayacaklarını ya da kazanılmayacaklarını gösterdim. Eğer dediğiniz doğru olsaydı, tersini ispat etmek imkansız olurdu. Bunu bana siz ve Yoldaş Zinovyev tekrar tekrar söylemişsinizdir. Ama iyi ki, devrim için tayin

önemsizdir. İşçiler, devrimi yalnız başlarına yapmak zorunda kalacaklardır. Rusya'yla kıyaslandığında büyük fark işte bu noktadadır.

Lenin Yoldaş, aynı şey Rusya'da da geçerliydi, orada da proletarya devrimi yalnız başına yaptı ve yoksul köylüler devrimden sonra katıldı, diyebilirsiniz. Haklısınız, ama farklılık çok büyük.

Köylülerin size çok kısa zamanda geleceğinden kesinlikle emindiniz. Keren-ski'nin onlara toprak vermeyeceğini, veremeyeceğini, köylülerin Kerenski'ye uzun süre yardımcı olmayacaklarını biliyordunuz. Köylüler bir kaç ay içinde proletaryanın safına kazandıracak, "Topraklar Köylülere" gibi büyütlü bir sloganımız vardı. Biz ise, daha uzun bir süre, tüm Batı Avrupa'da yoksul köylülerin Kapitalistlerden yana olacaklarından eminiz.

Muhtemelen, Almanya'da, yardımına güvenilecek kalabalık bir köylü kitlesi bulunmadığını, henüz burjuvazinin safında bulunan milyonlarca proleterin saflara geleceğini söyleyeceksiniz. Bu yüzden, Rusya'daki köylülerin yerini proletarya alacak, böylece aynı yardımı burada proletarya gerçekleştirecektir. Bu önerme de temelden yanlıştır ve büyük farklılık varlığını sürdürmektedir.

Rus köylülerini proletaryaya, Kapitalizm yenildikten SONRA katıldılar; Almanya'da Kapitalizme karşı gerçek mücadele ise ancak, şu anda Kapitalist saflarda olan işçiler Komünist saflara geçince başlayacaktır.

Rus proletaryası, Rus devriminin gelişim sürecinde korkunç yıllar yaşadı ve şimdi de, devrim sonrasında da yaşamaya devam etmektedir. Ama devrim sürecinde, köylülerin yardımı proletaryanın işini kolaylaştırdı.

Bizdeki ise bunun tam tersi. Devrimin gelişmesi kolay oldu ve sonrası da kolay olacaktır; ne var ki devrimin gerçekleştiği an korkunç olacaktır – belki de bugüne kadar gerçekleşmiş diğer bütün devrimlerden daha da korkunç olacaktır, çünkü kapitalizm, sizin ülkenizde zayıftır, feodalizm, ortaçağ, hatta barbarizm nedeniyle çok az kök salmıştır, burada, bizim ülkemizde ise, kapitalizm güçlüdür, büyük ölçüde örgütlüdür ve derinden kök salmıştır, ekonomik bakımdan önemsiz ve yüzeysel bir tabakası hariç, daima en güçlülerin yanında yer alan alt orta sınıflar ve köylüler, sonuna kadar kapitalizmin yanında saf tutacaklardır.

Rusya'da devrimin zaferi yoksul köylülerin yardımıyla oldu. Bu gerçek, Batı Avrupa'da ve dünyanın her yerinde daima hatırlanmalıdır. Ama Batı Avrupa'daki işçiler yalnızdır: Bunun da Rusya'da asla unutulmaması gerekir.

Batı Avrupa proletaryası tek başınadır. Bu mutlak bir gerçektir ve taktikler bu gerçeğe dayanmalıdır. Bu gerçeğe dayanmayan bütün taktikler yanlıştır ve proletaryayı korkunç bir yenilgiye sürükleyecektir.

Bu öneriler pratikte de onaylanmıştır. Bir programa sahip olmayan ve toprak talebinde bulunmayan yoksul köylüler, şu anda Komünizm yaklaşırken bile kıpırdamamaktadırlar. Daha önce işaret ettiğim gibi, bu saptama mutlak bir gerçek olarak ele alınmalıdır. Daha önce sözünü ettiğimiz gibi Batı Avrupa'da öyle bölgeler vardır ki, buralarda büyük toprak mülkiyeti hakimdir ve bu yüzden köylüler Komünizme taraftardır. Keza, yerel koşulları dolayısıyla yoksul

köylülerin Komünizme kazanılabileceği başka bölgeler de vardır. Fakat bu bölgeler nispeten küçüktür. Her şey çöküşe gidip devrim iyice yakınladığı zaman yoksul köylülerin bizim safımıza gelmeyeceğini ifade etmek istemiyorum. Kuşkusuz gelecektirler. Bu yüzden yoksul köylülerin içinde kesintisiz bir propaganda sürdürmeliyiz. Öte yandan, taktiklerimiz, devrimin başlangıç ve gelişmesi sürecine uygun olmalıdır. Benim kastettiğim genel yönelim, koşulların genel eğilimidir. Ve bizim taktiklerimiz yalnızca bu temele dayanmalıdır.⁵

Bundan çıkan ilk sonuç – ki, açık seçik ve vurgulayarak belirtilmelidir – Batı Avrupa'da gerçek devrimin, yani kapitalizmin yıkımı, *komünizmin inşası* ve *sürekliliği bir şekilde inşa edilmesi* anlamında gerçek devrimin, şu an proletaryanın bütün sınıflara karşı KENDİ gücüne yeterince sahip olduğu, yoksul köylülerden herhangi bir yardımın gelmesinin imkansız olduğu, Almanya, İngiltere ve İtalya'da mümkün olduğudur. Diğer ülkelerde devrim ancak propaganda, örgütlenme ve mücadele yoluyla hazırlanabilir. Devrim ancak Rusya, Almanya ve İngiltere gibi büyük ülkelerde ekonomik koşullar devrim yoluyla sarıldığında, burjuva sınıfı yeterince zayıfladığında ilerleyecektir. Taktik edersiniz ki, taktiklerimizi olabilecek olaylara, aynı zamanda olması pek mümkün olmayan şeylere (Rus ordusundan destek almak, Hindistan'daki ayaklanmalar, korkunç krizler vb.) dayandıramayız.

Yoksul köylülüğün önemiyle ilgili bu gerçeği anlayamamış olmanız, Yoldaş, sizin ilk hatanızdır ve aynı hatayı Enternasyonal Kongrenin Moskova'daki yönetime de yapmıştır.

Batı Avrupa'da Proletaryanın yalnız başına olması, hiç bir sınıfın yardımı gelme umudunun olmaması, taktikler açısından ne anlama taşıyor?

Bu, birinci olarak, kitlelerden beklenenlerin, Rusya'ya kıyasla çok daha fazla ve bu nedenle proletaryaya kitlesinin devrimdeki rolünün çok daha önemli olduğu anlamına geliyor. İkinci olarak bundan, liderlerin öneminin nispeten daha az olacağı sonucu çıkıyor.

Rus kitleleri, proletarya, savaş sırasında gördüklerinden, kısmen de halen gözlerinin önünde cereyan edenlerden, köylülerin çok yakında kendi safına geleceğini kesinlikle biliyorlardı. Öncelikle ele alacak olursak, Alman proleteleri ise, kendilerinin Alman kapitalizminin bütünüyle, onun bütün sınıflarıyla göğüs göğüse geleceğini biliyorlar.

Daha savaş öncesinde, Almanya'daki yetmiş milyon nüfusun ondokuz, yirmi milyonu proletaryaydı, ama proleteler bütün diğer sınıfların karşısında yalnızdılar.⁶ Karşılarında Rusya ile kıyaslandığında büyük ölçüde daha güçlü olan bir Kapitalizm var ve SİLİHSİZLİK. Ruslar ise silahlıydılar.

⁵ Yoldaş, tartışmayı kazanmak için, kısa aktarımlar gibi, söylediklerini mutlak anlamda yorumlamayacağımızdan kuşku yok. Bu yüzden, yukarıdaki notu, sizi değil, o kısa aktarımları dikkate alarak düşünmek zorunda kaldım.

⁶ Kuşkusuz bunlar savaş öncesi rakamlar. Proletaryanın sayısını son sayıma (1909) dayanarak orantılı olarak artırdım.

devrimlerinin benzerliğini varsaymamızdan kaynaklanıyor. Batı Avrupa ve Amerika birleşik Devletleri'ndeki her türden kapitalist, yani toprak sahiplerinin endüstri kodamanlarının, tüccarların üstünde bir gücün, banka sermayesinin olduğunu unutuyorsunuz. Bu güç, emperyalizmle özdeşir ve küçük köylü ve küçük burjuvazi dahil, tüm kapitalistleri birleştirir.

Gerçi bir noktada haklısınız. İşçi partileriyle burjuva partileri arasında ayrımlar var ve bunlardan yararlanılabilir, diyorsunuz. İşte bu doğru.

İddia edebiliriz ki, savaş ve devrim sırasında sosyal demokratlarla burjuvazi arasındaki anlaşmazlıklar önemsizdi ve şimdi çoğu ortadan kalkmış bulunuyor. Bunlar yeniden ortaya çıkabilirler, özellikle siz, Thomas, Henderson, Clynes vb. gibi "saf" İngiliz Labour hükümetini, Sylvia Pankhurst'e karşı ve Ebert, Scheidemann, Noske, Hilferding, Crispian, Cohn gibi muhemenen "saf" sosyalist hükümetini, KAPD'a karşı ileri sürdüğünüzden bunları dile getirmeliyiz.⁹

İşçilerin dikkatini bu Labour hükümetlerine çeken taktiklerimizin, işçileri, kendi örgütlerini yaratmaya teşvik eden açık ve etkili taktiklerken, bizim taktiklerimizin onların örgütlerini yaratmasını önleyip zarar verdiğini söylüyorsunuz.

Hayır Yoldaş, bizim, bu işçi partileriyle burjuva partileri arasındaki gedğin bölünmeye dönüştüğü Labour hükümetleriyle ilgili tutumumuz gayet nettir, devrime yararıdır.

Böyle bir hükümetin varlığına izin vermemiz mümkündür. Bu gerekli ve hareket için ileri bir adım olabilir. Eğer durum böyle ise, biz artık daha ileri gidemeyeceğiz demektir, bırakırız varoluşunlar, en keskin şekilde eleştiririz ve elimizden geldiği an yerlerine Komünist hükümeti getiririz. Ancak Komünist hükümet, Batı Avrupa'da seçim ve parlamento yoluyla gelemez.

Batı Avrupa'da ve devrimde işçiler yalnız olduğundan biz böyle hareket etmeyeceğiz. BURADA herşey onların eylem için gösterecekleri iradeye, katalarının berrak olmasına bağlıdır. Scheidemannlar, Hendersonlar, Crispianler ve onların İngiliz bağımsızları arasındaki yandaşlarıyla, Spartaküs Ligi ve BSP Komünist oportünistleriyle uzlaşma taktikleriniz – Batı Avrupa'da ve devrimde, parlamento içindeki ve dışındaki, kataları karıştıran taktikleriniz – işçileri, sırtlatan olduklarını bildikleri bir kimseyi seçmeye sürüklediğinden, öte yandan bizim taktiklerimiz onların görüşlerini keskinleştirip düşmanlarını düşman olarak görmelerini sağladığından, hatta illegal dönemlerde parlamentodaki temsilciler konusunda kayıp, ya da (parlamentodaki) "ayrılıklardan" yararlanma fırsatını kaçırmayı göze aldığımızdan, biz Batı Avrupa'da ve günümüz şartları altında, kendi taktiklerimizi tercih ediyor ve sizinkileri reddediyoruz.

Burada, bir kere daha tavsiyelerimiz kafa karışıklığına yol açıyor ve ililizyonlar yaratıyor.

⁹ Bu "sa" Labour hükümetlerinin bu noktaya gelip gelmeyecekleri hâlâ bir sorudur. Belki burada da Rus örneği – Kerensky – sizi yanıltmaya sürükliyor. Bu mektupla daha sonra, şu durumda, Almanya'nın Mart günlerinde, bu "sa" sosyalist hükümetin yine de desiklememesi gerektiğini açıklayacağım.

Burjuvalar arasında (ve sosyal demokrat partiler arasında) Batı Avrupa'da, devrim ve işçiler konusunda hiç bir önemli ayrılık olmadığını kanıtlayacak en iyi örnek Kapp darbesidir. Kapp darbecileri, demokratları, Merkezçileri ve sosyal demokratları ne cezalandırdılar, ne hapse attılar, ne de öldürdüler! Bunlar da iktidara geldiklerinde, Kapp'çıları cezalandırmadılar, öldürmediler, hapse atmadılar. Fakat her iki taraf da Komünistleri öldürdüler!

Komünizm henüz çok zayıftı. Bu yüzden BİRLİKTE bir diktatörlük kurmadılar. Gelecek sefere, Komünizm güçlendiğinde, kendi ARALARINDA bir diktatörlük kuracaklardır.

Böyle bir durumda, Komünistler, parlamentodaki bu gediklerden, kuşkusuz işçilerin çıkarına uygun bir şekilde, nasıl yararlanabilirlerdi? Bunun yolunu göstermek, o zaman da, şimdi de sizin göreviniz, Yoldaş. Parlamentodaki Komünist üyeler, işçilerin bu gördüğü görmeleri için ne söylemeli, kuşkusuz burjuva partilerini güçlendirmeden, bu durumdan nasıl yararlanmalıydılar? Bunu bize söylemek, o zaman da, şimdi de sizin göreviniz, Yoldaş. Bunu yapmanız mümkün değil, çünkü devrim esnasında bunların arasında hiçbir önemli ayrılık yoktur. Ve biz devrim esnasından söz ediyoruz. Eğer bazı özel durumlarda böyle ayrılıklar olmuş olsaydı, işçilerin dikkatini birlikten çok bu ayrılıklara yöneltmenin daha iyi olacağına işaret etmek sizin görevinizdi, Yoldaş.

Batı Avrupa'da bize önderlik etmeye başlamadan önce, İngiltere, Almanya ve Batı Avrupa'da bu ayrılıkların nerelerde olduğunu bize açıklamak o zaman da, şimdi de sizin görevinizdi, Yoldaş.

Bunu da başarmanız mümkün değil. İşçilerin, Churchill, Lloyd George ve Asquith arasındaki ayrılıklardan yarar sağlayacağını belirtiyorsunuz. Bundan daha acıklı bir şey olamaz. Sizinle bu konuda tartışmaya bile girmem. Endüstriyel proletaryanın İngiltere'de birazcık güçlenmesinden beri, bu ayrılıkların burjuva partileri ve liderleri tarafından, işçileri yanıltmak, sonsuza dek bir taraftan öbür tarafa durmadan çekitiirip durmak, işçileri sürekli olarak güçsüz ve bağımlı kılmak için yapay olarak yaratıldığını bilmeyen kalmadı. Bu amaca ulaşmak için, hatta bazen iki muhalif, Lloyd George, aynı hükümette yer alıyor. Ve Yoldaş Lenin, bu yüz yıllık eski tuzığa cup diye düşüyor! İngiltere işçilerini, politikalarını, bu sahtekârlık üzerine kurmaya teşvik ediyor. Churchill, Lloyd George ve Asquith, devrim sırasında devrime karşı birleşecekler ve siz Yoldaş, onu bir illüzyona sokup zayıflatmanız için İngiltere proletaryasına ihanet etmiş olacaksınız. Anlaşmazlık ve ayrılıkların, Rusya'dan örnekler vererek değil, yapay olarak yaratılanları ve önemsiz olanları göstererek değil, şahane ve parlak mecazlara başvurarak değil (örneğin, 72. sayfanın son bölümü), günümüze ilişkin, önemli ve Batı Avrupa'dan örneklerle, açık seçik, somut olgularla ortaya koymak sizin görevinizdi. Broşürünüzün hiçbir yerinde bunu yapmamışsınız. Bunu yapmadığımız sürece de size inanmamız mümkün değil. Yapmadığımız sürece size yanıt vereceğiz – bunlar, işçileri yanıltan illüzyonlardan başka bir şey değildir, onları yanlış taktiklere sürüklüyorlar, diyeceğiz. Yanlışsınız, Batı Avrupa ve Rus

Bu yüzden, devrim, her Alman proleterinden, her bireyden, Rusya'dakinden çok daha büyük cesaret ve fedakârlık ruhu talep ediyor.

Bu, romantik devrimcilerin ya da entelektüellerin kafasından çıkmış bir teori ya da fikir değil, Almanya'daki ekonomik sınıf ilişkilerinden çıkan sonuçtur!

Bütün sınıf ya da en azından sınıfın büyük çoğunluğunu oluşturan bireyler hemen hemen insaniüstü bir çabayla devrimi diğer bütün sınıflara karşı savunmadıkça, devrim başarısızlığa uğrayacaktır; taktiklerimizi belirlerken dışardan, örneğin Rusya'dan gelecek yardımı değil, kendi güçlerimizi hesaba katmak durumunda olduğumuzu taktir edersiniz.

Proletaryanın hemen hemen silahsız, yalnız, desteksiz olarak, sıkıca birleşmiş Kapitalizme karşı gelmesinin anlamı Almanya için, tek tek her proleterin bilinçli bir savaşçı, bir kahraman olmasıdır; ve bu, bütün Batı Avrupa için geçerlidir.

Proletaryanın çoğunluğunun, bilinçli, kararlı savaşçılara, gerçek komünistlere dönüştürmesi için, onların burada, Rusya'dakinden, hem mutlak, hem de görece olarak, daha büyük, ölçülemeyecek ölçüde daha büyük olmaları gerekir. Bir kere daha tekrarlıyorum ki, bu sonuç, bazı entelektüellerin ya da şairlerin düşlerinden çıkmış bir önerme değil, gerçekliğin ta kendisidir.

Sınıfın önemi arttıkça, liderlerin önemi görece azalır. Bu, bizim en iyi kalitede liderlere sahip olmamız gerektiği anlamına gelmez. En iyiler, yeteri kadar iyi değiller; onları bütün gücümüzle arıyoruz. Bu yalnızca şu anlama gelir ki, liderlerin önemi, kitlelerin önemiyle karşılaştırıldığında azalmaktadır.

160 milyonluk bir ülkeyi yedi sekiz milyonun desteğiyle ele geçirmek zorunda olan sizde ise liderlerin önemi kuşkusuz son derece büyüktü! Büyük bir çoğunluğa karşı böyle az bir sayıyla zafer kazanmak, her şeyden önce bir taktik sorunudur. Yoldaş, sizin yaptığınız gibi, böylesi devasa bir ülkede, böylesi az bir güçle, ama proletarya dışından gelecek yardımla zaferi kazanmak, her şeyden önce, bütünüyle liderin taktiklerine bağlıdır. Siz Yoldaş Lenin, çok az sayıda bir proletarya ile başladığınız mücadeleden o kritik anında sizin taktiklerinizle yoksul köylüleri tarafınıza kazanmak, en önemli unsuru oluşturunuyordu.

Peki Almanya'da durum ne? Burada taktiklerin en kurnazı, en berrak görüş ve hatta liderlerin dehası bile pek fazla bir şey değiştirmez. Burada bir sınıf, diğer bütün sınıfların amansız düşmanlığı ile karşı karşıyadır. Burada proletarya, kendi gücüyle, kendi sayısıyla terazinin kefesini kendi tarafına eğmek zorundadır. Ama bu güç, düşman, proletaryadan çok daha güçlü, ondan çok daha fazla örgütlü ve silahlı olduğundan her şeyden önce proletaryanın kalitesine dayanır.

Sizin Rus mülkiyet sahipleri sınıfına karşı çıkışınız, Davud'un Calut'a karşı çıkışına benzer. Davud küçüktü, ama öldürücü bir silahlı vardı. Alman, İngiliz, Batı Avrupa proletaryası ile Kapitalizm arasındaki kavga ise, iki dev arasındaki kavgayı benzer. Bu ikisi arasındaki kavga güce, beden gücüne ve her şeyden önce de akıl gücüne dayanır.

Almanya'da büyük liderler olmadığına dikkat etmediniz mi, Yoldaş Lenin? Hepsi de sıradan insanlar. Bu demektir ki, devrim, liderlerin değil, kitlelerin başaracağı bir iştir.

Benim fikrimce, bu, şimdiye kadar olandan daha harika ve büyük bir şeydir ve bu, Komünizmin gerçekleştireceğini belirtisidir.

Ve Almanya'da olduğu gibi, bütün Batı Avrupa'da proletarya yalnız başınadır.

Bu, dünyada ilk defa kitlelerin, işçilerin, işçi kitlelerinin tek başına devrimdir.

Bu, böyle daha güzel olacağından, birinin beyninde böyle şekillendiğinden değil, ekonomik ve sınıf ilişkileri gerektirdiğinden böyle olacaktır.⁷

Rus ve Batı Avrupa devrimleri arasındaki farkı çok daha berrak bir biçimde anlamak için şöyle bir benzetme yapabiliriz:

Farzedelim ki, nüfusunun yalnızca yüzde yarısını endüstri proletaryası ve yüzde sekseni küçük köylü olan Çin ya da Britanya Hindistan'ı gibi Asyatik bir ülkede devrim patlak verdi ve bu devrim, yerel sendikalarda ve kooperatiflerde birleşen ve politik ve sosyal olarak daha eğitilmiş proletaryanın liderliği altında hareket eden bu küçük köylüler tarafından başarıyla sürdürülüyor olsun. Ya Çin veya Hindistan işçileri şunu ilan ederlerse:

"Biz devrimi yerel sendika ve kooperatifler sayesinde kazandık, şimdi siz de devriminizi aynı yoldan yapmalısınız."

Ne yanı vereceklerdi Rus işçileri buna? Şöyle söyleyeceklerdi:

"Sevgili arkadaşlar, bu mümkün değil. Bizim ülkemiz sizinkinden çok daha gelişmiş. Nüfusun yüzde yarısını değil, yüzde üçü endüstri proletaryası. Bizdeki Kapitalizm çok daha güçlü, dolayısıyla bize daha güçlü örgütler gerek."

Rusya ile Batı Avrupa arasındaki bu farktan aşağıdaki sonuçlar çıkar:

1. Siz ya da Moskova'daki yönetim ya da Batı Avrupa'nın, Spartaküs Lig'inin ya da İngiliz Komünist Parti'nin oportünist Komünistleri, "liderler- mi, yoksa kitleler mi diye bir mücadele açmak saçmadır," dediklerinde, hakkınızda yanlış düşünmüş oluyorsunuz ve bu yanlışlık, sadece hâlâ o liderleri aramamızdan kaynaklanmıyor, aynı zamanda bu sorunun sizin için başka bir anlam taşımamasından kaynaklanıyor.

⁷ Burada, rakam (Almanya'da 20 milyona 70 milyon!) ilişkilerinden hareketle, liderlerin önemi, kitle, parti ve lider ilişkisi; ve aynı zamanda devrim esnası ve sonrasıyla ilgili olarak Rusya'dan farklı cereyan edecek konulara değinmiyorum.

Tek kelimeyle, tröst, tekel, büyük bankalar, emperyalizm, savaş, devrim, hep birlikte, bütün Batı Avrupa büyük burjuva, küçük burjuva ve köylü partilerini pratikte tek bir sınıf içinde kaynaştırdı.⁸

Bundan çıkan sonuç şudur: Batı Avrupa'da, özellikle İngiltere ve

Almanya'da, sınıflar arasında önemsenicek bir "ayrılık" yoktur. Bu, hem teoride hem de pratikte bir gerçektir.

Burada kişisel bir şey ekleyeyim. 40. ve 41. sayfalarda Amsterdam Bürosu'nun bir teziğe gönderme yaparak eleştiriyorsunuz. Parantez içinde belirtiyim ki, bu konuda söylediklerimizin hepsi yanlış. Ayrıca, Amsterdam Komisyonu, parlamentarizmi reddetmeden önce, sınıf ilişkilerini ve partileri tahlil edip, bu kararı gerektirendimeliydi diyorsunuz. Özgür dillerim ama Yoldaş, bu, Komisyon'un üstlendiği bir görev değildi. Tezlerin dayandığı gerçekler, yani Parlamentodaki ve parlamento dışındaki burjuva partilerin ezelden beri ve şimdi de işçilere karşı oldukları, aralarında en küçük bir "gedik" olmadığı çoktan gösterilmişti ve bu, bütün Marxistler için kabul edilmiş bir şeydi. Hiç değilse Batı Avrupa'da bunu kanıtlamaya hiç gerek yoktu.

Tersine, bizi oportünizme sürükleyecek Parlamentodaki uzlaşma ve birleşme çabalarını siz savunuyorsunuz, o halde, burjuva partiler arasında önemli gedikler olduğunu kanıtlamak size düşer.

Bizim, Batı Avrupa'da uzlaşmalara girmemizi istiyorsunuz. Troelstra, Henderson, Scheidemann, Turatti vb. gibilerinin evrim döneminde yapamadıklarını, siz devrim döneminde yapmak istiyorsunuz. Bunun mümkün olduğunu kanıtlamak sizin görevimiz.

Devrimi Yenilgiye Uğrattmak için Birleşen Karşımızdaki Kapitalist Güçler

Bu, fazlasıyla basit Rusya'dan örneklerle değil, Batı Avrupa'dan örneklerle yapılmalıdır. Bu görevi, en sefilce yoldan yerine getiriniz. Kuşku yok ki, verdiğiniz örnekler, Batı Avrupa'nın bugününe ilişkin örnekler değil, çok geri bir ülke olan sizin Rusya'nın örnekleriydi.

Bütün broşürde, esas taktik sorunlar konusunda, biraz sonra değineceğim Rusya örnekleri dışında, Batı Avrupa'ya ilişkin sadece iki örnek bulabildim: Almanya'daki Kapp darbesi ve İngiltere'deki Lloyd George-Churchill hükümetiyle Asquith muhalefeti.

Gerçekten çok yetersiz ve kalitesiz örnekler. Güya burjuvalar arasında olduğu gibi, sosyal demokrat partiler arasında da "ayrılıklar" var!

⁸ Biz Hollandalılar bunu çok iyi biliriz. Bu "ayrılıklar", küçük ama kolonilerinden dolayı fazlasıyla emperyalist olan ülkemizde birdenbire çözümünüzün önünden uçup gittiler. Bizim için artık ne Hristiyan, ne demokratik ne de diğer partiler var. Bir Hollandalı bile, bunu tüzeterek belirtiyorum, Batı Avrupa'ya, ona Rusya gözlemleriyle bakan bir Rus'tan daha iyi değeriendirir.

yetersiz olmuş olan yaşam güvencelerinin ortadan kalkması demektir. Bu yüzden hepsi büyük sermayeyi destekler ve uzun bir süre, devrim dönemi de dahil, desteklemeye devam edeceklerdir.

Bütün Sınıflar Proletaryaya Karşı Savaşır

Artık söylediklerimin, devrimin başlangıcı ve devrim sürecinde de geçerli olduklarını eklemeliyim. Devrimin sonuna doğru, zafer yaklaşıp kapitalizm yerte bir olduğunda, bu sınıfların bize geleceklerini biliyorum. Ancak biz taktiklerimizi devrimin sonuna göre değil, devrimin başlangıcına ve sürecine göre saptamalıyız.

Dolayısıyla teorik olarak bu böyle olmak zorundadır. Teorik olarak bu sınıflar işbirliği halindedirler. Gerçeğin ortaya konuluşu teorik olarak böyledir. Fakat pratikte de durum budur.

Bunu da şimdi kanıtlayacağım.

Uzun yıllardan beri burjuvazinin tamamı, aynı zamanda küçük köylü ve orta burjuva partileri, işçiler için hiçbir şey yapmadılar. Hepsi emek hareketine karşıydılar ve hepsi emperyalizmi ve savaşı desteklediler.

Şimdiye kadar ne İngiltere, ne Almanya, ne de Batı Avrupa'da tek bir parti bile işçileri desteklemedi. Hepsi, tüm sorunlarda, işçilere karşı cephe aldılar.⁷

Hiçbir emek yasası yürürlüğe girmedi. Tersine şartlar daha da kötüleşti. Gre-ve karşı yasalar çıkarıldı. Vergiler daha da arttı.

Tüm burjuvazi, küçük burjuva partileri de dahil, emperyalizmi, kolonyalizmi, militarizmi, karada ve denizde faaliyet gösteren bütün savaş güçlerini desteklediler. Liberallerle din adamları, tutucularla ilericiler, büyük burjuvaziyle küçük burjuvazi arasındaki farklar silindi.

Reformcuların ve sosyal yurtseverlerin, partiler arasındaki "ayrılıklarla" ilgili söyledikleri her şey sahtekârlıktan ibaretti. Ve şimdi bunların hepsini siz ileri sürüyorsunuz, Yoldaş Lenin! Bu, bütün Batı Avrupa ülkeleri için sahtekârlıktı. 1914 Temmuz'u bunu parlak bir şekilde kanıtlar.

O zaman hepsi birliktediler. Devrim, pratikte daha da sıkı bir şekilde birleşmelerine neden oldu. İşçilere gerçek yararı ancak devrim getireceğinden, devrime, dolayısıyla bütün işçilere karşı, hiç "gedik" vermeden, birlikte karşı durdular.

Savaş, devrim ve kriz döneminde, bütün sosyal ve politik sorunlar pratikte devrim sorununa bağlı olarak algılandı, Batı Avrupa'daki tüm sınıflar, bütün sorunlarda proletaryaya karşıydılar.

2. Bize, "lider ve kitle birbirinden ayrılmaz bir bütün olmalıdır" dediğiniz zaman, yalnızca bizim bu birliğin sağlanması için gösterdiğimiz gayretlerden dolayı değil, aynı zamanda, bu sorunun, bizim için ifade ettiği anlamın sizin için ifade ettiğinden farklı olması dolayısıyla yanlış söylemiş olursunuz.

3. "Komünist Partisinde demir disiplin mutlak askeri merkeziyetçilik olması zorunludur" dediğinizde, bu da, yalnızca biz demir disiplinin ve güçlü merkeziyetçiliğin peşinde olduğumuzdan değil, aynı zamanda bunlar, sizde ve bizde farklı anlamlara geldiğinden, yanlıştır.

4. "Biz Rusya'da şöyle şöyle davrandık (örneğin Komilof'un saldırısında ya da başka bazı olaylarda) veya şu ya da bu dönemde Parlamentoya katıldık veya sendikalarda kaldık, bu yüzden Alman proletaryası da aynısını yapmalıdır," dediğinizde, bunların kesinlikle hiçbir anlamı yoktur, hiçbir şekilde uygulanma olanına sahip değildir ve uygulanmamalıdır. Çünkü Batı Avrupa'daki mücadelenin ve devrimin sınıf ilişkileri, Rusya'dan son derece farklıdır.

5. Rusya'da geçerli olan taktikleri bizim de uygulamamız için baskı yaptığınızda – örneğin, bilinçli ya da bilinçsiz olarak, burada da yoksul köylülerin proletaryaya katılacağı, bir başka deyişle proletaryanın yalnız başına olmadığı temeline dayanan – taktiksel reçetelerin burada da takip edilmesini istediğinizde, bu, Batı Avrupa proletaryasını yıkıma götürecek ve son derece korkunç bir yenilgiye neden olacaktır.

6. Siz ya da Moskova'daki yönetim ya da Spartaküs Lig'inin Merkez Yönetimi ya da BSP, bizi, oportünist taktikleri izlemeye zorladığınızda (oportünizm daima, proletaryayı feda ederken, dış unsurların desteğine bel bağlar) yanlış yapmaktasınız.

Batı Avrupa'daki taktikler genel olarak şu noktalar üzerine kurulmalıdır: proletaryanın yalnız olduğunu ve herhangi bir yardım ihtimali olmadığını; kitlelerin öneminin görece daha büyük, liderlerinin öneminin ise daha az olduğunu kabul etmek.

Bunun, ne Almanya'ya geldiği zaman Radek, ne Moskova'daki yönetim ve ne de sizin tarafınızdan görülmediği, yazdıklarınızdan anlaşılmaktadır.

Ve Almanya'daki Kommunistische-Arbeiter Partei'nin, Sylvia Pankhurst'un Komünist Partisi'nin,⁸ Moskova tarafından atanan Amsterdam Komisyonunun çoğunluğunun taktikleri bu temel üzerine kurulmuştur.

⁷ Burada yeterince yer olmadığından bunun ayrıntılarına girmedim. Bunu Komünizmin Temeli adlı broşürümde etraflı bir şekilde yaptım.

⁸ En azından şu ana kadar.

Bu temelde onlar, herseyden önce, bir bütün halinde kitleleri ve tek tek bireyleri daha üst düzeye yükseltmek için, onları birer devrim savaşçısı olarak eğitmek, herşeyin kendilerine bağlı olduğunu (yalnızca teori aracılığıyla değil, esas olarak pratik aracılığıyla) dışardan herhangi bir yardım gelmeyeceğini, liderlerin rolünün çok az olacağını ve kendilerinin herşey olduğunu kavramalarını sağlamak için çalışmaktadırlar.

Bu yüzden, teorik olarak ve bir hareketin ilk aşamasında kaçınılmaz olan, Wolfheim ve Laufenberg gibilerinin basit soruları ve boş lafları bir yana, bu partiler ve yoldaşlar tarafından geliştirilen görüşler son derece doğrudur, sizin karşı fikirleriniz ise kesinlikle yanlıştır.⁹

Doğrudan Batya gittikçe verili bir anda ekonomik bir sınırla karşılaşırız. Bu sınır, Balık'tan Akdenize, Danzig'de bir yerlerden Venedik'e uzanır. Bu sınır iki dünyayı birbirinden ayırır. Bu sınırın Batı tarafı, pratikte endüstriyel, ticari ve büyük ölçüde banka sermayesi olarak birleşmiş finans kapitalin kesin hakimiyeti altında bulunmaktadır.

Tarimsal sermaye bile bu sermayenin etkisi altındadır ya da onunla birleşmeye zorlanmıştır. Bu sermaye son derece örgütlüdür ve dünya devletleriyle en sıkı bir şekilde birleşmiştir.

Doğu tarafında ise, ne dev endüstriyel, ticari, ve banka sermayesi, ulaşım, ne de bunların sonucu olarak modern devletle sıkı bir birlik söz konusudur.

Eğer, bu sınırın Doğu ve Batı tarafındaki devrimci proletaryanın taktikleri gerçekten aynı olacaksa, bravo doğrusu!

toplamanasıyla daha da güçlendi. Devrimle de bu eğilim, – bütün burjuva partilerinin küçük burjuvazi ve yoksul köylülerle bir bütün olması – son derece güçlenmektedir.

Rus Devriminin dersleri boşa gitmiş değildir! Artık biz her yerde beklen-timizin ne olduğunu biliyoruz.

Batı Avrupa'da, özellikle İngiltere ve Almanya'da, büyük burjuvazi ve zengin köylüler, orta burjuvazi ve orta halli köylüler, küçük burjuvazi ve yoksul köylüler, hepsi, tekeliler, bankalar ve tröstler, emperyalizm, savaş ve devrim aracılığıyla, işçilere karşı birleşmişlerdir.⁶ Ve emek sorunu herşeyi kapsadığından, bunlar her sorunda birlik halindedirler.

Yoldaş, burada, köylü sorununa ilişkin olarak Birinci Bölümde dikkat çektiğim noktaları tekrarlamak zorundayım. Partide, taktikleri, genel temellere dayandıramayan, dolayısıyla sıradan ve özel noktalara göre biçimlendiren, dikkati, henüz büyük sermayenin bayrağı altına girmemiş bu tabakalara çeken bazı dar kâfahlıların olduğunu biliyorum.

Bu tür kesimlerin olduğunu inkâr etmiyorum, ama Batı Avrupa'da genel eğilim ve gerçeğin, büyük sermayenin bayrağı altında toplanmak olduğunda ısrar ediyorum. Taktiklerimiz bu gerçeklere dayanmak zorundadır.

"Ayrıtlıklar" çıkması olasılığını da inkâr ediyor değilim. Söylediğim, şimdi ve devrimden sonra uzun bir süre, bu sınıflardaki genel eğilimin birlik yönünde olacağıdır. Batı Avrupa'daki işçilerin, dikkatlerini bu ayrıtlıklar üzerinde toplamaktansa, bu birlik sorununu kavramalarının daha yerinde olacağını söylüyorum. Çünkü devrimi, ne liderleri, ne de parlamentodaki temsilcileri yapacak değildir. Bunu kendileri başaracaklardır.

Bu sınıfların esas çıkarlarının büyük sermaye ile aynı olduğunu da (ki, kuş beyinliler söylediğini böyle yorumlayacaklardır) söylüyor değilim. Bu sınıfların büyük sermaye tarafından ezildiğini biliyorum.

Söylemek istediğim, basitçe şudur:

Bu sınıflar, ufuktaki proletarya devrimi tehlikesini gördükleri için, şimdi büyük sermayeye daha sıkı sarılmışlardır.

Batı Avrupa'da sermayenin egemenliği, onlar için az çok bir yaşam güven-cesi, konumlarını daha iyi bir düzeye çıkarma olasılığı ya da hiç değilse umudu demektir. Şimdi ise kaos ve devrim, – ki, devrim onlar için uzun bir süre daha da kötü bir kaos demektir – tehdidi altındadırlar. Sermayenin her yolla kaosu ortadan kaldırmaya çalışmasına, üretilen ayakta tutmasına, işçileri daha uzun saatler çalışmaya zorlamasına katlanmalarının ve kendi yoksulluklarına sabırla dayanamalar-ının sebebi budur. Onlar için Batı Avrupa'da devrim, tüm düzenin ve her zaman

⁹ Bu tartışmada muhalefetin kamuya açıklanmış görüşleri yerine, nerdeyse tamamen özel görüşmeleri kullanmamızdaki tutarsızlık dikkatimi çekti.

⁶ Savaş nedeniyle, çeşitli unsurların büyük sayılar halinde proletarya saflarına geldiği doğrudur. Yine de bu unsurlar tamamen proleter olmadıklarından, unutsuzca kapitalizme sarılmışlardır ve gerekirse onu savunmak için silaha sarılacak kadar Komünizme düşmanlardır.

Modern Batı Avrupa (ve Amerikan) toplumu ve Devleti, banka sermayesi tarafından tamamen denetlenen, düzenlenen, hareket ettirilen tek BİR beden olmuştur. Bu toplum, düzenlenen tek bir bedendir, kapitalist yöntemlerle de düzenlense, ne çare, yine de düzenlenen tek bir bedendir. Banka sermayesi bu yapının kanıdır, tüm bedeni dolaşır, tüm parçaları besler. Bu beden tektir, sermaye onu dev gibi güçlü kılar ve bundan dolayı tüm parçaları onu sonuna kadar koruyacaktır – yalnızca bu kanı, artı değeri yaratan proletarya hariç.

Bütün sınıflar banka sermayesine bağlı olduklarından ve bu banka sermayesi çok güçlü olduğundan, tüm sınıflar devrime düşmüştür ve bu yüzden proletarya yalnızdır.

Banka sermayesi, son derece esnek ve şartlara uyum sağlama yeteneğine sahip olduğundan, gücünü krediler yoluyla binlerce defa arttırdığından, bu korkunç savaştan ve milyarlarca mal olan kayıplardan sonra, bize iflas etmiş gibi görüldüğü bu koşullar içinde bile kapitalizmi ve kapitalist devleti ayakta tutar ve sürdürür.

Sermaye, bu yollarla, bunların gücüne güç katmasıyla, proletaryaya karşı bütün sınıfları çevresinde bir bütün olarak toplar. Bu güç, esneklik ve sınıfların birliği o kadar büyüktür ki, devrim patlak verdikten sonra da uzun süre devam edecektir.

Devrimin Gecikmesinin Nedenleri

Sermayenin büyük ölçüde zayıfladığı doğrudur. Krizlerle birlikte devrim de geliyor. Devrimin başarılı olacağına inanıyorum. Ancak kapitalizmi hâlâ güçlü kılan iki şey var: kitlelerin ruhsal köleliği ve banka sermayesi.

Bu yüzden taktiklerimiz bu ikisinin gücüne bağlı olmalıdır.

Örgütlenmiş banka sermayesinin bütün sınıfları devrime karşı çevresinde toplamasının bir diğer nedeni daha var: Proletaryanın çok büyük sayıda olması. Bütün sınıflar, eğer işçileri (sadece Almanya'da 20 milyon) günde 10, 12 ya da 14 saat çalışmaya ikna ederlerse, krizden kurtulmanın mümkün olduğuna inanıyorlar. Bunun için birlik halinde.

Batı Avrupa'da ekonomik şartlar böyle.

Rusya'da banka sermayesi bu kadar güçlü olmadığından, orada burjuvaziyle alt sınıflar birleşmediler. Bu yüzden aralarında gerçek ayrılıklar ortaya çıktı. Orada proletarya yalnız değildi.

Politikayı bu ekonomik nedenler belirler. Bundan ötürü Batı Avrupa'da sınıflar (o bağımlı köleler) efendilerine, üyesi oldukları o büyük kapitalist partilere oy verirler. İngiltere ve Almanya'da bu unsurların kendi partileri yok denecek kadar azdır.

Bütün bunlar devrimden ve savaştan önce de çok güçlüydü. Savaşın yarattığı milliyetçilik ve şovenizmle, özellikle de tüm ekonomik güçlerin tröstlerin elinde

II. Sendikalar Sorunu

Genel teorik düzlemi açıkladıktan sonra, yine pratikte, Almanya ve İngiltere'deki Sol Kanadın, genel ilkelere – Sendikalar ve parlamentarizm sorunlarında da haklı olduklarını kanıtlayacağım.

Öncelikle Sendikalar sorununu ele alalım.

Parlamentarizm, nasıl liderlerin işçi kitleleri üzerindeki iktidarının manevi alandaki timsaliye, Sendika da onların işçi kitleleri üzerindeki maddi gücünün ete kemiğe bürünmüş şeklidir. Marx'ın başından itibaren önemine işaret ettiği Sendikalar, Kapitalizmde, proletaryayı birleştiren doğal örgütlerdir. Kapitalizmin daha ileri safhasında, hatta büyük ölçüde emperyalizm çağında da, Sendikalar, aynı burjuva devlet kurumları gibi hızla gelişip devasa kurumlar haline geldiler. Bunlar, bir resmi görevliler sınıfı, bir bürokrasi yaratılabilir, bu sınıf, örgütün tüm iktidar aygıtını, basını, maliyesini ve daha alt görevlileri tayin etme işini kontrol altına aldı; iktidarlara öylesine gelişti ki, üyelerin hizmetindeyken onların efendisi haline geldiler ve kendilerini örgütte özdeşleştirdiler. Sendikalar, Devlet ve onun bürokrasisiyle şu bakımlardan kıyaslanabilir: bu örgütlerdeki lafta demokrasiye rağmen, üyeler, iradelerini bürokrasiye dayatamazlar; her başkaldırı, daha üst makamlara bile ulaşmadan, kurnazca hazırlanmış yasa ve tüzük madde-lerinin oluşturduğu mekanizmayla geri püskürtülür.

Yıllar süren en güçlü direnişler bile oldukça kısıtlı sonuçlar elde etti, çoğu da kişilerin değiştirilmesiyle sınırlı kaldı. Bu durum, savaştan öncesini ve sonrasında kapsayan son bir kaç yıl içinde, İngiltere, Almanya ve Amerika'da, sık sık üyelerin isyanına, liderlerin isteklerini ve sendika hükümlerini dinlemeden grevlere gitmelerine yol açtı. Bizatihi bunun doğal karşılanması, örgütün üyelerin tümünü temsil etmediğinin, tamamıyla yabancı bir mahluk olduğunun, işçilerin sendikalarını kontrol etmediğinin ve sendikaların, aynı devlet gibi, işçilerin isyan etmek zorunda kaldıkları dışsal bir iktidar olarak üyelerin tepesine yerleştiğinin göstergesidir. İsyen sona ermez eski egemenlik tekrar başlar. Bu egemenlik, varlığını, kitlelerin bütün nefret ve biçare öfkesine rağmen, umursamama, açık görüş yoksunluğu ve işçilerin, sermayeye karşı sendikalarda birleşerek güçleneceklerine olan inançlarının doğurduğu birlik ve iradeye borçludur.

Sendikaların Etkisinin Sönüşü

Sendika hareketi, sermayenin yoksulluğu artırma eğilimini sınırlı tutmak için girdiği sürekli savaşla işçi sınıfının varlığını korumasını sağladı ve böylece kapitalizmde rolünü oynayıp kendisi kapitalist toplumun bir parçası haline geldi. Sendikalar, daha devrimin başından, proletarya, kapitalist toplumun bir üyesi

olmaktan çıkıp bu toplumun yıkıcısı haline geldiği an, proletarya ile karşı karşıya gelirler.

Marx ve Lenin'in Devletle ilgili olarak gösterdikleri gibi, devlet örgütünün, biçimsel demokrasiye rağmen, proletarya devriminin bir aleti haline gelmesi nasıl mümkün değilse, aynı şey Sendikalar için de geçerlidir. Onların karşı-devrimci iktidarları, reaksiyoner liderlerin yerine radikal ya da devrimci unsurları geçirerek yıkılamaz ya da zayıflatılamaz.

Kitleleri güçsüz düşüren, sendikaları kendi iradelerince yönlendirmelerini önleyen, bizzatlı örgütün yapısıdır. Devrim, ancak bu örgütü tamamen yıkarısa zafere ulaşabilir: bu, böylesi bir örgüt biçiminin tamamen farklı bir şeye dönüş-türülmesi gerektiği anlamına gelir. Kendi içinden yapılanan Sovyet sistemi, yalnızca Devleti ilga etmekle ve kökünden söküp atmamakla kalmamış, aynı şeyi Sendika bürokrasisi için de yapmıştır: Sovyet sistemi sadece kapitalizm karşı-sında proletaryanın politik organları olmakla kalmayacak, aynı zamanda yeni Sendikaların temeli olacaktır. Almanya'daki parti içi gruplar, örgüt biçiminin devrimciliği sorunuyla alay ediyorlar, çünkü onlar için önemli olan tek şey, üye-lerin devrimci duygu ve düşünceleridir. Ne var ki, devrimin en önemli ögesi, kitlelerin kendi işlerini kendilerinin yönetmesiye – toplumu ve üretimi kontrol etmeleri –, o zaman kitlelerin kendilerini yönetmelerine izin vermeyen her örgüt-lenme biçimi karşı-devrimci ve zararlıdır, dolayısıyla onlar, işçilerin kendi sorun-larına karar vermesini sağlayan devrimci biçimlerle yer değiştirmek zorundadırlar.

Sendikalar, doğallardan dolayı, Batı Avrupa devrimi için işe yaramaz silahlardır! Kapitalizmin aleti oldukları, hainlerin ellerinde bulundukları için ve bizzatlı doğallardan dolayı sendikalar, liderlerinin eğilimi ne olursa olsun, üyelerini köle haline getirmektedirler ve genelde yararsızdırlar.

Avrupa'nın Görevi Daha Zor

Sendikalar, Batı Avrupa Devletlerindeki son derece örgütlü sermayeye karşı mücadelede daha da zayıftır. Sermaye güçlüdür, sendikalar ise tersine. Hâlâ büyük ölçüde profesyonel olan Sendikalar, sırf bu yüzden devrim yapamazlar. Fabrika ve işyerlerine dayanan endüstri sendikaları olmadıkları için de güçsüz-dürler. Üstelik tarihsel kaynağı küçük burjuva dönemine kadar uzanan bu sendi-kalar, mücadele değil, daha çok karşılıklı yardımlaşma kurumlardır. Devrim öncesi mücadelede bile yetersiz olan bu Sendikalar, Batı Avrupa'da Devrime hiçbir şekilde hizmet edemezler. Devrim, profesyonel endüstriyel kurumlarda değil, fabrika ve işyerlerindeki işçiler tarafından gerçekleştirilir. Ayrıca bu sendi-kalar, yalnızca evrim dönemine uygun, son derece yavaş çalışan, karmasık mekanizmalardır. Hatta devrim kısa bir sürede gerçekleşmeyecek ve bir süre için tekrar barışçı faaliyete dönecek olsak bile, bu sendikalar yok edilmeli ve

Batı Avrupa'da, özellikle İngiltere ve Almanya'da, bu bankalar, tröstler ve karteller, aşağı yukarı tamamen, endüstri, taşımacılık, ticaret, hatta büyük ölçüde tarımsal sermayeyi içermişlerdir. Dolayısıyla, tüm endüstri ve küçük çaplı endüstriyel işletmeler, tüm taşımacılık ve küçük işyerleri, nîli ufaklı tüm ticaret ve tarımın büyük kesimi artık tamamen büyük sermayeye bağımlı hale gelmiştir. Hepsî büyük sermaye içinde kaynaşmıştır.

Yoldaş Lenin, küçük ticaret, taşımacılık, endüstri ve tarımın, sermayeye işçiler arasında kararsız olduklarını söylüyor. Bu doğru değil. Rusya'da öyleydi, burada da daha önceleri öyleydi. Artık bunlar, Batı Avrupa, Almanya ve İngiltere'de büyük sermayeye öylesine bağlanmışlardır ki, kararsızlık diye bir şey kalmamıştır. Küçük dükkan sahibi, küçük endüstri işletmecisi, küçük tüccar, tamamen banka, tröst ve tekelilerin gücü altına girmiştir. Bunlar mal ve kredilerini büyük sermayeden elde ederler. Hatta küçük köylü bile, kooperatifi ve ipotek aracılığıyla aynı büyük sermayeye bağımlıdır.

Yoldaş, argümanının, "Sol Kanat" argümanının bu kısmı hepsinden önemlidir. Avrupa ve Amerika'nın tüm takitleri buna bağlıdır.

Yoldaş, proletaryaya en yakın konumda olan bu alt tabakalar, hangi unsur-lardan oluşurlar? Esnaf, zanaatkar, küçük memur, görevli ve fakir köylülerden.

Bakalım bunların Batı Avrupa'daki durumuna! Pesinden gelin Yoldaş! Bırakalım büyük mağazaları – buraların sermayeye bağımlı olması normal – proletarya mahallelerindeki küçük dükkanlardan birine girelim. Çevrenize bir bakın. Ne görüyorsunuz? Hemen hemen bütün mallar, giyecek, yiyecek, aletler, akaryakıt vb. herşey yalnızca büyük endüstri ürünü değil, aynı zamanda tröstlerin ürünüdür. Sadece kentlerde değil, köylerde de böyledir. Esnafın çoğu, aslında büyük sermayenin, yani büyük fabrika ve tröstleri elinde tutan banka sermayesinin tezgâhtarıdır.

İster kente, ister kırdan olsun, zanaatkarların atölyelerine bir göz atınız.

Zanaatkarların metal, deri, tahta vb. gibi hammaddeleri büyük sermayeden gelir, çoğunlukla da banka ve tekellerden. Eğer hammaddeyi sağlayanlar henüz küçük kapitalistlerse, onlar da banka sermayesine bağımlıdır.

Şimdi de alt kesimdeki memur ve görevlilere bakalım. Batı Avrupa'da bunların çoğunluğu, büyük sermayede, Devlette, belediyelerde çalışır, dolayısıyla da bankaların emrindedirler. Proletaryaya yakın olan memur ve görevlilerin büyük sermayeye doğrudan ya da dolaylı bağımlı olmalarının oranı Batı Avrupa'da çok yüksektir. Bu oran, Almanya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiliz kolonilerinde devasa boyutlardadır.

Dolayısıyla, bu alt tabakaların çıkarları büyük sermayeyle, yani bankalarla aynıdır.

Yoksul köylüler kesimini daha önce incelemiştim, anlattığım nedenlerden, aletleri, malları ve ipotekleri yüzünden büyük sermayeye bağımlı oldukları için, onların şimdilik Komünizme kazanılamayacağını görmüştük.

Bu neyi kanıtlar, Yoldaş?

parlamentoda irad edeceği nutuktu. Eğer bu nutku irad etmiş olsaydı, işçiler, ikili oynayan Bağımsızlar yerine, bize gelecektlerdi. Hayır Yoldaş, bu doğru değil. İkili oynayanlara gittiler, çünkü ikili oynamayan devrimden korkuyorlardı. Kölelikten özgürlüğe geçiş duraksamalarından geçer.

Oportünizm sizi nerelere götürüyor gördünüz mü Yoldaş!

İlk argümanınız hiç bir önemi yok.

Ve (Almanya, İngiltere ve tüm Batı Avrupa devriminde) parlamento faaliyetlerinin, işçilerde, liderlerinin onlar için bir şeyler yapacakları düşüncesini pekiştirdiğini, herşeyi kendileri için yapmaları gerektiği düşüncesinden vazgeçirdiğini göz önüne alırsak, bu argümanın hiçbir yararı olmadığını, hatta zararlı olduğunu görürüz.

İkinci argüman: (devrim döneminde) partiler arasındaki ayrılıklardan yararlanmak ve bazılarıyla uzlaşmalara varmak için parlamentoda faaliyet göstermenin avantajları.

Tatsız Bir Ödev

Bu argümanı çürütmek için (özellikle İngiltere ve Almanya için, ama tüm Batı Avrupa için de) ilkinden daha fazla ayrıntıya girmem gerekecek. Bunu size karşı yapmak zorunda kalmak, benim için son derece acı bir şey, Yoldaş. Artık reformist değil, devrimci oportünizm olduğu için devrimci oportünizm olarak anılacak bu sorun, biz Batı Avrupalılar için son derece hayattır, bir ölüm kalım sorunudur. Bunu çürütmek gayet basittir. Daha önce Troelstra, Henderson, Bernstein, Legien, Renandel, van der Velde vb. gibi her türden Sosyal yurtsever bu argümanı kullandığında, yüzlerce defa çürütmüştük. Hatta hâlâ Kautsky iken, Kautsky de çürütmüştü bunu. Bu, reformcuların en büyük argümanıydı. Bunu size karşı da yapacağımız aklımızın köşesinden geçmezdi. Ama yapmak zorundayız.

Şimdi bakalım: parlamentoda kalarak partiler arasındaki "ayrılıklardan" yararlanmak tamamıyla önemsizdir, çünkü bir kaç yıldır, hatta daha uzun zamandır, Batı Avrupa, İngiltere ve Almanya'da, büyük burjuvazi ile küçük burjuvazinin partileri arasındaki "ayrılıklar" önemsiz hale gelmiştir. Bu, devrimle başlamış değildir. Çok daha önce, barışçı evrim sürecinde başladı. Bütün partiler, küçük burjuvazi ve küçük köylülerinki de dahil, uzun bir süreden beri işçilere karşıydılar. İşçilerle ilgili sorunlarda (dolayısıyla bütün noktalarda) aralarındaki farklar çok önemsiz hale gelmişti veya genelde silinip gitmişti.

Bu, Batı Avrupa, Almanya ve İngiltere'de, hem teoride, hem de pratikte bir gerçektir.

Teorik olarak gerçektir, çünkü sermaye, banka, tröst ve tekellerde son derece yoğun bir şekilde toplanmıştır.

yerlerine, endüstri ya da işyeri örgütlenmesi temeline dayanan endüstriyel birlikler kurulmalıdır. Ve devrim, bu hiçbir işe yaramaz, her halükârda yok edilmesi şart olan Sendikalarla gerçekleştirilmek isteniyor! Batı Avrupa'daki işçiler devrim için gerekli SİLÂHLARA ihtiyaç duyuyorlar. Batı Avrupa'da tek devrimci silah, *Endüstriyel Örgütler*dir ve bunlar, tek bir BÜTÜN içinde toplanmalıdır!

Batı Avrupa'daki işçiler, işte bu en iyi silahlara ihtiyaç duyuyorlar. Onlar tek başlarına: her türlü yardımdan yoksun. Bu yüzden, endüstriyel örgütlenme onlara gerekli. Devrimin eli kulağında olduğundan işçilerin bu örgütlere ihtiyacı, Almanya ve İngiltere'de son derece acildir. Diğer ülkeler de onlara mümkün olduğu kadar çabuk sahip olmalı, mümkün olduğu kadar çabuk inşa etmelidirler.

Lenin Yoldaş, biz Rusya'da şöyle yaptık, böyle yaptık demenizin hiçbir yararı yok. Bir kere bu işe yaramaz sendikalar sizde yoktu. Sizde endüstriyel birlikler vardı. İkincisi, sizin işçilerinizde devrimci ruh daha güçlüydü. Üçüncüsü, kapitalistlerin örgütlenmesi zayıftı, aynı şekilde devletin örgütlenmesi de öyle. Dördüncü ve başta gelen bir öge olarak, sizin yardım almanız söz konusuydu. Sizin en iyi silahlara ihtiyacınız yoktu. Biz ise yalnızız, o silahlara sahip olmak zorundayız. Onlar olmadan kazanmamız imkansız. Onlara sahip olmadığımız sürece tekrar tekrar yenilmemiz kaçınılmaz.

Maddi nedenlerin dışındaki diğer nedenler de bunu kanıtlar nitelikte.

Anımsayın Yoldaş, savaştan önce ve savaş sırasında Almanya'da durum neydi! Sendikalar son derece güçsüzdü ve onları tamamen ellerine geçiren liderler, kapitalizm adına ölüm makineleri olarak kullandılar. O sırada devrim patlak verdi. Sendikalar, liderler ve üye kitlesi tarafından devrime karşı silah olarak kullanıldı. Bu sendikaların yardımıyla, işbirliğiyle, liderleriyle, hatta kısmen üyeleriyle devrim katledildi. Komünistler, kendi kardeşlerinin, Sendikaların işbirliğiyle kurşuna dizildiğini gördüler. Devrimi destekleyen grevler önlendi, olanaksız kılındı. Bu koşullar altında devrimci işçilerin bu Sendikalarda kalması, hele bu Sendikaların devrim için tamamen yetersiz araçlar olduğu göz önüne alındığında, mümkün müdür? Kanımca bu fiziken imkansızdır. Bir politik partinin, örneğin Menşevik partinin üyesi olarak, eğer o parti devrimde bu şekilde hareket etseydi ne yapardınız? Partiyi (şayet bunu henüz yapmamışsanız) böler-diniz! Bu bir politik partidir, sendikalarda ise durum farklıdır, diyeceksiniz. Yanılıyorsunuz. Devrim sırasında her sendika, her işçi sendikası, ister devrimci, ister karşı-devrimci olsun, bir politik partidir.

Makalenizde, artık bu tür duygusal dürtülerin, birlik ve Komünist propaganda sayesinde yenilmesi gerektiğini söylüyorsunuz. Size somut örnekler vererek, bunun devrim sırasında Almanya'da mümkün olmadığını göstereceğim. Çünkü bu sorunlar üzerinde gayet somut düşünmek gerekir. Almanya'da 100.000 devrimci dok işçisi, 100.000 devrimci metalürji işçisi ve 100.000 devrimci maden işçisi olduğunu varsayalım; bunların hepsi grev yapmaya, devrim için savaşmaya ve ölmeye gönüllü olsunar, ama diğer milyonlarca işçi bu durumda değildir. Bu

300.000 işçi ne yapmalıdır? Sizin de kabul ettiğiniz gibi, ilk önce birleşmeli ve bir savaş örgütü kurmalıdır. İşçiler örgütünüz hiç bir şey yapamazlar. Şimdi bu yeni örgüt, işçiler eski Sendikalarda kalsalar bile ve resmen olmasa da, fiiliyatta bir kopuş, ayrı bir varlıktır. Öte yandan, bu yeni örgütün artık bir gazetesi, toplantıları, lokalleri ve ücretli görevlileri olmalıdır. Bu, yığınla parayı gerektirir. Ve Alman işçilerinde zımnık yoktur. Yeni örgütü ayakta tutabilmeleri için, ister istemez, eski Sendikalarını terketmeleri gerekmektedir. Sonuç olarak görüyoruz ki yoldaş, öneriniz, durum somut olarak incelendiğinde, olanaksızdır.

Yeni Temeller Üzerinde Kurmak

Daha esash somut temeller de söz konusu. Sendikaları terkeden, onları yok etmek isteyen, endüstriyel örgütler ve işçi birlikleri kuran Alman işçileri, DEVRİM saflarında yer aldılar. Gerekli olan derhal mücadeleyle girişmekti. Devrim şuracıktaydı. Sendikalar mücadeleyle girişmeyi reddettiler. Bu durumda, Sendikalarda kalın, düşüncelerinizi yayın, gücünüz artacak, çoğunluk olacaksınız demek doğru olur muydu? Azınlığın orada boğulacağı gerçeği bir yana, bunu denemek gayet yerinde olacaktı, nitekim Sol Kanat bunu deneyecekti de, eğer yeterli zaman olsaydı tabii. Ne var ki, bekleyecek zaman yoktu. Devrim başlamıştı. Ve halen devam etmekte.

Devrimde (unutmayın ki Yoldaş, devrim esnasında işçiler Partiden ayrılmış ve kendi İşçi Birliklerini kurmuşlardı) devrimci işçilerin, kendilerini sosyal yurtseverlerden ayırmaları kaçınılmazdır. Mücadelede, başka bir seçenek mümkün değildi. Siz, Moskova yönetimi ve Enternasyonal Kongre ne derse desin, Parti'deki bölünmeden ne kadar hoşnut olmasanız olmayın, hem psikolojik, hem de somut nedenlerden dolayı, bu her zaman böyle olacaktır; çünkü işçiler eninde sonunda Sendikaların kendilerine kurşun sıkmasına dayanamayacaklardır; çünkü ortada bir mücadele vardır.

Sol Kanat, Devrimin Almanya'da henüz bitmediğine, zafere ulaşılacağına inandığından İşçi Birliklerini kurdu ve ayakta tutmaktadır. Yoldaş Lenin, işçi hareketinde bu iki eğilim ortaya çıktığı zaman, savaştan başka bir çıkış yolu var mıdır? Ve bu iki eğilim bağdaşmayacak ölçüde birbirine karşıysa, bölünmeden başka bir yol var mıdır? Devrimle karşı-devrimden daha zıt bir şey var mıdır?

Bu nedenle KAPD ve Genel İşçi Birliği tamamen haklıdır.

Evet Yoldaş, bu bölünmeler, bu netleşmeler, daima proletaryanın hayatına olmamış mıdır? Bu, çok geçmeden kanıtlanmamış mıdır? Bu konuda bazı deneylerim var. Biz sosyal yurtsever partinin içindeyken hiçbir etkiniz yoktu – inşa edilmemizden sonra başlangıçta az bir etkiniz oldu, zamanla etkiniz çok, pek çok arttı. Bölünmeden sonra, siz Bolşeviklere ne oldu? Size çok yararı olduğu inanyorum. Etkiniz başlangıçta azdı, giderek büyüdü, şimdi ise tam.

Lenin'in Üç Argümanı

Yoldaş, broşürünüz boyunca, bize karşı, ayrı ayrı ya da bir arada kullandığınız yalnızca şu üç argümanınız var:

1. Parlamenter propagandanın, işçileri ve küçük burjuva unsurları tarafımıza kazandırmada sağlayacağı avantajlar.
2. Partiler arasındaki "bölünmeler" kullanmada ve bunlardan bazılarıyla uzlaşmada Parlamento faaliyetinin avantajları.
3. Bu propagandanın ve uzlaşmaların muazzam sonuçlar verdiği Rusya örneği.

Başka bir argümanınız yok. Bunları tek tek yanıtlayacağım.

Parlamentodaki propaganda argümanıyla başlayalım. Bu argümanın pek fazla önemi yoktur. Komünist olmayan işçiler, yani sosyal demokratlar, Hristiyanlar ve diğer burjuva unsurlar, kendi gazetelerinde çıkan bizim parlamento konuşmalarımızı genellikle okumazlar bile.

Genelde bu konuşmalar tamamen tahrif edilir. Dolayısıyla bununla bir şey elde edemeyiz. Biz işçilere, ancak kendi toplantılarımız, gazetelerimiz ve broşürlerimizle ulaşabiliriz.

Eylem Sözden Daha Etkilidir

Oysa biz (genellikle KAPD adına konuşuyorum) onlara, (devrim döneminden söz ediyorum) özellikle eylem aracılığıyla ulaşırız. Bütün büyük kentlerde ve köylerde, yaptığımız etkinlikleri, grevlerimizi, sokak kavgalarımızı, konseylerimizi görürler. Sloganlarımızı işitirler, önderliğimize tanık olurlar. En üstün, en mandırcı propaganda budur. Ne var ki, bu eylemler parlamentoda olmaz!

Böylece, komünist olmayan işçilere, küçük köylülere ve küçük burjuvalara, parlamento dışındaki faaliyetlerle mükemmelce ulaşabiliriz.

Burada, broşürünüzdeki özel bir bölümün, bir *çocukluk hastalığının* çütütülmesi gerekiyor. Bu bölüm, oportünizmin sizi nelerle süttülediğini gösteriyor, Yoldaş.

52. sayfada, Alman işçilerinin, kitle halinde, Komünist Partisi yerine, Bağımsız partiye katılmalarının, Bağımsızların parlamentodaki faaliyetlerinden kaynaklandığını yazıyorsunuz. Bu yüzden, Komünistlerin sebatkâr grevleri ve sokak kavgalarıyla, Yoldaş Liebknecht ve Yoldaş Luxemburg'un ölümleriyle nerdeyse Komünizme kazanılmanın eşğine gelen Berlin'deki işçi kitlelerinin Komünizme kazanılmaları için tek eksik vardı. O da Yoldaş Levi'nin

büyük yararlarını, henüz sosyal demokrat olmayan işçiler bulunduğunu ve bunların ödin verilerek kazanılacağını, bu işçilerin partileriyle uzlaşmalara (elbette geçici olarak) gidilmesini, burjuva partilerinin içlerindeki ve aralarındaki "bölünme"lerden yararlanılması gerektiğini anlatıyordu. Biz Batı Avrupalılar için yaptığımız konuşmalarda önerdiğiniz yolun aynısı, hatta nerdeyse tıpatıp aynı sözcüklerle!

Biz, dört beş kişiden oluşan bir avuç Marxist yoldaş, Henriette Roland Holst, Pannekoek ve diğerleri, en arkada oturuyorduk. Troelstra, aynı sizin gibi Yoldaş, ikna edici bir şekilde konuşuyordu. Ve alkıştan yıkılan salonda, Marxızmin parlak bir yorumunu yapan Troelstra'nın bize yönelik "budalalar", "eşekler", "çocukça aptallıklar" sözlerini sarf ederken, işçilerin nasıl çevrelerine bakındıklarını hatırlıyorum – bu sözler de hemen hemen sizin şimdi bize söylediklerinizin aynısıydı Yoldaş. Muhtemelen, Moskova'daki Enternasyonal Kongresinde "Sol" Marxistlere karşı konuşma yaptığınızda da durum az çok aynı olmalı. Ve onun sözleri – aynı sizinkiler gibi yoldaş – kendi yöntemi kapsamında, öylesine ikna edici, öylesine mantıklı ki, kendimi bazen, evet haklı, diye düşünürken bulduğum oluyordu.

Karşı konuşmaları genellikle (1909'da atılana kadar) ben yapardım. Kendimden şüphe etmeye başladığımda ne yaptığımı size anlatayım mı? Her zaman başarılı olan bir yöntemim vardı. Bu, parti programındaki bir cümleydi:

"Daima işçilerin sınıf bilincini yükseltecek ve güçlendirecek şekilde davranacak ve konuşacaksınız."

Kendi kendime, "şu adamın söyledikleriyle işçilerin sınıf bilinci yükselir mi" diye sordum. Hiç de öyle olmadığımı gördüm ve haklı olduğumu anladım.

Broşürünüzü okurken de aynı şey oldu. Komünist olmayan partilerle işbirliği yapma, burjuva partileriyle uzlaşma ifade eden oportünist fikirlerinizi okuyarak kendimden geçtim. Hepsi ne kadar da parlak, betrak ve özenliydi. Ne kadar da mantıklıydı. Fakat sonra, çok eskiden kendi kendime tekrarladığım ve bir süre önce Komünist oportünistlere karşı yürüttüğüm kampanyada kullandığım cümleyi düşündüm. Şuaydı:

Siz, oradaki Yoldaş, söyledikleriniz kitlelerin iradesini eylem, devrim, Batı Avrupa'daki gerçek devrim için güçlendiriyor mu? Evet mi, hayır mı?

Bu soruyu broşürünüzle ilgili olarak sorduğumda beynim ve yüreğim aynı anda verdi yanıtı: hayır. Ve bir insan bir şeyden ne kadar emin olabilirse o kadar eminim ki, yanlışsınız.

Bu yöntemi Sol Kanat yoldaşlara tavsiye ederim. Yoldaşlar, tüm ülkelerdeki oportünistlere karşı önümüzdeki çetin mücadelede (bu, Hollanda'da üç yıldır sürmektedir) haklı olup olmadığınızı ve neden haklı olduğunuzu bilmek istiyorsanız kendinize bu soruyu sorun.

Bir grubun, ister küçük, ister büyük olsun, güçlü bir parti haline gelebilmesi tamamen ekonomik ve politik gelişmelere bağlıdır. Eğer Almanya'da devrim sürerse, işçi birliklerinin etki ve öneminin diğerlerine üstün gelmesi olasılığı büyüktür. Sayılarının az oluşu – 7 milyona karşı 70 000 – sizi yıldırmamalıdır. Bundan daha küçük gruplar en güçlü gruplar haline gelmeyi başarmışlardır – diğer bir çokları gibi Bolşevikler de bu gruplardan biridir.

Endüstriyel birlikler ve işyeri örgütleri ve bu temele dayanan, onlardan kaynaklanan İşçi Birlikleri, Batı Avrupa devriminde eşsiz, hele Komünist Partiyle birleşince en üstün silahlardır? Çünkü, işçiler şimdi, eski sendikalarla kıyaslanmayacak ölçüde kendileri için etkinliklerde bulunuyorlar, çünkü artık onlar liderlerini ve liderliğin tümünü denetliyorlar, çünkü endüstriyel örgütleri ve dolayısıyla birliğin tümünü denetimleri altında tutuyorlar.

Her meslek, her işyeri, işçilerin temsilcilerini seçtikleri bir birimdir. Endüstriyel örgütler, ekonomik bölgelere göre ayrılmışlardır. Temsilciler, bu bölgelere atanmışlardır. Ve bölgeler, ülkenin tümüne ilişkin genel meclisi seçerler.

Bütün endüstriyel örgütler, hangi işkoluna ait olurlarsa olsunlar, tek bir İşçi Birliğini oluşturlar.

Bu, gördüğümüz gibi, tamamen devrime yönelik bir örgüttür.

Eğer görece barışçı bir bir mücadele dönemi gelirse, bu örgüt bu duruma da kolayca adapte olabilecektir. Yapılacak şey, endüstriyel örgütleri, işkollarına göre ayırıp, İşçi Birliklerinin çatısı altında toplamaktır.

İşçiler İktidarsız Değildir

Şu kesindir. Burada tek tek bütün işçiler yetkindir, çünkü işlerinde onlar kendi delegelerini seçmekte ve bu yolla bölgeler ve ülke çapındaki örgütler üzerinde denetim kurmaktadır. Burada güçlü bir merkezileşme varsa da, çok katı olduğu söylenemez. Birey ve endüstriyel örgüt hayli güçlüdür. İşçi, delegelerin görevlerine en kısa sürede son verebilir ve delegeleri, daha yüksek makamda bulunanları değiştirmeye zorlayabilir. Bu, bireysellik olmakla birlikte, aşırı olduğu söylenemez. Çünkü merkezi konseyler, yerel ve genel konseyler de yeterince güçlüdür. Birey ve merkezi konsey, devrimin patlak verdiği şu dönemin gerektirdiği ve izin verdiği ölçüde iktidara sahiptirler.

Marx, kapitalizmde yurttaşın, Devletle kıyaslandığında, soyut bir nesne, bir hiç olduğunu yazar. Aynı şey, Sendikalar için de doğrudur. Bürokrasi, tüm örgütsel sistem, çok yukarlarda, işçilerin ulaşamayacağı bir yerlerde. İşçi onlarla ilişki kuramaz. İşçi, onlara kıyasla bir hiç, soyut bir nesnedir. Bu bürokrasiye göre, işçi, işyerindeki bir insan bile değildir. O, yaşayan, iradesi olan, mücadele eden birisi değildir. Eğer eski sendika bürokrasindeki insanların yerine başkalarını koyarsanız, çok geçmeden göreceksiniz ki, onlar da aynı – kitlelerin çok üstünde, kitlelerin ulaşamayacağı kadar yukarlarda ve onlarla hiçbir ilişkileri

olmayan – karaktere bürünmüşler. Bunların yüzde doksan dokuzu tirandır ve burjuvazimin safını tutacaklardır. Onları sekillendiren, örgütün doğasıdır.

Dolayısıyla sizin "aşağı" olduğu gibi bırak, liderleri daha sola kayanlarla değiştir taktiğinizi, salt "yukardan" değişiklik yapmak anlamına geliyor. Bu, Sendikalar, *liderlerin iktidarına* terk etmek demektir. Bu da herşeyin eski tas eski hamam kalacağı anlamına gelir ya da en iyi ihtimalle üst tabakada hafif bir düzeliş. Hayır, siz ya da biz lider olsak bile, buna izin veremeyiz. Biz kitlelerin daha akıllı, daha cesur, kendi inisiyatifleriyle harekete geçen, her yünden daha gelişmiş olmalarını arzu ediyoruz. Devrimin, kitlelerin kendi eseri olmasını istiyoruz. Devrim, burada, Batı Avrupa'da ancak bu şekilde zafere ulaşabilir. Bu yüzden eski Sendikalar yıkılmalıdır.

Karar Endüstri İşçilerinin

Endüstriyel birliklerde ise durum ne kadar farklıdır. Burada taktikler, yönelimler ve mücadele hakkında işçilerin kendileri karar verirler ve "liderler" işçilerin isteklerine göre hareket etmezlerse, işçiler doğrudan müdahale ederler. Aynı zamanda örgüt olan fabrika ve işyerinde, işçi sürekli mücadele içindedir.

Kapitalizmin altında ne kadar mümkünse, işçi, kendi kaderini çizer ve kararlarını kendi verir. Bu tek tek her işçi için geçerlidir, KİTLE, KAVGASININ YAPICISI VE LİDERİDİR.

Bu, sendikalist ve reformcu eski sendikalarda olduğundan kesinlikle çok daha fazla mümkündür.¹

Dünyanın en güçlü kapitalizmini yarımsız alışı edebilmek için, biz, burada, Batı Avrupa'da, endüstriyel ve işçi birliklerini kendileri kurarak bireylere, dolayısıyla kitlelere, doğrudan kavga girişimlere, gerçekten kavgayı sürdürenlere, bu nedenle en kaliteli silahlara ihtiyaç duyuyoruz. Endüstriyel birlikler ve işçi birlikleri bizzat bireyleri ve sonuç olarak bizzat kitleleri doğrudan savaşçılar haline getirirler, devrim için savaşımı sürdürmek ancak bu en iyi silahlarla mümkündür, burada, Batı Avrupa'da dünyanın en güçlü kapitalizmini, herhangi bir yardım olmaksızın alışı etmek için ihtiyaç duyduğumuz silahlar bunlardır.

Fakat Yoldas, bunlar, daha sonrakilerle kıyaslandığında henüz zayıf gerekselendir, başta gelen gerçek neden, başından beri işaret ettiğim ilkelere yakından ilgilidir. Ve bu son neden, KAPD ve İngiltere'deki muhalif parti için çok daha tayin edicidir. Bu partiler bütün güçleriyle Almanya ve İngiltere'deki bireylerin ve kitlelerin ruhsal düzeyini yükseltmek için çalışmaktadırlar.

KAPD ve İngiliz muhalif partisi için, bu amaca giden TEK yol var. Çok merak ediyorum, acaba İşçi Hareketinde başka bir yol biliyor musunuz? Bu yol,

¹ Elbette şu nokta hatırdan çıkarılmalıdır ki, bireysellik merkeziliğin bu yeni birliğinin tam bir biçim olarak ortaya çıkması mümkün olmamıştır. yalnızca şu anda gelişme içindedir, mücadelenin gelişmesi sürecinde giderek mükemmelleşecektir.

de parlamentosunu, tüm dünya ülkelerine örnek olacak şekilde nasıl reddettiklerini görselerdi büyük bir kıvanç duyacaklarından eminim.

Bu taktikler, tüm ülkelerin kapitalizminin desteği olan İngiliz kapitalizmi, herhangi bir ülkedeki proletaryaya karşı olduğu kadar kendi proletaryasına karşı da dünyanın her yanından yardım toplamada bir an bile tereddüt etmeyeceğinden, İngiltere'de daha da hayatidir. Bu yüzden, İngiliz proletaryasının mücadelesi, dünya kapitalizmine karşı mücadeledir. Bu da, en yüksek ve parlak bir örnek ortaya koymalarına, dünya proletaryası adına örnek bir savaş vermelerine, fazlasıyla yeter.⁵

Dolayısıyla, her yerde bütün bu sonuçları görüp çıkaracak, insanlığın özü olan bir grup olmalıdır.

Ancak burada, anti-parlamentarizmin bu teorik savunusunun ardından sizin parlamentarizm savunmanızın ayrıntılarını yanıtlayacağım. İngiltere ve Almanya için ileri sürdüğünüz savunuma (36. ve 68. sayfalar arasında) salt Rusya (en fazla az sayıda Doğu Avrupa ülkesi için) geçerlidir. Daha önce söylediğim gibi, hatanız işte bu noktadadır. Bu sizi Marxist bir liderden oportünist bir lidere dönüştürmüştür. Bu, sizi, Rusya, belki az sayıdaki Doğu Avrupa ülkesinde Marxist ve radikal bir lider olmaktan, Batı Avrupa konusunda oportünizme batmış bir lider haline getirmektedir. Ve eğer sizin taktikleriniz burada kabul edilecek olursa, tüm Batıyı felakete sürükler. Şimdi argümanlarınıza yanıt verirken, bunu ayrıntılarıyla kanıtlayacağım.

Yoldas, 36. sayfadan 68. sayfaya kadar olan argümanlarınızı okurken sürekli bir şeyi hatırladım.

Sosyal Yurtseverler Arasında

Kendimi, yeniden, Hollanda eski Sosyal Yurtsever Partisi'nin kongresinde, Troelstra'nın diskurunu dinlerken buldum. Troelstra, işçilere reformist politikanın

⁵ Oportünizm, daıma, İngiltere'de her yerden daha büyük bir tehlike olagelmıştır. Nitekim, Sol Kanat Komünizmin en iyi savunucularından biri olan Yoldasımız Sylvia Pankhurst, belki mizacından, belki güdü ve deneyimlerinden, belki gereğince derin bir araştırma yapmadığından, ama salt rastlantısal olarak görüşlerini değiştirmiş gibi görünmektedir. Birliğin açılan getireceği yararlar uğruna, oportünizme karşı mücadelesinin temel taşı olan anti-parlamentarizminden vazgeçti! Böyle yaparak o, kendisinden önceki binlerce Labour liderinin izlediği, boyun eğme, oportünizm ve nihayet burjuva yoluna girmiş oldu. Bunda şaşılacak bir şey yok. Fakat sizin, onun böyle hareket etmesine neden olmadınız, İngiltere'nin tek korkusuz liderini buna ikna etmeniz, Rus ve dünya devrimine ağır bir darbedir.

Anti-parlamentarizmi devrimin patlak verdiği yerlerde savunduğum halde, neden İngiltere için de savunduğum sorulabilir. Mücadele göstermiştir ki, sık sık bir adım Sola gitmek gerekli olabilmektedir. Eğer İngiltere gibi oportünizm hastalığının yaygın olduğu bir ülke söz konusuysa, genç bir Komünist Partisinin gerisi geri oportünizme, parlamentarizme domme tehlikesi mevcutsa, orada anti-parlamentarizme ilişkin taktikleri savunmak zorunluluk haline gelebilir. Bir çok Batı Avrupa ülkesinde bu durum süreklilik arzedebilir.

Yoldaş, İngiltere'nin burjuva bireyciliğini, onun burjuva özgürlükçülüğünü, parlamenter demokrasisini, bunların altı ya da yedi yüzyıl boyunca geliştiklerini biliyor musunuz? Gerçekten biliyor musunuz? Bunların sizin ülkenizden ne büyük bir farklılık yarattığını biliyor musunuz? Bu fikirlerin herkesin kafasında, aynı zamanda İngiltere'nin proleter bireylerinde ve sömürgelerinde nasıl derinden yer ettiğini biliyor musunuz? Bunların ne büyük bir gelişme gösterdiğini biliyor musunuz? Bunların toplumsal ve bireysel yaşamda ne kadar yaygınlık kazandığını biliyor musunuz? Rusya'da, Doğu Avrupa'da bunları bilen tek bir kişi olduğunu sanmıyorum. Eğer bunları bilseydiniz, İngiliz işçileri arasında, dünya kapitalizminin en büyük politik formasyonu ile bağlarını toptan kopartanlar olduğunu gördüğünüz zaman sevinmeniz gerekirdi.

Eğer bu tam bir bilinçle yapılırsa, bir zamanlar Çarlıkta olduğu kadar büyük bir kopmaya yol açan devrimci bir anlayışı gerektirir. İngiliz demokrasinden bu kopma, İngiliz devrim çağının başlangıcını oluşturur.

Ve devasa bir tarihe, gelenek ve güce sahip olan İngiltere'de bunun böyle olması kaçınılmazdır. İngiliz proletaryası en büyük güce sahip olduğundan (potansiyel olarak yeryüzündeki en büyük güce), her ne kadar devrim henüz patlak vermemişse de, ani bir çıkış yaparak dünyanın en güçlü burjuvazisinin karşısına dikilir ve bir vuruşta tüm İngiliz demokrasisini reddeder.

Aynı Alman öncüler KAPD gibi, İngiltere proletaryasının öncülerinin yaptığı budur. Peki neden yaptılar? Onlar da yalnız olduklarını, İngiltere'de hiçbir sınıfın yardımlarına gelmeyeceğini, liderlerin değil, proletaryanın kendisinin savaşıması ve kazanması gerektiğini bildikleri için yaptılar.⁴

Büyük Bir Gün

Yoldaş, bu Haziran'da , Londra'da ilk Komünist Partisi'nin kuruluşu büyük bir olaydı, bu Parti yedi yüzyıllık bütün devlet yapısını ve hükümet aygıtını kökten reddetti. Marx ve Engels'in orada olmasını isterdim. İngiliz işçilerinin, dünya kapitalizminin yüzyıllardır merkezi ve kalesi ve dünya nüfusunun üçte birine egemen olan İngiliz Devletinin, henüz teorik planda da olsa, hem kendisini, hem

⁴ İngiltere'de sermayeyi destekleyecek yoksul köylüler olmadı, doğrudur. Ama orta sınıf da o oranda büyüktür ve sermayeyle birlik halindedir. Bu ileri öncüler aracılığıyla proletarya mücadeleyi nasıl yürütmek istediğini göstermektedir: İngiltere'deki ve onun sömürgelerindeki tüm sınıflara karşı tek başına. Ve yine upkı Almanya'daki gibi: örnek olarak. Parlamenterizmi reddeden bir Komünist Parti kurarak ve İngiltere'deki sınıfın tümüne seslenerek: kapitalist iktidarın simgesini parlamentodan vazegeçin, kendi partinizi ve endüstriyel örgütlerinizi kurun, salt kendi gücünüze güvenin.

İngiltere'de bunun böyle olması şarttı, Yoldaş; eninde sonunda böyle olacaktı. Bu gurur ve cesareti doğuran en büyük kapitalizmdir. En sonunda geldi, ama tam geldi.

bir grubun oluşturulmasıdır. Mücadele yoluyla kitlelere nasıl olunması, kavgayla nasıl olmaları GEREKTİĞİNİ gösteren bir grubun.

İşçi hareketinde ve özellikle, sanırım devrimde, örneği ispatlamanın tek yolu vardır – bizatihi örnekleyen, EYLEMdir bu.

Sol Kanattan yoldaşlar, bu küçük grubun, Sendikalara ve Kapitalizme karşı mücadele içinde, Sendikaları kendi safına kazanacaklarına veya şu da mümkün-dür ki, bu Sendikaları tedicen daha iyi bir mecraaya yönlelteceklerine inanmaktadırlar.

Buna yalnızca örnek yoluyla ulaşılabileceğinden, Alman işçilerini daha üst bir düzeye yükseltmek için bu yeni örgütler kesinlikle zorunludur.

Yeni kuruluşlar, İşçi Birlikleri, kesinlikle, Komünist partiler sosyalist partilere nasıl davrandıysa, eski tip Sendikalara karşı o şekilde davranmalıdırlar.²

Boyunu büyük, reformist, sosyal yurtsever kitleler yalnızca örnekle dönüş-türülebilir.

Şimdi gelelim İngiltere'ye, İngiliz Sol Kanadına.

Almanya'dan sonra devrime en yakın olan ülke İngiltere'dir. Bu, o ülkede devrimci bir durum olmasından değil, burada proletaryanın son derece kalabalık ve kapitalist ekonomik koşulların son derece elverişli olmasından ileri gelir.

Gereken sadece güçlü bir darbedir ve bu darbeye eninde sonunda zaferle noktalanacak mücadele başlayacaktır. Ve bu darbe gelmek üzeredir. Bu, İngiltere'nin en gelişmiş işçileri tarafından hissedilmekte, hemen hemen içgüdüsel bir şekilde bilinmektedir (hepimizin hissettiği gibi), onlar bunu hissettikleri içindir ki, aynı Almanya'daki gibi kendini çeşitli biçimlerde ifade eden ve halen araştırma halinde olan yeni bir hareket oluşturmışlardır – bu hareket genel bir taban hareketidir, lidersiz ya da pratikte lidersiz bir kitle hareketidir.³

Bu hareket, Alman İşçi Birliği ve endüstriyel örgütlerine son derece benzemektedir.

Bu hareketin yalnızca en gelişmiş iki ülkede yükseldiğinin farkında mısınız Yoldaş? Ve işçilerin kendi saflarından ortaya çıktığının? Ve bir çok yerde var olduğunun.⁴ Bu da gösteriyor ki, bu doğal bir gelişmedir ve durdurulması mümkün değildir!

İngiltere'deki Mücadelenin Önemi

İngiltere'de, Sendikalara karşı bu hareket, bu mücadele, Almanya'dan biraz daha fazla gereklidir, çünkü İngiliz Sendikaları, yalnızca kapitalizmi iyileştirme

² Aylaylı bir şekilde, İşçi Birlikleri de hatasız olamaz derken yarattığımız etki çok hafif. Bu, kapitalizm altında sendika, reformlar için mücadele etmelidir anlamına geldiği sürece doğrudur; yok eğer sendika devrim için mücadele ediyorsa yanlıştır.

³ İşyeri Komiteleri, işyeri Temsilcileri ve özellikle Galler'de Endüstriyel Birlikler.

⁴ Bu hareketin Almanya'da yukardan oluştuğu, bir iftiradır.

peşinde olan liderlerin elinde alet olmakla kalmazlar, aynı zamanda, devrim için, Almanya'dakinden de etkisizdirler. Bu sendikalar, kökenleri 19., hatta 18. yüzyıla uzanan küçük mücadelelere dayanırlar. İngiltere, yalnızca 25 Sendikamın varlığını sürdürdüğü işkollarına sahip olmakla kalmaz, aynı zamanda bu sendikaların çoğunluğu üye kapmak için birbirleriyle ölümüne mücadele içindedir! Ve üyelerin kesinlikle hiçbir iktidarı yoktur. Bu sendikalar da kalsın ister miyiz, Yoldaş Lenin?

Bunlara karşı gelmek, bölmek, yok etmek gerekmez mi? Eğer İşçi Birliklerine karşıysanız, İşyeri Komitelerine, işyeri Temsilcilerine ve Endüstriyel birliklere de karşıysınız demektir. Bunlara taraftar olan, İşçi Birliklerine de taraftardır. Çünkü her iki kesimdeki Komünistler aynı hedefe sahiptir.

İngiliz Sol Kanat Komünistleri, Sendika hareketindeki bu yeni gelişmeyi kullandı İngiliz Sendikalarını bugünkü biçimiyle yok etmek, yerlerine, devrim için kullanılabilecek sınıf mücadelesinin yeni araçlarını koymak istemektedirler. Alman hareketiyle ilgili ileri sürdüğümüz nedenler burada da geçerlidir.

Üçüncü Enternasyonal Merkez Komitesi'nin KAPD'a ilişkin dipnotunda, Komünist Enternasyonal'in, üyelerinden politik eylem ve Komünist Partilere katılmalarını istediği sürece Amerika'daki IWW' örgütünü olumlu karşıladığını okumuştum. Ve bu IWW, Amerikan Sendikalarına katılmak zorunda değil! Fakat Merkez Komitesi, Almanya'daki İşçi Birliği'ne karşı, bu örgüt, komünist olmasına ve politik partiyle işbirliği içinde bulunmasına rağmen Sendikalara katılması istemektedir.

Ve siz, Yoldaş Lenin, İngiltere'deki taban hareketine taraftarsınız (sık sık bölünmelere yol açsa ve bu hareketin çoğu üyesi Sendikaları yıkmak istese de!) ama Almanya'daki İşçi Birliklerine karşıysınız.

Merkez Komitesi'nin Oportünizmi

Sizin ve Merkez Komitesi'nin tutumunu ancak oportünistlikle izah edebiliriz; üstelik yanlış içindeki bir oportünistlikle. İngiltere Sol Kanat Komünistlerinin Almanya'daki kadar ileri gidemeyecekleri bellidir, çünkü İngiltere'de devrim henüz başlamadı. Henüz ülkenin dört bucağındaki taban hareketini devrim için bir bütün halinde örgütleyebilmiş değiller. Ama İngiliz Sol Kanadı buna hazırlanmaktadır. Devrim başlar başlamaz büyük işçi kitleleri devrim için yarırsız eski Sendikaları terke edecek ve endüstriyel örgütlere katılacaklardır.

Sol Komünist Kanat, İngiltere'de de, şu anda, Komünist düşünceleri yaymak için, bu hareketin içine giriyor ve örnekler vererek işçilerin düzeyini yükseltiyor. Almanya'da olduğu gibi asıl amacı budur.⁵

⁵ Siz Yoldaş ve sizinle birlikte bir çokları, Komünistler Sendikaları terk ederek kitlelerden uzaklaşıyor argümanını ileri sürüyorsunuz. Ama, kitlelerle en yakın ilişkiler işyerlerinde kurulmaz mı? Üstelik, işyerlerinin çoğu tartışma salonlarına dönmedi mi? O halde, nasıl

Bir Örnek Gereklili

Fakat Sol Kanat ve KAPD'li yoldaşlar, salt bunu vaazetmekle ve propagandasını yapmakla kalsalardı, çok büyük bir hataya düşmüş olacaktı. Burada, belki de, partiden çok, Spartaküs Ligi, daha doğrusu Spartaküs Merkez, propagandalara sadık kalmazlardı. Aslında Alman kölelere, bütün Batı Avrupa işçilerine gerekli olan bir örnekti. Bu politik köleler ülkesinde, bu boyunduruk altındaki Batı Avrupa dünyasında, liderlerden, yani eski tür liderlerden – parlamento üyeleri gibi – arınmış, özgür savaşçı örneği verecek bir grup olmalıydı.

Ve bir kere daha bunun olması gerekmektedir. Bu harika, ya da güzel ya da kahramanca bir şey olduğu için değil, Alman ve Batı Avrupa proletaryası yalnız başına olduğu, diğer herhangi bir sınıftan yardım almadığı, liderlerin kumazlığı para etmediği, tek bir şeye ihtiyaç olduğu, kitlelerin iradesine ve sıkı bir şekilde birleşmelerine, adam adama, kadın kadına, tüm kitlelerin birleşmesine ihtiyaç olduğu için böyledir.

Bu yüce nedenden, parlamento faaliyetine ilişkin taktikler bu yüce amaca zarar vereceğinden, parlamentodaki propagandanın yararlarından çok daha yüce olan bu nedenden, Sol Kanat parlamentarizmi reddeder.

Eğer Yoldaş Liebknecht yasıyor olsaydı, Reichstag'da mucizeler yaratırdı diyorsunuz. Biz bunu reddediyoruz. Politik bakımdan orada manevra yapması imkansızdı, çünkü tüm burjuva partiler birleşik bir cephe halinde bize karşıdır. İşçileri kendi safına kazanamadı, parlamento içinde, dışında olduğundan daha başarılı olamazdı. Öte yandan, kitleler, her şeyi Liebknecht'in söylevlerine bırakacaklardı ve dolayısıyla onun parlamentodaki faaliyetleri, zararı etkiler yapacaktı.³

Büyük Sayılar Boşunadır

Şurası bir gerçektir ki, Sol Kanadın bu çalışması yılları alacaktır ve şu ya da bu nedenle hemen sonuç alma çabası içinde olanlar, büyük sayılar, çok sayıda üye ve oy, büyük partiler ve güçlü (görünüşte güçlü) Enternasyonal elde etmek için çalışanların, uzun zaman beklemleri gerekecektir. Ancak Alman ve Batı Avrupa devriminin zaferinin yalnızca büyük sayıda işçi kitlelerinin kendine inancıyla geleceğinin farkında olanlar bu taktiklerden memnun kalırlar.

Almanya ve Batı Avrupa için mümkün olan taktikler yalnızca bunlardır. Bu, İngiltere için özellikle doğrudur.

³ Bizzat Yoldaş Liebknecht'in örneği, bizim taktiklerimizin doğruluğu kanıtlar. Devrimden ÖNCE, emperyalizm gücünün doğrudan doğruya ve her türlü hareket sıkı yönetim tarafından bastırılınca, onun parlamentodaki protestoları büyük bir etki yaratabiliyordu; devrim SİRASINDA artık durum değişmişti. Bu yüzden, işçiler bizzat kendileri harekete geçtiklerinde parlamentarizmi terk etmemiz gerekmektedir.

tüm sınıfsal sorunları denetleyen liderlere bağımlı olmak, en güçlü bir şekilde yer etmiş, en müthiş zihinsel davranıştır. Parlamentarizmin, kitlelerin devrim için gerekli olan faaliyetlerini ezmesi kaçınılmazdır. İşçilere devrimci eylem için ilham veren ne kadar güzel nutuklar çekilirse çekilsin, devrimci eylem bu laflardan değil, başka hiçbir seçeneğe tanınmayan çetin ve keskin nedenlerden kaynaklanır.

Devrimin Gerektilikleri

Devrim, aynı zamanda, kitlelerden, hükümeti devirmek için savaşmanın ötesinde bir şeyler, bildiğimiz gibi, liderlerin kontrolü altında değil, kitlelerin derinliklerinden gelen bir şeyler talep etmektedir. Devrim, sosyal inşa büyük sorununun ele alınmasını talep etmektedir ki bu, zor kararlar almayı, bütün proletaryanın yaratıcı içgüdülerinin hareketi geçirilmesini gerektirir; ve bu ancak önce ileri safların, sonra gittikçe artan sayıdaki kitlelerin – sorumluluklarının bilincinde, çözüm arayan, propaganda yapan, mücadele eden, gayret eden, düşünüp tartan, cesaret eden ve gerçekleştiren bir kitlenin – insiyatifi ele geçirmesiyle mümkündür. Ama bunlar zor işlerdir: ki, proletarya daha kolay bir yol tuttuğu, başkalarının yüksek platformlarda propaganda yaparak, kararlar alarak, faaliyete başlama sinyalleri vererek, yasalar yaparak kendi yerine faaliyette bulunacağını düşündüğü süreç duraksayacak, eski düşünce ve zaafırlar işçileri pasifleştirecektir."

Batı Avrupa'nın işçileri, bin kere, eğer gerekirse, yüzbin kere, milyonlarca kere tekrarlayalım – 1918 Kasım'ından beri bunu görmeyen ve öğrenmeyen kördür – Sendikalarda ve aynı zamanda politik alanda öncelikle kendileri harekete geçmeli ve liderlerinin hareketi geçmeye zorlamalıdır, çünkü işçiler yalnızdır, liderlerinin kurnazca taktikleri onlara yardımcı olamaz. En büyük itici güç onlardan gelmelidir. Burada, ilk kez, Rusya'yla karşılaştırılamayacak ölçüde, İŞÇİLERİN KURTULUŞU KENDİ ESERİ OLACAKTIR. Bu yüzden, Sol Kanat yoldaşların Alman yoldaşlara söyledikleri doğrudur: seçimlere katılmayın ve parlamentoyu boykot edin – politik olarak her şeyi siz kendiniz yapmalısınız – İki, beş, on yıl boyunca böyle yapmadıkça kazanamayacaksınız; kendinizi tek tek, grup grup, kent kent, bölge bölge ve nihayet, bütün ülke çapında, parti, sendika endüstriyel konsey, kitle ve sınıf olarak eğitmedikçe kazanamayacaksınız. Sürekli olarak kendinizi eğitim savaşmadıkça, kendinizi savunmadıkça, adım adım ilerlemedikçe, bütün bunları yaparak, en azından eğitim, yapılanma ve kitlelerin birliği yoluyla büyük bir çoğunluk haline gelmedikçe kazanamayacaksınız.

İşte bunun için yoldaş KAPD, bölünmeye giderken, sendikalarından ayrılırken haklıdır, kesinlikle haklıdır; bu politik sorunun bütünü için geçerlidir, bu mücadele için, örneğin liderlik için, acil ihtiyaçtır.

Fabrika ve işyerleri temelinde, yalnızca bu temelde kurulan Genel İşçi Birlikleri ve taban hareketi, İşçi konseylerinin, yani Sovyetlerin öncüleridir. Batı Avrupa devrimi çok zor ve olasılıkla uzun bir süreçten geçeceğinden, Sendikaların artık işe yaramadığı, ama Sovyetlerin de henüz oluşmadığı uzun bir geçiş süreci yaşanacaktır. Bu geçiş sürecinde, Sendikalara karşı mücadele, onların yeniden biçimlendirilmesi, yerlerine daha iyi örgütlerin konması yer alacaktır. Korkmanıza gerek yok, yeterince zamanınız olacak!

Yine bu, biz Sol Kanat böyle olmasını istediğimiz için değil, devrime böylesi yeni örgütler gerektiği için olacaktır. Devrim onlarsız zafere ulaşamaz.

Taban Hareketine Selam

İşte bu nedenden, Avrupa Sovyetlerinin ilk öncüleri olan İngiltere'deki taban hareketine ve Alman İşçi Birliklerine selam! Komünist Partilerle elele Batı Avrupa'ya devrimi getirecek sizlerin yolu açık olsun!

Siz Yoldaş Lenin, Batı Avrupa'da yalnız başımıza olan, tek bir mütefiki bile bulunmayan, son derece güçlü, en iyi örgüt ve silahlarla donanmış kapitalizme karşı en iyi ve en güçlü silahları ihtiyacı olan bizleri, kötü silahlarla donanmaya zorluyorsunuz. İşyerlerinde ve işyeri temelinde devrimi örgütleyen bizlere, o sefil sendikaları dayatıyorsunuz. Burada kapitalizm öyle yüksek bir ekonomik ve politik örgütlenme düzeyine (bütün alanlarda) erişmiştir ki, Batı Avrupa'da devrim, işçilerin (Komünist Parti hariç) hiçbir güçlü silahı olmadığından, ancak işyerlerinde ve işyeri temelinde örgütlenebilir ve örgütlenmelidir. Ruslar silahlıydı ve orada yoksul köylüler vardı. Ruslar için silah ve yoksul köylüler ne idiyse, bizim için de taktik ve örgütlenme, şimdilik, o olmalıdır. Bir de siz kalkmış Sendikaları tavsiye ediyorsunuz! Biz, hem psikolojik nedenlerden, hem de nesnel nedenlerden, devrimin orta yerinde, Sendikalara karşı mücadele etmek ZORUNDAYIZ, siz ise, bizim bu mücadelemize engel olmaya çalışıyorsunuz. Biz ancak bölünme yoluyla kavgayı sürdürebiliriz, siz ise bunu durduruyorsunuz. Biz proletaryaya, örnekler ortaya koyarak, ne amaçladığımızı gösteren gruplar kurmak istiyoruz, siz bunu yasaklıyorsunuz. Biz Avrupa proletaryasını daha yüksek düzeye çıkarmak istiyoruz, siz ise tekerimize taş koyuyorsunuz.

O halde, bölünmeyi, yeni oluşumları, daha üst bir aşamaya geçilmesini istemiyorsunuz!

Peki neden?

Çünkü, Üçüncü Enternasyonal'de büyük partiler ve Sendikalar olsun istiyorsunuz.

Bu bize göre oportünizmdir, oportünizmin en kötüsüdür.⁶

oluyor da Sol Komünistler kitlelerden kopmuş oluyorlar?

⁶ Artık Moskova'nın Sendikalarla ilgili oportünist taktiklerinin nereye götürdüğü apaçık ortaya çıkmıştır. Komünist Partilerin üyeleri modern Sendikalara girmeye zorlanıyor (bu noktayla

Günümüzde, Enternasyonal'deki tutumumuz Maksimalist Parti'dekinden çok farklı. Bu parti son derece "katksız" dı (belki hâlâ öyledir). Enternasyonal'de ise, komünistlikleri ne kadar zayıf olursa olsun, gelen bütün unsurlar kabul edilmektedir.

Şu, İşçi hareketinin başının belâsıdır: belli bir "güç" kazanılır kazanılmaz, ilkesiz bir şekilde bu gücün genişletilmesi yoluna gidilir. Sosyal Demokrasi de başlangıçta, hemen hemen bütün ülkelerde "katksız" dı. Bugünün Sosyal Yurtseverlerinin çoğu gerçek Marxistlerdi. Kitleler Marxist propagandayla kazanıldı ve parti "güç" kazanır kazanmaz, kitleler terk edildi.

Siz ve Üçüncü Enternasyonal de, onların ulusal alanda yaptığını, uluslararası alanda yapıyorsunuz. Rus Devrimi, "katksızlığı" ve sarıılmaz ilkelere sayesinde başarıya ulaştı. Şimdi ise Rus devriminin ve onun sayesinde güçlenen uluslararası proletaryanın kazandığı bu güç, kısa yoldan Avrupa'ya aktarılacak isteniyor ve eski taktikler bir kenara atılıyor!

Üçüncü Enternasyonal'in içten güçlendirilmesi için aynı etkili taktikler BÜTÜN ülkelerde uygulanacağına, daha önce olduğu gibi, Sosyal Demokrasinin oportünizmine başvurulmaktadır. Artık herkes üyeliğe kabul edilmelidir: Sendikalar, Bağınızlar, Fransız Merkezileri, Labour Parti'nin bazı kesimleri. Marxizmin korunması için konulan şartlar İMZALANMALIDIR ve Kautsky, Hilferding, Thomas vb. atılmalıdır. Kabul edilen orta kalitedeki büyük çoğunluk ise her yola başvurularak Üçüncü Enternasyonal'e iteklemektedir. Merkezin daha güçlü olması için, "Sol Kanat", Merkeze katılmadıkça kabul edilmemektedir. KAPD gibi EN İYİ DEVRİMCİLER, dışta tutulmaktadır!

Ve bu devasa kitle, bir orta yolda toplanıldıktan sonra, çelik bir disiplin altında, harika ustalıkları sınavlarla kanıtlanmış liderlerin ardından yola çıkılacak. Acaba nereye gidiyor herkesin sürüklendiği bu yol? Uçuruma.

İkinci Enternasyonal'in Başarısızlığı

Pratikte oportünizm yapıyorsa, Üçüncü Enternasyonal'in en iyi ilkeleri, en mükemmel Tezleri ne işe yarar? İkinci Enternasyonal de en iyi ilkelerle donanmıştı, ne var ki, pratikte başarısız oldu.

Biz Sol Kanat ise bu şekilde hareket etmeyi kabul etmiyoruz. Batı Avrupa'da, aynı sizin Rusya'da yaptığınız gibi, ilk önce, başlangıçta küçük de olsalar, sarıılmaz, fikirleri açık ve net, güçlü partiler, çekirdekler kurmak istiyoruz. Onlara bir kere sahip olalım, bakın nasıl büyüyeceklerdir. Onların her

ilgili kabul edilen teze bakınız). Dolayısıyla grev kırıcısı olmaya zorlanıyor!! Aynı zamanda onlar, Sendikacıları desteklemiymişler!! Bu iki örgütün de işe yaramaz olduğunu, işyerlerine dayanan yenilerin kurulması gerektiğini (başka bir yerde bizzat tezler bunu savunmaktadır) açıkça söylemek yerine, bu belirsiz tutumu takıncaklar. Neden? Kitleleri Üçüncü Enternasyonal'e katmak için.

Ve son olarak, reformizm, Batı Avrupa işçi sınıfını, tamamen, savasa yönelen ve kapitalizmle ittifak kuran parlamenter temsilcilerin buyruğu altına sokmuştur. Reformizmin etkisi de muazzamdır.

Bütün bunlar, işçiyi, etkinliklerinin tümünü devrettiği! Parlatmentonun kölesi haline getirdi. Artık işçi kendi başına hiçbir etkinlikte bulunamaz hale gelmiştir.² Derken Devrimin gündeme gelmesiyle birlikte işçinin kendi başına hareket etmesi zorunlu olur. Artık işçi, salt kendi sınıfıyla, devasa bir düşmana karşı, korkunç bir savaş vermek zorundadır. Bu durumda lider taktikleri hiçbir işe yaramaz. Artık sınıflar, tüm sınıflar bütün güçleriyle ona karşı çıkmaktadırlar ve hiçbir sınıf, işçilerin yanında değildir. Eğer işçiler, liderlerine ya da parlatmento-daki diğer sınıflara güvenecek olurlarsa, bu delâ da eskisi gibi kendileri yerine başkalarının faaliyet göstermesini kabullenme zafına düşme, parlatmentoya güvenme, başkalarının işçiler için devrim yapabileceği yolundaki eski fikrini ısrarla sürdürme, hayallere kapılma, eski burjuva ideolojisinin peşinden gitme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Yoldas Pannekock, kitlelerle liderler arasındaki bu ilişkiyi mükemmel bir şekilde nitelermektedir:

"Parlamentarizm, kitlelerin çok küçük bir rol oynadıkları, liderlerin ise onların adına hareket ettikleri tipik bir mücadele biçimidir. Pratikte şöyle olmaktadır: asıl mücadeleyi, temsilciler, yani bireyler yapar. Bunun, kitlelerde, kendi kavgalarını başkalarının yapacağı hayalçiliğini yaratması kaçınılmazdır. Eskiden liderlerin, Parlatmentoda işçiler için önemli reformlar elde edecekleri düşünülürdü, hatta bir çokları, parlatmento üyelerinin yasa ve taktirlerle Sosyalizme geçişi sağlayabilecekleri düşleri kurarlardı. Günümüz parlatmentarizmi daha dürüst hareket ettiğinden, temsilcilerin parlatmentoda komünizmin propagandası için çok büyük şeyler yapılabileceği argümanı ileri sürülmektedir. Bir kere daha liderlerin önemi vurgulamakta ve kongre tartışma ve kararlarının demokratikliği kisvesi altında da olsa, güdülecek politikanın profesyonellere bırakılması doğal görülmektedir. Sosyal Demokrasinin tarihinde, üyelerin kendi politikalarını denetlemelerine ilişkin bir dizi sonuçsuz girişim söz konusudur. Kitleler, öz-etkinlikleri için örgütler kurmadıkça ve dolayısıyla devrim patlak vermedikçe, proletaryanın parlatmentarizm yolunu tuttuğu her yerde bu sonuç kaçınılmazdır. Kitleler kendi başlarına harekete geçtikleri ve kendi başlarına karar verdikleri zaman, parlatmento onların önüne büyük bir engel olarak çıkar.

Taktiksel sorun, proleter kitlelerin gücünü tüketen geleneksel burjuva düşüncesinin nasıl sökülüp atılacağıdır; geleneksel görüşü güçlendiren herşey yanlıştır. Bütün genel sorunlarda kararların kendilerine bırakıldığı ve

² Batı Avrupa'daki, Birleşik devletlerdeki ve Britanya kolonilerindeki bu ideolojinin büyük etkisi, Doğu Avrupa'da, Türkiye'de, Balkanlar'da vb. (Asya vb.'den söz etmeye bile gerek yok) anlaşılmıyor.

iktidarı altına alıp, en tecrit durumdaki çiftlikleri bile dünya ekonomisine bağlayarak, ulusal kültürü daha yüksek düzeye çıkardı, rafine etti, Basın, okul, Kilise gibi ruhsal propaganda yöntemleriyle, hem kentleri dolduran, hem de topraklarında kalan proleterleşmiş kitlelerin kafasına yerleştirdi. Bu yalnızca ilk kapitalist ülkelerde değil, aynı zamanda, daha değişik biçimde de olsa, Amerika ve Avustralya gibi Avrupalıların kurtukları yeni devletlerde ve Almanya, Avusturya, İtalya gibi, o zamana kadar durgunluk içinde olan, yeni kapitalist gelişmenin, eski, günü geçmiş, küçük burjuva ekonomisiyle, tarım ve kültürüyle içiçe geçtiği Merkezi Avrupa ülkelerinde de geçerlidir. Kapitalizm, Doğu ülkelerinde çok farklı maddi koşullarla ve geleneklerle karşılaştı. Rusya, Polonya Macaristan ve Elbe'nin doğusundaki bölgelerde, çok eski zamanlardan beri ruhsal yaşam, küçük ve güçlü bir burjuva sınıfın egemenliği altında değildi; burada, ruhsal yaşamı belirleyen, büyük toprak mülkiyeti ile ilkel tarımsal ilişkiler temelinde ataeril feodalizm ve köy komünizmiydi."

Burada Yoldaş Pannekoek, ideolojik problemi tam yerine yerleştirmektedir. O, Doğu ve batı arasındaki farklılığı, ideolojik açıdan sizden çok daha iyi bir şekilde ortaya koydu ve Batı Avrupa'daki devrimci taktiklerin ipucunu verdi. Geriye, bunu, rakiplerimizin MADDİ gücü olan banka sermayesi ile birleştirmek kalır. Böylece taktikler berrak bir şekilde ortaya çıkar.

İşçilerin kazandıkları haklar, Mülk Sahibi Sınıf İçindir

Gerçi, ideolojik konuda hâlâ söylenecek bir şeyler var: Batı Avrupa'da, sivil özgürlükler, parlamenter iktidar gibi şeyler, önceki kuşakların özgürlük için verdikleri mücadele sayesinde kazanılmıştır. Zamanında bu haklar her ne kadar yurttaşlar, yani mülk sahiplerine yaramışsa da, halk tarafından kazanılmışlardı. Bu mücadelelerin anıları bugün insanların beyninde derinden yer etmiştir. Devrimler, halkların hafızasında daima derinden yer etmiştir. Parlametoda temsil edilmenin bir zafer olduğu düşüncesi, bilinçaltında, devasa, sessiz bir güçtür. Bu, özgürlük için uzun ve yinelenen savaşlar verilmiş en eski burjuva ülkelerinde, İngiltere, Hollanda ve Fransa'da özellikle geçerlidir. Almanya, Belçika ve İskandinav ülkeleri için de, daha küçük ölçüde de olsa, aynı şey söylenebilir. Doğu'da yaşayan biri, belki de bunun ne büyük bir etki olduğunu anlayamayacaktır.

Üstelik burada, bizzat işçiler, yıllar boyudur, evrensel seçim hakkı için mücadele etmiş ve bunu doğrudan ya da dolaylı olarak elde etmişlerdir. Burada, temsil edilmenin, kendi sorunlarını parlamentodaki temsilcisine devretmenin bir ilerleme, bir zafer olduğu hissi hayli yaygındır. Bu ideolojinin etkisi devasadır.

zaman için, son derece sağlam, güçlü ve "katıksız" olmasını arzuluyoruz. Batı Avrupa'da bizi zafere ulaştıracak olan budur. Bu yüzden sizin taktiklerinizi kayıtsız şartsız reddediyoruz, Yoldaş.

Size göre, biz Amsterdam Komisyonu üyeleri, daha önceki devrimlerden çıkan derslerden bihaberiz ya da tamamen unutup gitmişiz. Bakın Yoldaş, daha önceki devrimlerden çok iyi hatırladığım bir şey var. O da şu: bu devrimlerin hepsinde aşırı "Sol" partiler her zaman en önemli, en belirleyici rolü oynadılar. Bu, Hollanda'nın İspanya'ya karşı yaptığı devrimde, İngiliz ve Fransız devrimlerinde, Komünde ve iki Rus devriminde hep böyle oldu.

Burada, Batı Avrupa'da, İşçi hareketinin gelişmesi içinde ortaya çıkmış iki eğilim var: radikal ve oportünist eğilimler. Bunlar, birliğe ve geçerli taktiklere ancak birbirleriyle mücadele yoluyla ulaşabilirler. Öte yandan, radikal eğilim, bazı özel durumlar dışında, kıyaslanmayacak kadar üstündür. Ve siz Yoldaş Lenin, hâlâ gitmiş, oportünistleri destekliyorsunuz!

Bu kadarla kalsa yine iyi! Moskova yönetimi, milyonlarca yoksul köylünün yardımıyla zafere ulaşan bir devrimin Rus liderleri, yalnız olan, tamamen yalnız kalmak zorunda olan Batı Avrupa proletaryasına kendi taktiklerinin aynısını dayatıyor. Böylece Batı Avrupa'daki en iyi eğilimi imha ediyor!

Şu inanılmaz saçmalık hangi diyalektiğin ürünüdür, anlaşılır gibi değil:

Batı Avrupa'da devrimin patlak vermesi sizin çok yararınıza olacak. Ama proletarya kurban edilerek.

Karşı-devrimci Sendikalar

Yoldaş, siz ve Moskova yönetimi, Batı Avrupa Sendikalarının karşı-devrimci güçler olduğunu biliyorsunuz. Bunu Tezleriniz ortaya koyuyor. Buna rağmen onları tutuyorsunuz. İşçi Birliğinin, taban hareketinin devrimci örgütler olduğunu da biliyorsunuz. Bizzat siz, Tezlerinizde, endüstriyel örgütlerin hedefimiz olduğunu, hedefimiz olması gerektiğini söylüyorsunuz. Buna rağmen onları boğmak istiyorsunuz. İşçilere, bütün işçilere, dolayısıyla kitlelere güç kazandıran örgütleri yok etmek, kitlelerin, liderlerin elinde ölü araçlar haline geldiği örgütleri ayakta tutmak istiyorsunuz. Böylece Sendikaları kendi iktidarınız, Üçüncü Enternasyonal'in iktidarı altına almaya çalışıyorsunuz.

Neden yapmak istiyorsunuz bunu? Neden bu berbat taktikleri benimsiyorsunuz? Çünkü, nitelikleri ne olursa olsun, çevrenizde kitleleri görmek istiyorsunuz. Çünkü, eğer kitleler, katı disiplin ve merkezleşmeyle size boyun eğerlerse, ister komünist, ister yarı komünist, hatta isterse komünizme tamamen ilgisiz olsunlar, siz liderlerin kazançlı çıkacağına inanıyorsunuz. Kısacası, taktikleriniz lider taktikleridir.

Lider taktiklerini eleştirmek, lidersizlik ve merkeziyetsizlik politikasını savunduğum anlamına gelmez, çünkü onlar olmadan hiçbir şey elde edilemez

(parti kadar gereklidirler). Benim eleştirdiğim, istek ve inançlarına bakmadan kitleleri toplama politikasıdır. Liderlerin, geniş kitleleri etraflarında toplar toplamaz zafere ulaşacaklarını sanan politikadır.

Rus Taktikleri Batı Avrupa'da Gecersizdir

Fakat, sizin ve yönetimin izlediği bu politikalar, Batı Avrupa'ya hiçbir yere götürmez. Burada Kapitalizm hâlâ çok güçlüdür ve proletarya fazlasıyla tecrit durumdadır. Burada bu politikalar, aynı İkinci Enternasyonal'inlikler gibi başarısızlığa uğrayacaktır.

Burada olması gereken, işçilerin ve onlar aracılığıyla da liderlerin güçlenmesidir. Burada, şu berbat lider politikası kökünden sökülüp atılmalıdır. Sizin ve yönetimin Sendikalarla ilgili taktikleriniz, beni şuna ikna etti: BU TAKTİKLERİ DEĞİŞTİRMEKÇE, BATI AVRUPA DEVRİMİNİ SÜRDÜREMEZSİNİZ.

Sol Kanat taktiklerinin laftan ibaret olduğunu söylüyorsunuz. Bakın Yoldaş, şu ana kadar Sol Kanat'ın diğer ülkelerde etkinliklerini ortaya koyma fırsatı olmadı. Ama Almanya'ya, KAPD'in, "Kapp darbesi" ve Rus devrimi ile ilgili taktik ve etkinliklerine bir göz attığımızda, sözünüzü geri almanız gerecektir.

III. Parlamentarizm

Şimdi sıra Sol Kanadın Parlamentarizm sorunundaki savunmasına geldi.¹ Sendikalara ilişkin olarak ileri sürdüğümüz aynı evrensel nedenler, Sol Kanadın bu sorun konusundaki tavrında da geçerlidir. Proletaryanın yalnız oluşu, düşmanın devasa gücü ve dolayısıyla kitlelerin çok daha yüksek düzeye erişmelerinin ve tamamen kendi güçlerine güvenmelerinin zorunluluğu noktalara burada tekrar girmeyi gereksiz görüyorum. Ancak, bu konuda, Sendikalar sorununda geçmeyen bir kaç nokta ele alınacak.

Burjuva Demokrasisinin Kapsamı

Öncelikle belirtelim ki, Batı Avrupa'nın işçileri ve genel olarak işçi kitleleri, fikri planda, burjuvazinin temsilcilik sistemine, parlamentarizme, burjuva demokrasisine, tamamen boyun eğmiş durumdadırlar. Bu boyun eğiş, Doğu Avrupa işçilerinkinden çok daha güçlüdür. Burada burjuva ideolojisi tüm sosyal ve politik yaşam üzerinde çok daha güçlü bir egemenlik kurmuş, işçilerin beyininde ve yüreğinde çok daha derin etkiler yapmıştır. Burada işçiler yüzlerce yıldır bu ideolojiyle içiçe yaşıyorlar. Bu fikirler onların içinde yer etmiştir.

Yoldaş Pannekock, Viyana'da çıkan *Communismus*'da, bu ilişkileri çok güzel betimlemiştir:

"Almanya deneyimi, bizi, Batı Avrupa devriminin büyük bir problemiyle yüz yüze getirmiştir. Bu ülkelerdeki eski burjuva üretim tarzı ve bir çok ülkede buna denk düşen yüksek düzeyde gelişmiş kültür, kitlelerin düşünce ve duyguları üzerinde derin izler bırakmıştır. Dolayısıyla, buradaki kitlelerin ruhsal ve zihinsel karakteri burjuva kültürünün egemenliğini yaşamamış Doğu ülkelerindeki kitlelerden son derece farklıdır. Doğu ve Batı devrimlerinin gelişimindeki fark işte bu noktada yatar. İngiltere, Fransa, Hollanda, İskandinavya, İtalya ve Almanya'da, ortaçağdan bu yana, ilkel kapitalist üretim ve küçük burjuvaziyle el ele, güçlü bir burjuvazi vardır; bu ülkelerde feodalizm çökerken, ortaya onunla eşit güçte olan, kendi küçük dünyasının efendisi, bağimsız köylütük çıkmıştır.

Bu ortamda, burjuva ruhsal dünyası, özellikle, kapitalist gelişme bakımından en ileri durumdaki kıyı ülkeleri, İngiltere ve Fransa'da, güçlü bir ulusal kültüre dönüştü. Ondokuzuncu yüzyıl kapitalizmi, bütün tarımı

¹ Aslında bunun önemli bir nokta olmadığını düşünmüştüm. Ancak, Spartaküs Lig'i'nin Kapp darbesi sırasındaki tutumu ve sizin bu noktada da oportünist bir tutum içinde olan broşürünüz, bu sorunun da büyük öneme sahip olduğuna beni ikna etti.